

საძოვრების გატვის გეგმა გურჯაანის მუნიციპალიტეტი

გამოცემის შესახებ

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საძოვრების მართვის გეგმა გამოცემულია კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრის (REC Caucasus) მიერ პროექტის „საქართველოში მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის (LDN) ეროვნული მიზნების მიღწევა დეგრადირებული საძოვრების აღდგენისა და მდგრადი მართვის გზით“ ფარგლებში. პროექტი ინიცირებულია საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს მიერ, ხორციელდება გლობალური გარემოს დაცვის ფონდის (GEF) დაფინანსებით გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) მიერ.

მართვის გეგმა შემუშავებული იქნა საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს საერთო კოორდინაციით, ამავე სამინისტროს სსიპ მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოსა და გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მერიის ჩართულობით.

საძოვრების მართვის გეგმა, გურჯაანის მუნიციპალიტეტი, 2024

©კავკასიის რეგიონული გარემოსდაცვითი ცენტრი (REC Caucasus)

კონსულტანტები:

ნინო ხელაძე

ანა რუხაძე

რუკების ავტორი:

ნინო ხელაძე

მაია ზუმბულიძე

წინამდებარე პუბლიკაციაში გამოყენებული აღნიშვნები და წახმოდგენილი მასაღა ახ გამოხატავს გაეროს სურსათისა და სოფლის მეურნეობის ორგანიზაციის (FAO) პოზიციას რომელიმე ქვეყნის, ტერიტორიის, ქადაქის, ხაიონის ან მათი ხელისუფლების იუხიდიუდ თუ განვითაჲების სტატუსთან, აგჲეთვე მათი საზღვხებისა და მიჯნების დედიმიტაციასთან დაკავშირებით.

global
environment
facility
INVESTING IN OUR PLANET

გარემოს დაცვისა და სოფლის
მეურნეობის სამინისტრო

Food and Agriculture
Organization of the
United Nations

**გლობალური გარემოს დაცვის ფონდის (GEF) მიერ მხარდაჭერილი
პროექტი “მინის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის (LDN)
ეროვნული მიზნების მიღწევა დეგრადირებული საძოვრების
აღდგენისა და მდგრადი მართვის გზით”**

საძოვრების გაქოვის გეგმა გუჩაანის მუნიციპალიტეტი

ცხრილების ჩამონათვალი	01
რუკების ჩამონათვალი	02
დიაგრამების ჩამონათვალი	03
1.შესავალი	04
1.1. გეგმის მიზანი და სტრუქტურა	04
2. ზოგადი მონაცემები მუნიციპალიტეტის შესახებ	05
2.1 ადგილმდებარეობა და ფართობი	05
2.2 მიწათსარგებლობის ძირითადი ფორმები	06
2.2.1 სოფლის მეურნეობა	09
2.3 ბიო-ფიზიკური მახასიათებლები (კლიმატი, ნიადაგი, ჰიდროლოგია, მცენარეული საფარის ძირითადი ტიპები)	10
2.3.1 კლიმატი	10
2.3.2 ნიადაგი	10
2.3.3 ჰიდროლოგია	12
2.3.4 მცენარეული საფარის ძირითადი ტიპები	14
2.4 მოსახლეობისა და შინამეურნეობების განაწილება ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით	16
2.5 მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების მართვის დაგეგმვის ინსტიტუციური მოწყობა	18
3. საძოვრების სივრცითი განაწილება და მდგომარეობის შეფასება	20
3.1 საძოვრების სივრცითი განაწილება კლასების, საკუთრების ფორმების, ფუნქციონალური ზონირებისა და სარგებლობის რეჟიმების მიხედვით	20
3.1.1 საძოვრების იდენტიფიკაცია და კატეგორიზაცია	20
3.1.2 საძოვრების საკუთრების ტიპების იდენტიფიკაცია	23
3.1.3 საძოვრების კლასიფიცირება	25
3.1.4 საძოვრების ფუნქციური ზონირება	25
3.1.5 საძოვრების სამეურნეო ერთეულების დელიმინაცია და დარუკება	26
3.1.6 საძოვრების სამეურნეო ერთეულების სარგებლობის რეჟიმის განსაზღვრა/საძოვრებით მოსარგებლეების იდენტიფიცირება	29
3.2 საძოვრების დეგრადაციის მდგომარეობა და ხარისხი	30
4. მეცხოველეობისა და საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა	35

4.1 საძოვრებით მოსარგებლეები ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით და პირუტყვის ოდენობა	35
4.2 საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა და ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა	38
4.3 საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სოფლებში	40
4.3.1 კალაური	40
4.3.2 ვაჩნაძიანი	42
4.3.3 შაშიანი	43
4.3.4 ვაზისუბანი	45
4.3.5 მუკუზანი	46
4.3.6 ველისციხე	48
4.3.7 ახაშენი	50
4.3.8 ჩუმლაყი	51
4.3.9 ძირკოკი	53
4.3.10 ზემო კაჭრეთი	54
4.3.11 კაჭრეთი	57
4.3.12 არაშენდა	59
4.3.13 მელაანი	65
4.3.14 ჩალაუბანი	68
4.3.15 სოფელი გურჯაანი	70
4.3.16 ქერემი	72
4.3.17 კოლაგი	73
4.3.18 ვეჯინი	75
4.3.19 ჭიმითი	76
4.3.20 ჭანდარი	79
4.3.21 ქ. გურჯაანი	81
4.3.22 კარდენახი	82
4.3.23 ბაკურციხე	84
4.3.24 ნაიანი	86
4.4 დეგრადაციის „ცხელი წერტილები“	89

5. საძოვრების მართვის მიზნები, ამოცანები და ღონისძიებები	90
5.1 საძვროს მართვის მიზნების და ქმედებების თანხვედრა ეროვნულ სტარტეგიებთან	90
5.2 საძოვრების აღდგენისა და მართვის საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინება	91
5.3 მართვის გეგმის მიზნები	92
6. განხორციელების გეგმა-გრაფიკი	100
7. საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელება/მონიტორინგი	104
დანართები	105
დანართი 1: მოსახლეობის რიცხოვნობა ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების და სქესის მიხედვით (წყარო 1: საქსტატი, 2014; წყარო 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტი)	105
გამოყენებული ლიტერატურა	107

ცხრილი 1: რეგისტრირებული სასოფლო-სამეურნეო მიწის კატეგორიები და ფართობები (საჯარო რეესტრი, 2004, ივნისი)

ცხრილი 1: რეგისტრირებული სასოფლო-სამეურნეო მიწის კატეგორიები და ფართობები (საჯარო რეესტრი, 2004, ივნისი)	01
ცხრილი 2: 2024 წლის სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტოს მონაცემები მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვისა და წვრილფეხა რქოსანი პირუტყვის რაოდენობის შესახებ, გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სოფლებისა და ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით	01
ცხრილი 3: ნიადაგის ტიპები (წყარო: RECC, 2023)	01
ცხრილი 4: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მორწყვადი ტერიტორიების ფართობი და სარწყავი არხის სიგრძე (წყარო: RECC, 2023)	01
ცხრილი 5: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მცენარეული საფარი (წყარო: RECC, 2023)	01
ცხრილი 6: ძველი მიწათსარგებლობის რუკიდან მიღებული საძოვრების და 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გაერთიანებული მონაცემები	01
ცხრილი 7: რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გადანაწილება საკუთრების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)	23
ცხრილი 8: საძოვრების კატეგორიის მიწის ნაკვეთების იჯარით გაცემული ფართობები საკუთრების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)	24
ცხრილი 9: სოფლების დონეზე იდენტიფიცირებული საძოვრების ფართობები რომლებსაც მოსახლეობა იყენებს საძოვრად	28
ცხრილი 10: სხვადასხვა ფუნქციონალური დანიშნულების საძოვრების ფართობი, ასევე საძოვრების სტატუსი საკუთრებისა და სარგებლობის ფორმების მიხედვით	33
ცხრილი 11: პირუტყვის ერთეული 1 ჰა საძოვრის ფართობზე	36
ცხრილი 12: პირუტყვის ერთეული 1 ჰა საძოვრის ფართობზე (კერძო საკუთრების გარეშე)	37
ცხრილი 13: სოფელი კალაურის საძოვრები	41
ცხრილი 14: სოფელი ვაჩნაძიანის საძოვრები	42
ცხრილი 15: სოფელი შაშიანის საძოვრები	44
ცხრილი 16: სოფელი ვაზისუბნის საძოვრები	46
ცხრილი 17: სოფელი მუკუზანის საძოვრები	46
ცხრილი 18: სოფელი ზეგაანის საძოვრები	47
ცხრილი 19: სოფელი ველისციხეს საძოვრები	49
ცხრილი 20: სოფელი ახაშენის საძოვრები	51
ცხრილი 21: სოფელი ჩუმლაყის საძოვრები	52
ცხრილი 22: სოფელი ძირკოკის საძოვრები	54
ცხრილი 23: სოფელი ზემო კაჭრეთის საძოვრები	56
ცხრილი 24: სოფელი კაჭრეთის საძოვრები	58
ცხრილი 25: სოფელი არაშენდას საძოვრები	59
ცხრილი 26: სოფელი ქოდალოს საძოვრები	61
ცხრილი 27: სოფელი დარჩეთის საძოვრები	62
ცხრილი 28: სოფელი ფხოველის საძოვრები	62

ცხრილი 29: სოფელი ზიარის საძოვრები	63
ცხრილი 30: სოფელი მელაანის საძოვრები	66
ცხრილი 31: სოფელი ჩალაუბნის საძოვრები	69
ცხრილი 32: სოფელი გურჯაანის საძოვარი	71
ცხრილი 33: სოფელი ქერემის საძოვრები	73
ცხრილი 34: სოფელი კოლაგის საძოვრები	74
ცხრილი 35: სოფელი ვეჯინის საძოვრები	76
ცხრილი 36: სოფელი ჯიმიტის საძოვრები	78
ცხრილი 37: სოფელი ჭანდარის საძოვრები	81
ცხრილი 38: ქალაქ გურჯაანის საძოვრები	82
ცხრილი 39: : სოფელი კარდენახის საძოვრები	83
ცხრილი 40: სოფელი ბაკურციხეს საძოვრები	85
ცხრილი 41: სოფელი ნანიანის საძოვრები	88

რუკების ჩამონათვალი

რუკა 1: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ფიზიკურ-გეოგრაფიული რუკა	05
რუკა 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მიწის საფარის რუკა (წყარო: 2021 SENTINEL 2-ის საფუძველზე)	06
რუკა 3: მიწის გამოყენების სივრცული გადანაწილება	08
რუკა 4: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ნიადაგის ტიპები (წყარო: RECC, 2023, საქართველოს ნიადაგის ატლასის საფუძველზე)	11
რუკა 5: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ჰიდროგრაფია-ირიგაცია (წყარო: RECC.2023)	13
რუკა 6: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მცენარეული საფარი (წყარო: RECC, 2023)	15
რუკა 7: გურჯაანი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის გადანაწილება (წყარო: RECC, 2023)	17
რუკა 8: გურჯაანის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული საძოვრების და სათიბების გეოგრაფიული გადანაწილება (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)	21
რუკა 9: ძველი მიწათსარგებლობის რუკიდან მიღებული საძოვრების და 2024 წლის ივნისის მიხედვით გურჯაანის მუნიციპალიტეტში საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გაერთიანებული მონაცემების სივრცული გადანაწილება	22
რუკა 10: რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გადანაწილება საკუთრების ტიპების (სახელმწიფო, მუნიციპალური და კერძო) მიხედვით (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)	24
რუკა 11: მუნიციპალიტეტის მდელოების კლასიფიკაცია (RECC, 2024)	25
რუკა 12: მუნიციპალიტეტის ფუნქციური ზონირება - მრავალსეზონური საძოვრები	26
რუკა 13: სოფლების დონეზე იდენტიფიცირებული საძოვრების სივრცული გადანაწილება რომლებსაც მოსახლეობა იყენებს საძოვრად	29

რუკა 14: საძოვრების და სათიბების მიწის დეგრადაციის ტენდენცია 2001-2020 (წყარო: RECC, 2023)	31
რუკა 15: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მიწის დეგრადაცია საძოვრების (მხოლოდ მრავალსეზონური) ზონის მიხედვით	34
რუკა 16: სოფელი კალაურის საძოვრები	41
რუკა 17: ვაჩნაძიანის თემის საძოვრები	43
რუკა 18: სოფელი შაშიანის საძოვრები	44
რუკა 19: სოფელი ვაზისუბნის საძოვრები	45
რუკა 20: მუკუზნის თემის საძოვრები	47
რუკა 21: სოფელი ველისციხეს საძოვრები	48
რუკა 22: სოფელი ახაშენის საძოვრები	50
რუკა 23: სოფელი ჩუმლაყის საძოვრები	52
რუკა 24: სოფელი ძირკოკის საძოვრები	53
რუკა 25: სოფელი ზემო კაჭრეთის საძოვრები	55
რუკა 26: სოფელი კაჭრეთის საძოვრები	57
რუკა 27: არაშენდას თემის საძოვრები	64
რუკა 28: სოფელი მელაანის საძოვრები	65
რუკა 29: სოფელი ჩალაუბნის საძოვრები	68
რუკა 30: სოფელი გურჯაანის საძოვარი	70
რუკა 31: სოფელი ჭერემის საძოვრები	72
რუკა 32: სოფელი კოლაგის საძოვრები	74
რუკა 33: სოფელი ვეჯინის საძოვრები	75
რუკა 34: სოფელი ჯიმითის საძოვრები	77
რუკა 35: სოფელი ჭანდარის საძოვრები	80
რუკა 36: ქალაქ გურჯაანის საძოვრები	81
რუკა 37: სოფელი კარდენახის საძოვრები	83
რუკა 38: სოფელი ბაკურციხეს საძოვრები	85
რუკა 39: სოფელი ნანიანის საძოვრები	87

დიაგრამების ჩამონათვალი

დიაგრამა 1: რეგისტრირებული სასოფლო-სამეურნეო მიწის კატეგორიების ფართობები (ჰა) (წყარო: საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტო, 2024)	07
დიაგრამა 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის რაოდენობა თემების მიხედვით (წყარო: საქსტატი, 2014).	18
დიაგრამა 3: ჰეგისტიზირებული საძოვრების ფართობების პროცენტული გადანაწილება საკუთხების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯარო ჰეგისტი, 2024)	23

1.1. გეგმის მიზანი და სტრუქტურა

მუნიციპალიტეტის დონეზე საძოვრების მართვის გეგმის მთავარი მიზანია უზრუნველყოს საძოვრების მდგრადი და ეფექტური მართვა გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე. მართვის გეგმა მიზნად ისახავს საძოვრებით სარგებლობის, გარემოს დაცვის, ეკონომიკური მდგრადობისა და თემის განვითარების საჭიროებების დაბალანსებას. მუნიციპალიტეტის დონეზე საძოვრების მართვის გეგმამ უნდა უზრუნველყოს საძოვრების პროდუქტიულობისა და ეკოლოგიური მთლიანობის შენარჩუნება ან გაძლიერება მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევის (LDN) მიზნების მისაღწევად.

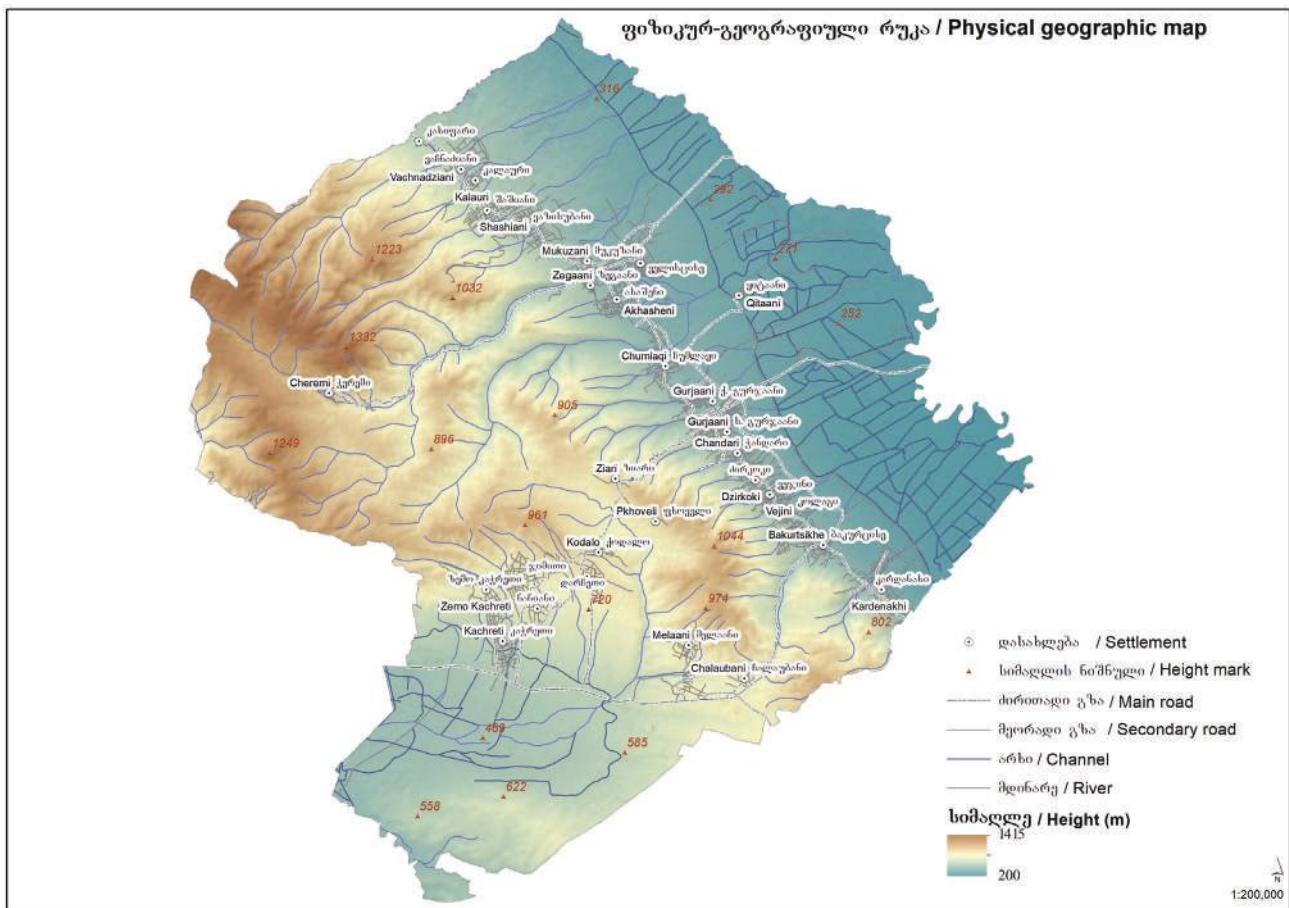
საძოვრების მართვის გეგმის შესავალი ნაწილის შემდეგ, მეორე თავში წარმოდგენილია ზოგადი მონაცემები მუნიციპალიტეტის შესახებ, მესამე თავში აღწერილია საძოვრების სივრცითი განაწილება და მდგომარეობის შეფასება. გეგმის მეოთხე თავი მოიცავს ინფორმაციას მეცხოველეობის და საძოვრების გამოყენების მიმდინარე პრაქტიკის შესახებ. საძოვრების მართვის გეგმის მეხუთე თავში კი აღწერილია საძოვრების მართვის მიზნები, ამოცანები და ღონისძიებები, ხოლო მეექვსე თავში საძოვრების მართვის სამოქმედო გეგმა-გრაფიკი და სავარაუდო ბიუჯეტი. გეგმის ბოლო თავში კი აღწერილია საძოვრების მართვის მონიტორინგთან დაკავშირებული საკითხები.

2. ზოგადი მონაცემები მუნიციპალიტეტის შესახებ

2.1 ადგილმდებარეობა და ფართობი

გურჯაანის მუნიციპალიტეტი კახეთის რეგიონს მიეკუთვნება. მისი ფართობია 88,563.2¹ ჰა და მისი სიმაღლე ზღვის დონიდან 300-450 მეტრიდან 850-1000 მეტრამდე მერყეობს. გურჯაანის მუნიციპალიტეტს დასავლეთით საგარეჯოს მუნიციპალიტეტი ესაზღვრება, სამხრეთ-აღმოსავლეთით სიღნაღის, ჩრდილო-დასავლეთით თელავის, ჩრდილოეთით ყვარელის და აღმოსავლეთით კი ლაგოდეხის მუნიციპალიტეტი.

მუნიციპალიტეტში 31 დასახლებული პუნქტია. მათ შორის 30 სოფელი და ერთი ქალაქია. გურჯაანის მუნიციპალიტეტში არის 24 ადმინისტრაციული ერთეული/თემი (დეტალებისთვის იხ. დანართი 1). გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ფიზიკურ-გეოგრაფიული რუკა წარმოდგენილია ქვემოთ.

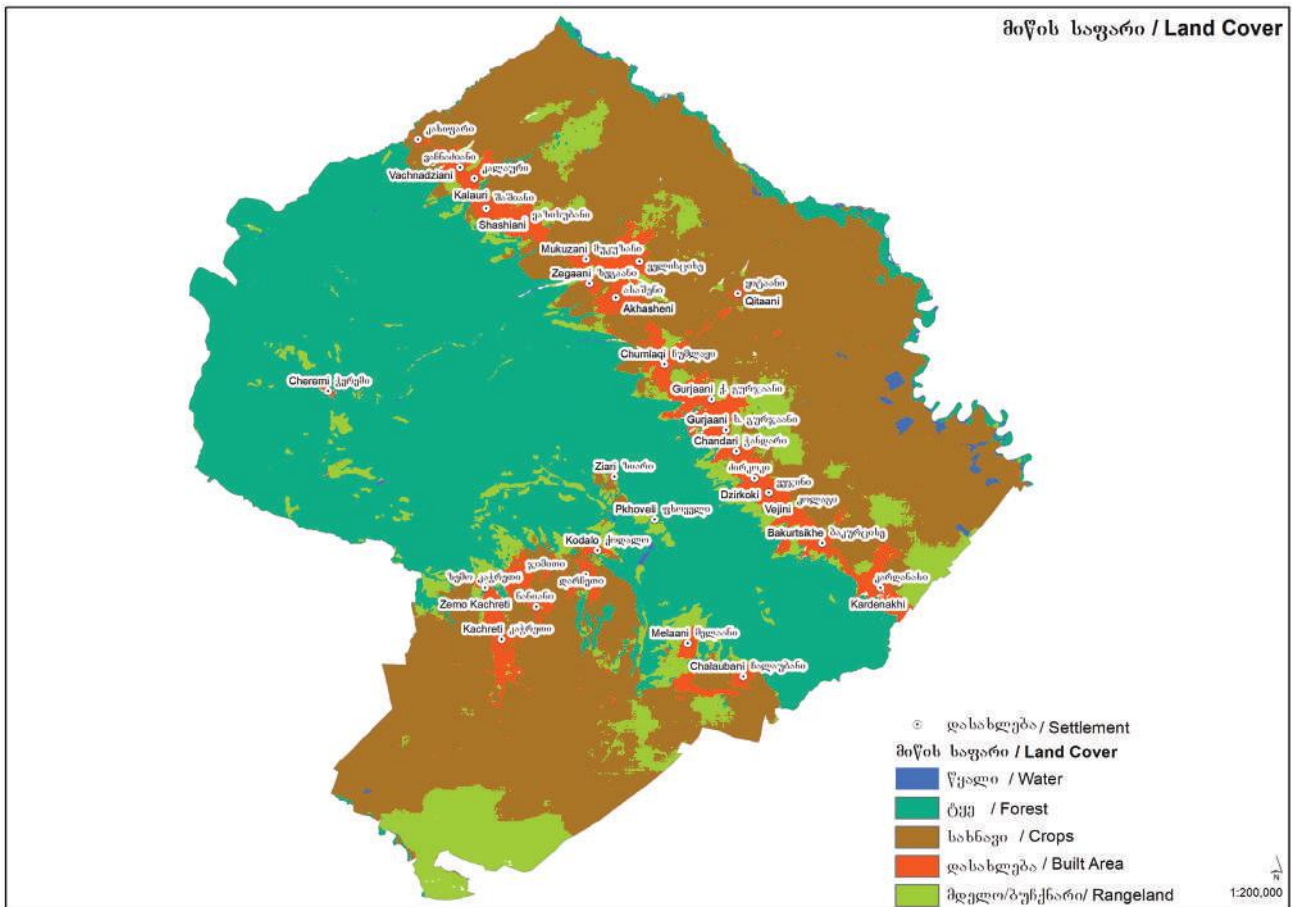

ხუკა 1: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ფიზიკურ-გეოგრაფიული რუკა

¹ საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოს სივრცითი მონაცემების მიხედვით

2.2 მიწათსარგებლობის ძირითადი ფორმები

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ეკონომიკის წამყვანი დარგი სოფლის მეურნეობაა. სასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების მიწების საერთო ფართობია 39,431 ჰა, რაც მთლიანი ტერიტორიის დაახლოებით 44.5%-ს შეადგენს. დანიშნულების მიხედვით მიწის გამოყენება შემდეგნაირად ხდება: სათიბ-საძოვარი - 16,600 ჰა, სახნავი - 19,287 ჰა და მრავალწლიანი კულტურები - 3,533 ჰა (CENN, 2020). გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მიწის საფარის სივრცითი გადანაწილება წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე.

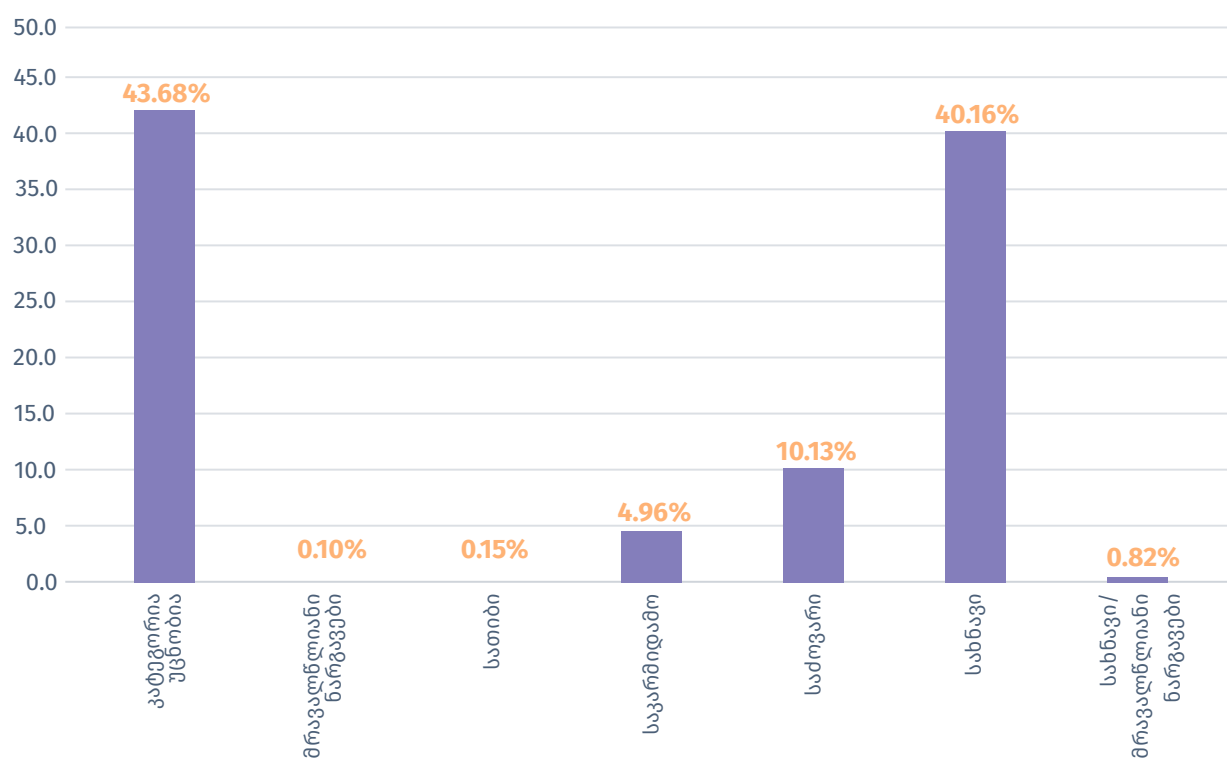
ხუკა 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მიწის საფარის რუკა (წყარო: 2021 Sentinel 2-ის საფუძველზე)

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოდან 2024 წლის ივნისში მიღებული რეესტრის/საკადასტრო მონაცემების საფუძველზე გურჯაანში რეგისტრირებული სასოფლო სამეურნეო დანიშნულების მიწის (მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობის დაახლოებით 44 %) კატეგორიები და შესაბამისი ფართობები მოცემულია ქვემოთ:

ცხიდი 1: ჰეგისტიკიებული სასოფლო-სამეუხნეო მიწის კატეგორიები და ფაქტობები
(საჯაჰო ჰეესტი, 2004, ივნისი)

რეგისტრირებული სს მიწის კატეგორიები	ფართობი (ჰა)
კატეგორია უცნობია	16916.83998
მრავალწლიანი ნარგავები	40.613409
სათიბი	56.896736
საკარმიდამო	1920.135204
საძოვარი	3922.325144
სახნავი	15554.53886
სახნავი / მრავალწლიანი ნარგავები	317.705544
ჯამი:	38729.05488

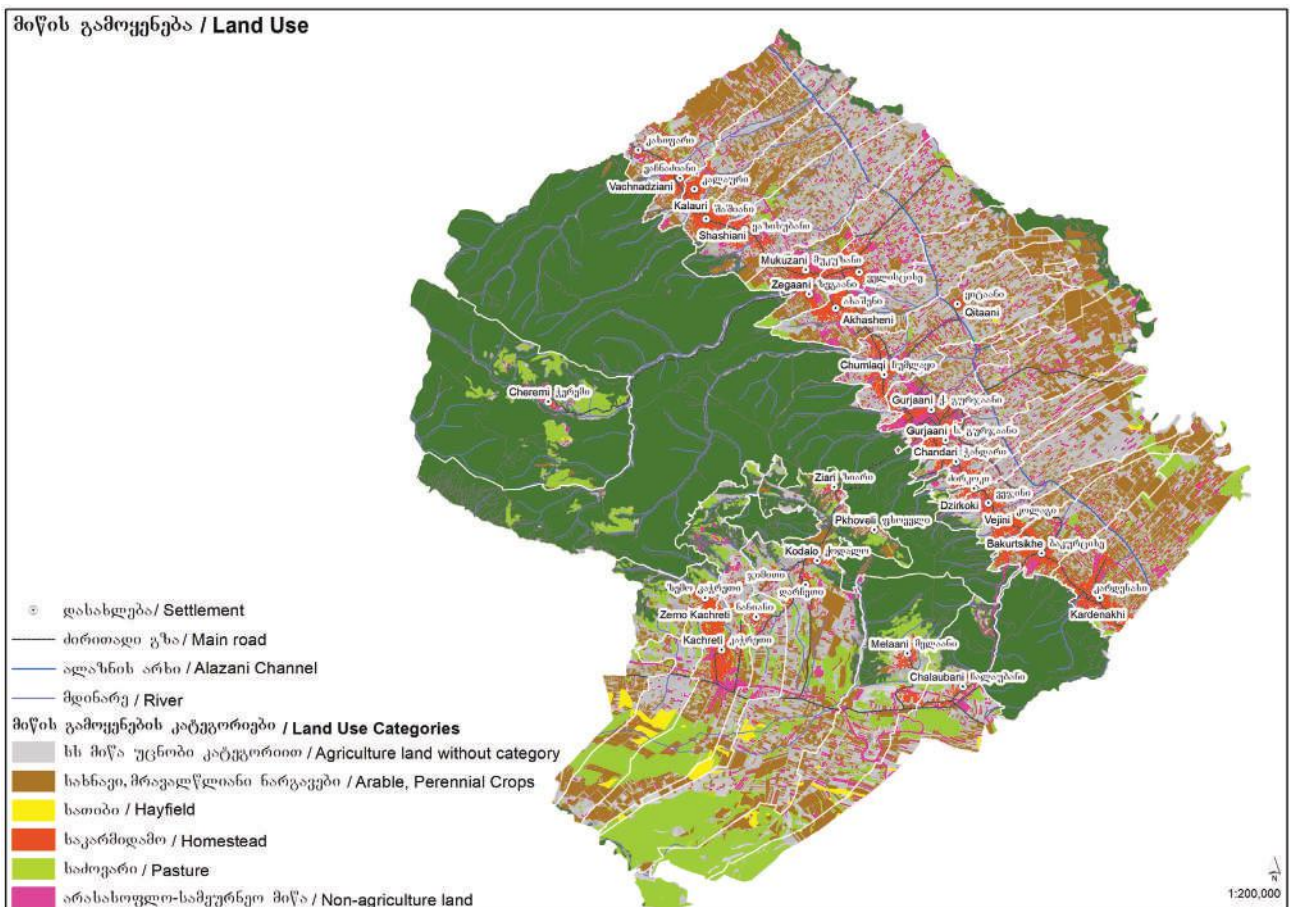
რეგისტრირებული სასოფლო-სამეუხნეო მიწის კატეგორიების ფართობების
პროცენტული წილი (საჯარო რეესტრი. 2024, ივნისი)

დიაგრამა 1: ჰეგისტიკიებული სასოფლო-სამეუხნეო მიწის კატეგორიების ფაქტობები (ჰა)
(წყაჰო: საჯაჰო ჰეესტის ეჰოვნული სააგენგო, 2024, ივნისი)

ქვემოთ რუკაზე წარმოდგენილია მიწის გამოყენების სივრცული გადანაწილება, რომელზეც მოცემულია შემდეგი მონაცემები:

- ტყით დაფარული ტერიტორია (ტყის ფონდი) - საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული საზღვრის მიხედვით;
- საძოვრები - 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული საძოვრების და მიწათსარგებლობის ძველი რუკის მიხედვით იდენტიფიცირებული საძოვრების გაერთიანებული ფენა;
- სათიბები - 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული სათიბების და მიწათსარგებლობის ძველი რუკის მიხედვით იდენტიფიცირებული სათიბების გაერთიანებული ფენა;
- სახნავი და მრავალწლიანი ნარგავები - 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული ნაკვეთები სახნავის და მრავალწლიანი ნარგავების კატეგორიით;
- საკარმიდამო - 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული საკარმიდამო ტერიტორიები.

რუკა 3: მიწის გამოყენების სივრცული გადანაწილება

▶ 2.2.1 სოფლის მეურნეობა

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის აგრო კლიმატური პირობები ხელსაყრელია მრავალ-დარგოვანი და მაღალრენტაბელური სასოფლო-სამეურნეო წარმოების შექმნისთვის, განსაკუთრებით კი ისეთი დარგების განვითარებისთვის, როგორიცაა: მეხილეობა, მევენახეობა, მეფრინველეობა, მეფუტკრეობა, მეცხოველეობა. ვაზის კულტურას უკავია სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების 20 %.

მსხვილფეხა და წვრილფეხა რქოსანი პირტყვის რაოდენობა სოფლების მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში (იხ. ცხრილი 1).

ცხილი 2: 2024 წლის სსიპ სუხსათის ეხოვნული სააგენგოს მონაცემები მსხვილფეხა რქოსანი პირტყვისა და წვრილფეხა რქოსანი პირტყვის რაოდენობის შესახებ, გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სოფლებისა და ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების მიხედვით

დასახლება	მსხვილფეხა რქოსანი პირტყვი	წვრილფეხა რქოსანი პირტყვი
არაშენდა	999	0
დარჩეთი	94	15
ზიარი	11	0
ფხოველი	100	0
ქოდალო	263	0
ახაშენი	149	
ბაკურციხე		0
ვაზისუბანი	124	225
ვაჩნაძიანი	32	204
კახიფარი		0
ველისციხე	395	3
ვეკინი	100	300
ზემო კაჭრეთი	57	120
კალაური	40	30
კარდენახი	206	303
კაჭრეთი	379	939
კოლაგი	598	219
მელაანი	400	0
ზეგანი	43	21
მუკუბანი	49	0
ნანიანი	346	450
გურჯაანი		0
გურჯაანი		0
შაშიანი	49	0
ჩალაუბანი	26	0
ყიტანი		0
ჩუმლაყი	49	0
ძირკოკი	21	0
ჭანდარი	105	117
ჭერემი		0
ჯიმითი	80	60
	4,715	3,006

2.3 ბიო-ფიზიკური მახასიათებლები (კლიმატი, ნიადაგი, ჰიდროლოგია, მცენარეული საფარის ძირითადი ტიპები)

2.3.1 კლიმატი

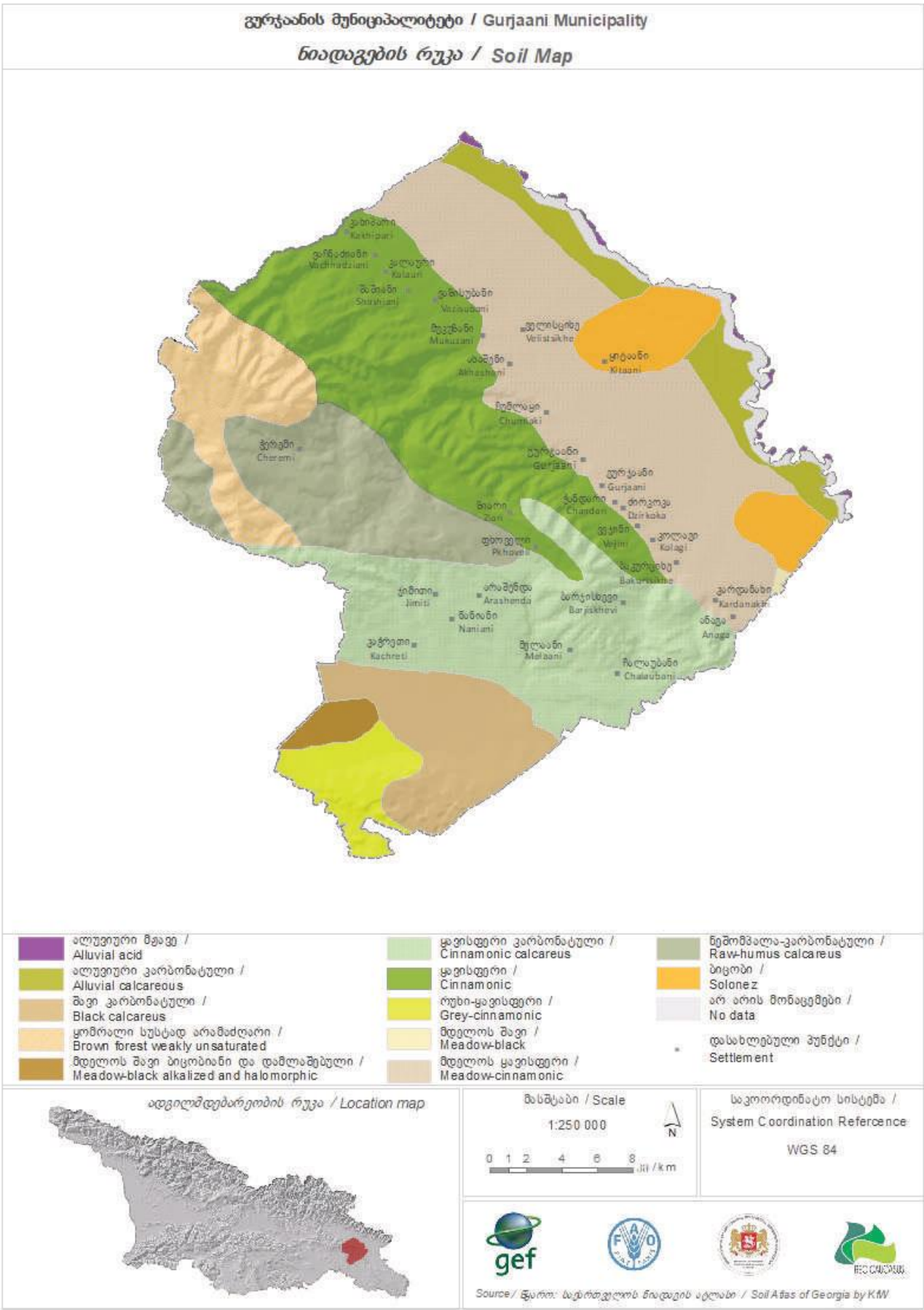
გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ტერიტორია მიეკუთვნება ზომიერ ნოტიო სუბტროპიკულ ჰავის ოლქს. აღმოსავლეთით ვაკეზე ჩამოყალიბებულია ზომიერად ნოტიო ჰავა, ზომიერი ზამთრითა და ცხელი ზაფხულით. გომბორის ქედზე ზომიერად ნოტიო ჰავაა, იცის ხანგრძლივი ზაფხული. ივრის ზეგანზე იცის მშრალი სუბტროპიკული სტეპური ჰავა, ზომიერად ცივი ზამთრითა და ცხელი ზაფხულით. საშუალო წლიური ტემპერატურაა 12,4 °C, წლის ყველაზე ცივი თვის, იანვრის საშუალო ტემპერატურაა 0,9 °C, ხოლო ყველაზე ცხელი თვის, აგვისტოსი – 23.6 °C. ნალექების საშუალო წლიური მოცულობა ტერიტორიის დიდ ნაწილში 800 მმ-მდეა, ხოლო ზეგნისკენ 500-600 მმ-მდე მცირდება (CENN, 2020).

2.3.2 ნიადაგი

გურჯაანის მუნიციპალიტეტში გამოზიდვის კონუსებსა და გომბორის ქედის კალთებზე განვითარებულია ტყის ყავისფერი ნიადაგები, ზემო ნაწილებში კი გაბატონებულია საშუალო და მცირე სისქის ტყის ყომრალი ნიადაგები. გარე კახეთის ზეგანზე გვხვდება მცირე და საშუალო სისქის შავმიწები. ალაზნის ვაკეზე კი გაბატონებულია ალუვიური უკარბონატო ნიადაგები. იხ. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ნიადაგების რუკა და ცხრილი ქვემოთ.

ცხრილი 3: ნიადაგის ტიპები (წყარო: RECC. 2023)

ნიადაგის ტიპები	ფართობი (ჰა)	მუნიციპალიტეტში პროცენტული წილი (%)
ალუვიური კარბონატული	3792.56	4.28
ყავისფერი ტყის სუსტად არამაძლარი	5786.16	6.53
ნეშომპალა კარბონატული	9420.70	10.64
შავი კარბონატული	6587.90	7.44
მდელოს შავი	86.68	0.10
მდელოს შავი ბიცობიანი და დამლაშებული	963.77	1.09
ყავისფერი	17699.95	19.99
ყავისფერი კარბონატული	15804.65	17.85
მდელოს ყავისფერი	19690.94	22.23
რუხი-ყავისფერი	2933.19	3.31
ბიცობი	4351.08	4.91
ალუვიური მჟავე	166.94	0.19
არ არის მონაცემები	1278.69	1.44
მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობი	88563.21	

რუკა 4: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ნიადაგის ტიპები (წყარო: RECC, 2023, საქართველოს ნიადაგის ატლასის საფუძველზე)

2.3.3 ჰიდროლოგია

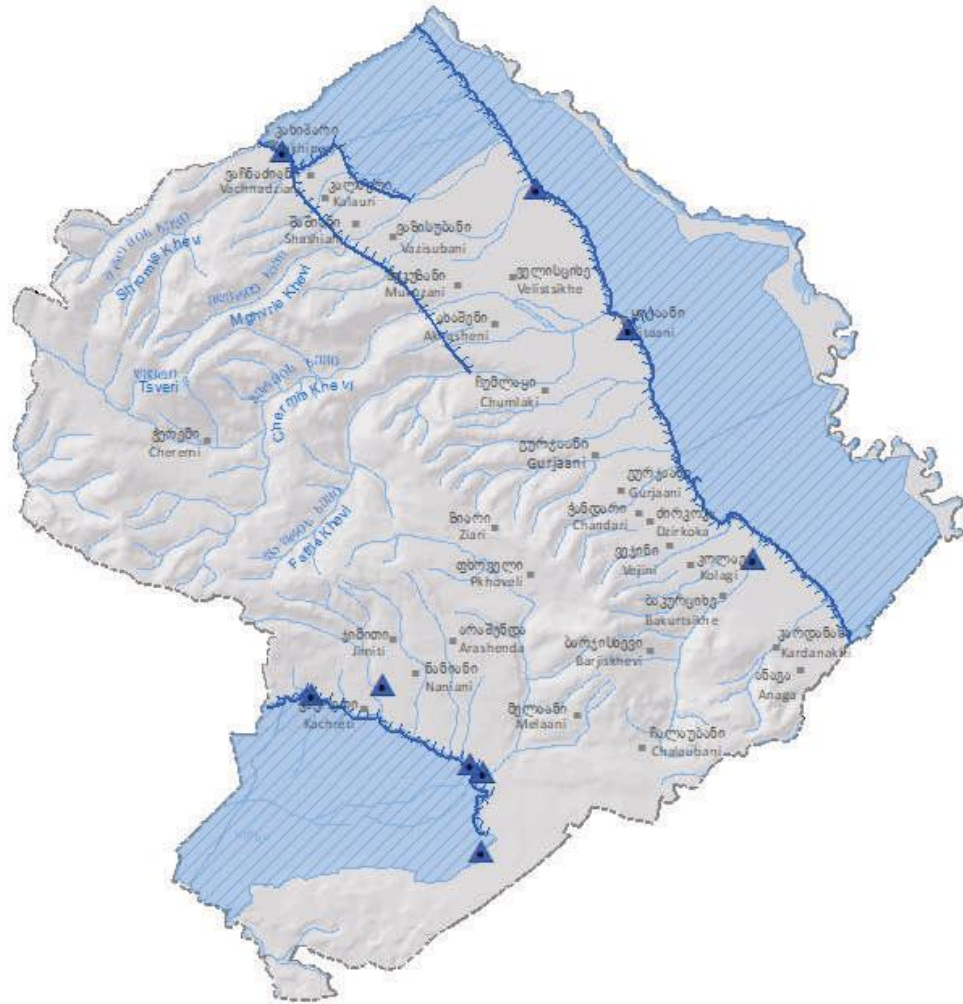
მუნიციპალიტეტის მთავარი მდინარეა ალაზანი, მცირეწლიანი მოკლე შენაკადებით (ჭერმისხევი, შრომისხევი, ჩალაუბნისხევი, წილიანა და სხვა). გურჯაანის მუნიციპალიტეტში მნიშვნელოვანია ასევე მდინარე ლაკბე, რომელიც წარმოადგენს მდინარე ივრის მარცხენა შენაკადს. ლაკბე სათავეს იღებს გომბორის ქედზე. მთავარი შენაკადებია: კარათხევი, ჯიმითისწყალი (მარჯვენა), მყრალი ოლე (მარცხენა).

მუნიციპალიტეტში არის ზემო და ქვემო ალაზნის სარწყავი სისტემები და ქვემო სამგორის მარცხენა მაგისტრალი. სარწყავი ფართობი მოიცავს მუნიციპალიტეტის ფართობის 26,92%-ს. მიუხედავად უკვე განხორციელებული გარკვეული სამუშაოებისა, სარწყავი სისტემა კვლავ საჭიროებს რეაბილიტაციას. მაგალითად, სარწყავი სისტემის შიდა ქსელის დიდი ნაწილი დანგრეულია, ამიტომაც დღემდე შეუძლებელია სარწყავი წყლის მიწოდება ყველა სოფლის მიწის ნაკვეთებისთვის. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საირიგაციო სისტემის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია ცხრილში ქვემოთ (RECC, 2023).

ცხრილი 4: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოხწყვადი ტერიტორიების ფართობი და სახწყავი ახის სიგანე (წყარო: RECC.2023)

ირიგაცია	ფართობი (ჰა)	სიგრძე (კმ)	მუნიციპალიტეტში პროცენტული წილი(%)
მორწყვადი ტერიტორია	23837.53		26.92
არხები		73.28	
მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობი	88563.21		

გურჯაანის მუნიციპალიტეტი / Gurjaani Municipality
ჰიდროგრაფია-ირიგაცია / Hydrography-Irrigation

მასშტაბი / Scale
1:250 000
0 1 2 4 6 8
კმ / km

საკოორდინატო სისტემა /
System Coordination Reference
WGS 84

Source / წყარო: შპს "საერთაშორისო მელიორაცია" / LTD "Georgian Amelioration"

ხუკა 5: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ჰიდროგრაფია-ირიგაცია (წყარო: RECC.2023)

▶ 2.3.4 მცენარეული საფარის ძირითადი ტიპები

გურჯაანის მუნიციპალიტეტში ალაზნის ველი თითქმის სრულად არის ათვისებული. პირველადი მცენარეულობა შემორჩენილია მხოლოდ მდ. ალაზნის ნაპირზე, როგორც ჭალის ტყის ფრაგმენტები. ტყე-სტეპური მცენარეულობა გვხვდება არაკულტივირებულ მიწაზე, სადაც ბუჩქები და ტყის მცენარეულობა ერთმანეთს ენაცვლება. გომბორის ქედის მოპირდაპირე ტერიტორიას ფარავს ჯაგეკლები, რცხილა, კუნელი, ასკილი და სხვა.

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიის უმეტესი ნაწილი დაფარულია "კახეთის ბარის ტყეებით" და "ჯაგეკლიანი ბუჩქნარით ტყის ელემენტებით", რომლებიც შესაბამისად შეადგენს გურჯაანის მუნიციპალიტეტის 32.22% და 27.91% (RECC, 2023) .(იხ. ქვემოთ მოცემული რუკა და ცხრილი).

გურჯაანის მუნიციპალიტეტი / Gurjaani Municipality
მცენარეული საფარის რუკა / Vegetation Map

Legend:

- აღმოსავლეთ საბარათველოს ნიფლნარები / Beech forest of Eastern Georgia
- აღმოსავლეთ საბარათველოს რცხილნარები / Hornbeam-oak forests of Eastern Georgia
- ჭაგველიანი ველი ტრის ელემენტებით / Thorny scrub field with forest elements
- კახეთის ვაკის ტრეფები / Kakheti plain forests
- უროიანი ველი / Uroyan Valley
- დასახლებული პუნქტი / Settlement

Map Labels (Settlements): კახიპარი, ვაჩნაძის, კალაში, შაჰინი, ვაზისუბანი, მუკუზანი, აბაშეთი, ჭურჭლასი, ბურჯანი, ღარეში, ჯღაპანი, ჭანდარი, ჭორელვა, ვეჯი, გოლაგი, ბაკურაძის, კარდიაკი, ანაგა, ჭალაშანი, მალაში, მარჯისხევი, ზარი, დბოველი, ჭიწილი, არაშანაძე, ნამიანი, ჭაჭრეთი, ჭიჭიძე.

Map Information:

მასშტაბი / Scale: 1:250 000

საკოორდინატო სისტემა / System Coordination Reference: WGS 84

ადგილმდებარეობის რუკა / Location map

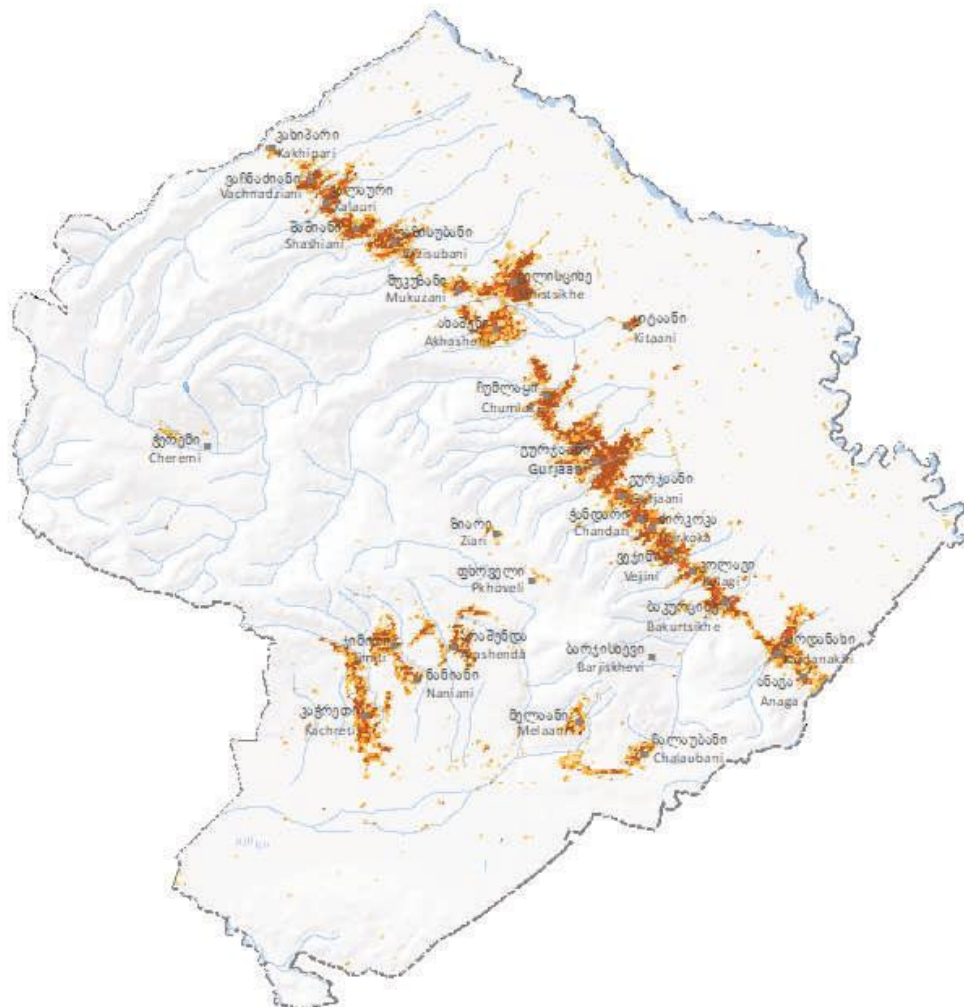
Source / წყარო: მცენარეული საფარის რუკა ნ. კეცხოველის მიხედვით / Vegetation map by N. Ketskhoveli

15

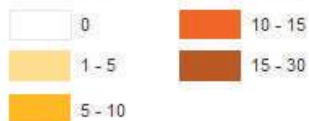
მცენარეული საფარი	ფართობი (ჰა)	მუნიციპალიტეტში პროცენტული წილი (%)
ჯაგვკლიანი ბუჩქნარი ტყის ელემენტებით	24722.10	27.91
კახეთის ბარის ტყეები	28532.10	32.22
აღმოსავლეთ საქართველოს რცხილნარ-მუხნარი ტყეები	17905.91	20.22
უროიანი ველი	8368.25	9.45
აღმოსავლეთ საქართველოს წიფლნარები	8702.28	9.83
მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობი	88563.21	

2.4 მოსახლეობისა და შინამეურნეობების განაწილება ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის 2023 წლის მონაცემების მიხედვით 50.8 ათას კაცს შეადგენს. მოსახლეობის რიცხოვნობა ბოლო 5 წლის მანძილზე (2018-2023 წწ) შემცირდა 3 %-ით. ქვემოთ მოცემულ რუკაზე წარმოდგენილია გურჯაანის მოსახლეობის გადანაწილება, ასევე მოსახლეობის გადანაწილება თემების მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ დიაგრამაზე, ხოლო სოფლების მიხედვით დანართ 1-ში.

მოსახლეობის აბსოლუტური რაოდენობა 100 მ²-ზე /
Absolute number of inhabitants per 100 m²

• დასახლებული პუნქტი / Settlement

— მდინარე / River

— ტბა / Lake

ადგილმდებარეობის რუკა / Location map

მასშტაბი / Scale

1:250 000

საკოორდინატო სისტემა /

System Coordination Reference

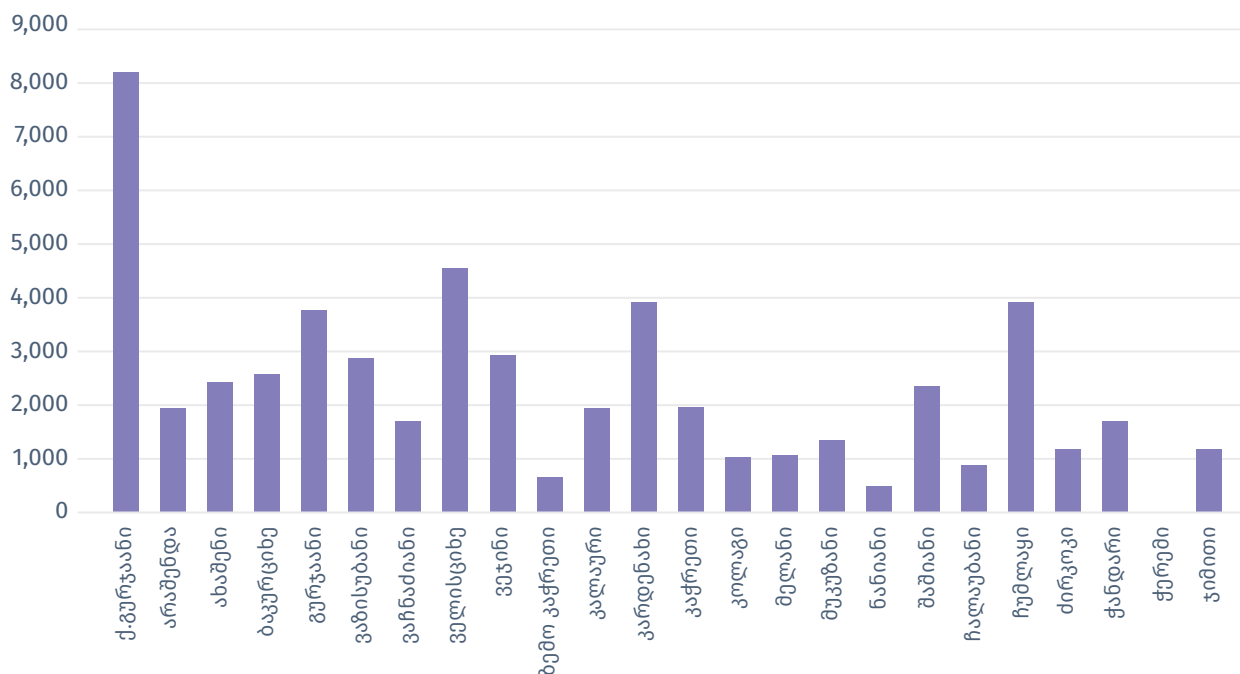
WGS 84

Source/ წარმოშობა: Global Human Settlement Layer (JRC) Open Data Portal, GHS-POP-2020

ხუკა 7: გურჯაანი მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის გადანაწილება (წყარო: RECC, 2023)

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის რაოდენობა თემების მიხედვით

დიაგრამა 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის რაოდენობა თემების მიხედვით (წყარო: საქსტატი, 2014).

2.5 მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების მართვის დაგეგმვის ინსტიტუციური მოწყობა

მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრები ამჟამად განიკარგება (აუქციონის ან პირდაპირი განკარგვის წესით) **სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოს** მიერ მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის სააგენტოს ჩართულობით. თუმცა სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო არ არის პასუხისმგებელი საძოვრების უშუალოდ მართვაზე, დაგეგმარებაზე, მდგრადი გამოყენების ღონისძიებების შემუშავებაზე, და სხვა საკითხებზე.

მუნიციპალიტეტების საკუთრებაში რეგისტრირებული საძოვრების მართვას ახორციელებს **ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო (გურჯაანის მუნიციპალიტეტი)** კანონმდებლობით დადგენილი პროცედურებისა და რეგულაციების შესაბამისად.

მუნიციპალიტეტის ტყის მიწების ფარგლებში არსებული საძოვრების ტერიტორიებს მართავს ეროვნული სატყეო სააგენტო.

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არ არის დაცული ტერიტორიები, შესაბამისად დაცული ტერიტორიების სააგენტო არ არის ჩართული კონკრეტული მუნიციპალიტეტის საძოვრების მართვის საკითხებში.

მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების მართვის დაგეგმვის პროცესი უნდა წარიმართოს მუნიციპალიტეტის მართვის ორგანოსა და ყველა იმ სახელმწიფო უწყების მჭიდრო თანამშრომლობით, რომლებიც მართავენ საძოვრებს მოცემული მუნიციპალიტეტის ფარგლებში. პროცესს კოორდინაციას გაუწევს **მინის მდგრადი მართვისა და მინათ-სარგებლობის მონიტორინგის სააგენტო.**

მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების მართვის დაგეგმვის პროცესი უნდა წარიმართოს მუნიციპალიტეტის მართვის ორგანოსა და ყველა იმ სახელმწიფო უწყების მჭიდრო თანამშრომლობით, რომლებიც მართავენ საძოვრებს მოცემული მუნიციპალიტეტის ფარგლებში.

3. საძოვრების სივრცითი განაწილება და მდგომარეობის შეფასება

3.1 საძოვრების სივრცითი განაწილება კლასების, საკუთრების ფორმების, ფუნქციონალური ზონირებისა და სარგებლობის რეჟიმების მიხედვით

3.1.1 საძოვრების იდენტიფიკაცია და კატეგორიზაცია

საძოვრების მართვის დაგეგმვის მოსამზადებელი ეტაპია მოცემული მუნიციპალიტეტის ფარგლებში საძოვრების იდენტიფიცირება, რომლის შედეგადაც ხდება სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების იმ ტერიტორიების გამოვლენა და დარუკება, რომლებიც მიეკუთვნება საძოვრებს და რომლებისთვისაც კატეგორიის მინიჭება ხდება აღნიშნული სტატუსის საჯარო რეესტრის მონაცემთა ბაზაში ასახვით და მიწის ნაკვეთის რეგისტრაციით, ხოლო საჯარო რეესტრში რეგისტრირებული მიწის ნაკვეთის შემთხვევაში, აღნიშნული კატეგორიის რეგისტრაციით (RECC, 2022 ა).

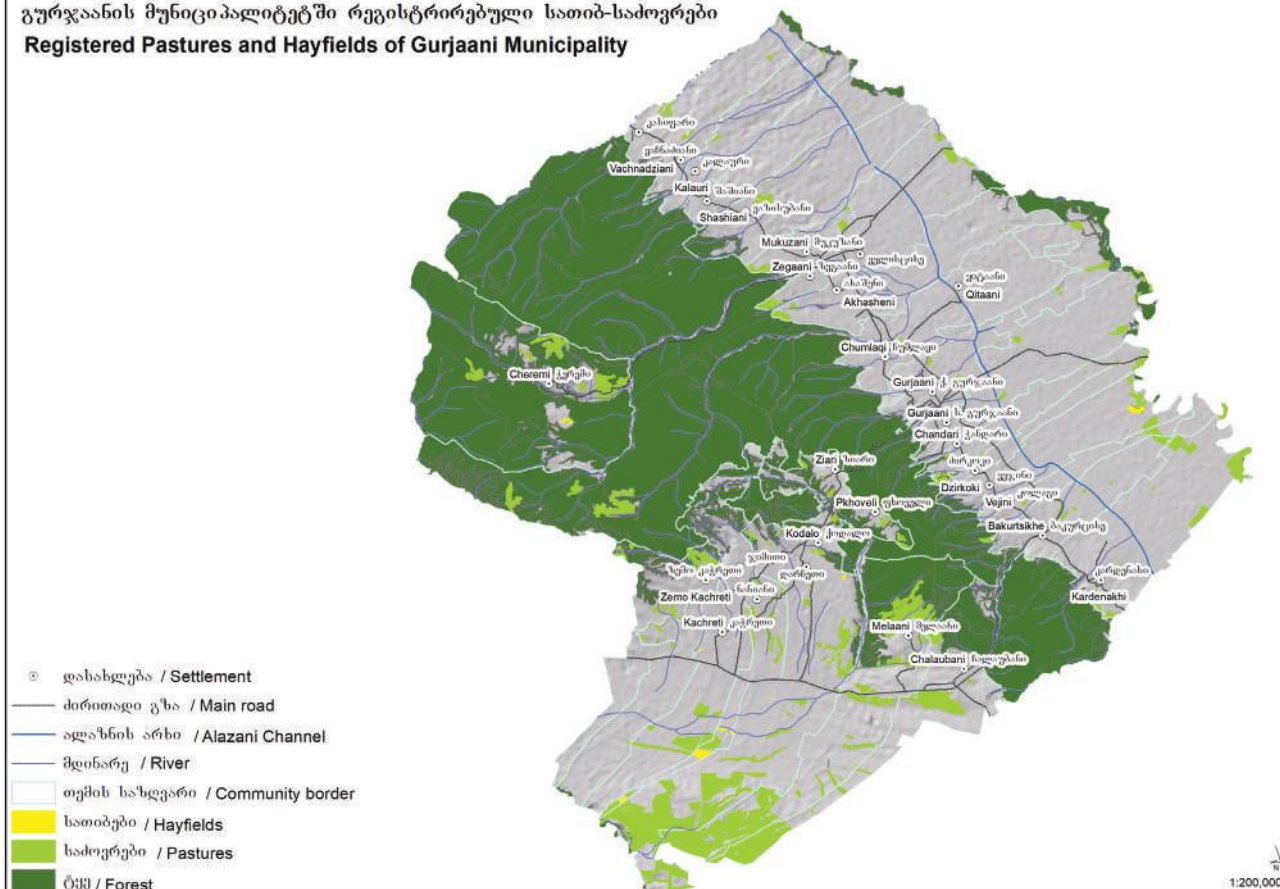
ვინაიდან გურჯაანის საძოვრების მართვის მუნიციპალური გეგმის შემუშავებისას გურჯაანის მუნიციპალიტეტში არ იყო დასრულებული საძოვრების რეგისტრაციისა და კატეგორიზაციის პროცესი, მართვის გეგმის შედგენისას, საძოვრების ფენის იდენტიფიცირებისათვის გამოყენებული იქნა პროექტის ფარგლებში მიღებული მონაცემები, კერძოდ:

- ა) საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან 2024 წლის ივნისში მიღებული რეესტრის/საკადასტრო მონაცემები;
- ბ) დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად მონაწილეობითი დაგეგმვის მეთოდების გამოყენებით მიღებული ინფორმაცია.

გურჯაანის მუნიციპალიტეტში მიწის რეგისტრაციისა და საძოვრების კატეგორიზაციის პროცესების დასრულების შემდეგ, სამიზნე მუნიციპალიტეტისთვის შემუშავებული საძოვრების მართვის მუნიციპალური გეგმა შეიცვლება საჭიროებისამებრ.

საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან 2024 წლის ივნისში მიღებული მონაცემების საფუძველზე გურჯაანში რეგისტრირებული საძოვრების (3,922 ჰა) და სათიბების (57 ჰა) გეოგრაფიული გადანაწილება მოცემულია ქვემოთ. აღნიშნულ მუნიციპალიტეტში საძოვრების კატეგორიზაციის დასრულების შემდეგ რეგისტრირებული საძოვრების ფართობი შეიცვლება შესაბამისად.

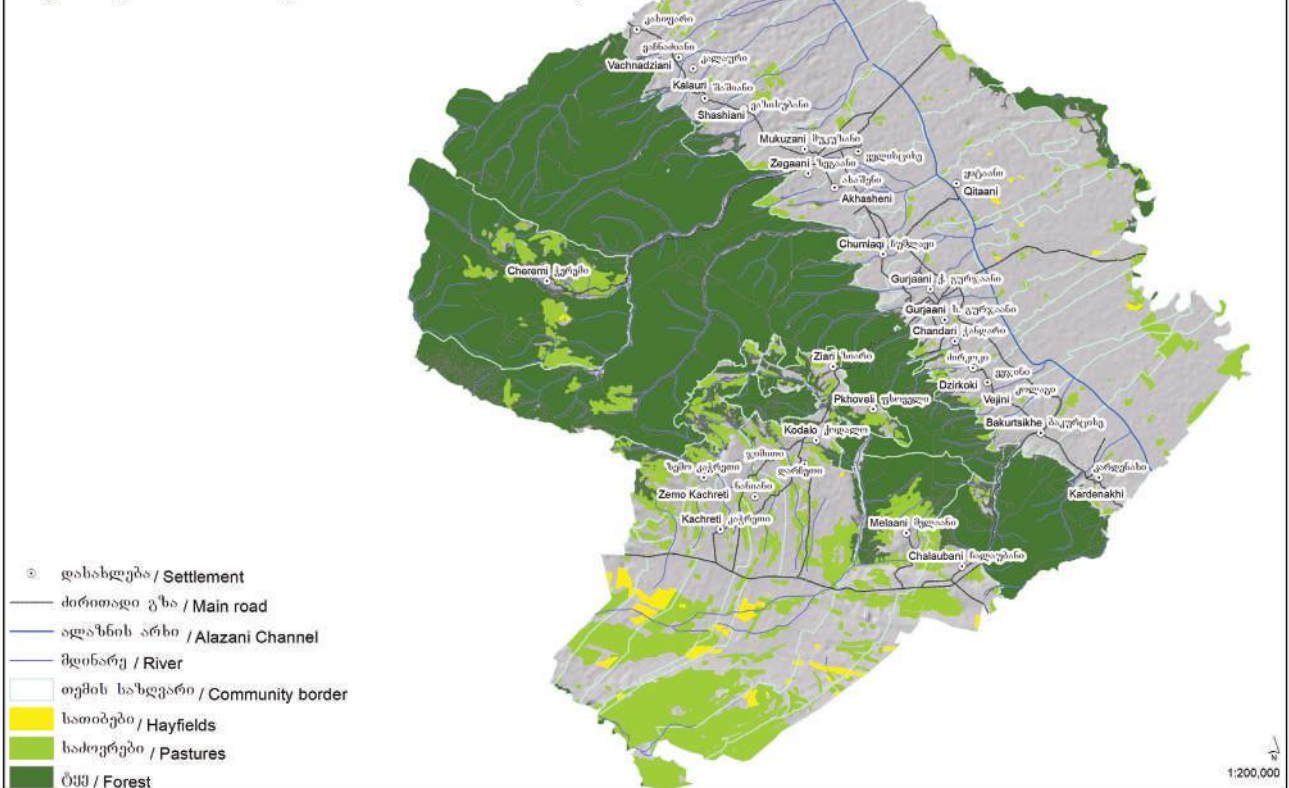
გურჯაანის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული სათიბ-საძოვრები
Registered Pastures and Hayfields of Gurjaani Municipality

ხუკა 8: გურჯაანის მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებული საძოვრების და სათიბების გეოგრაფიული განაწილება
(წყარო: საჯარო ხეყსგი, 2024)

დამატებით ქვემოთ მოცემულია რუკა რომელზეც წარმოდგენილია გურჯაანში რეგისტრირებული საძოვრებთან ერთად საბჭოთა პერიოდის მინათსარგებლობის რუკიდან მიღებული ინფორმაცია საძოვრების და სათიბების ადგილმდებარეობის შესახებ.

რეგისტრირებული სათიბ-საძოვრების და ძველი მიწათსარგებლობის რუკიდან აციფრული სათიბ-საძოვრების გაერთიანებული ფენა /
 / Combined layer of registered pastures and hayfields and digitized pastures and hayfields from old land use map

ჰუკა 9: ძველი მიწათსარგებლობის რუკიდან მიღებული საძოვრების და 2024 წლის ივნისის მიხედვით გუჩაანის მუნიციპალიტეტში საჯახო ჰეესგში ჰეგისგხიებული საძოვრების ფაქტობრივი გაერთიანებული მონაცემების სივრცული გადანაწილება

ცხიდი 6: ძველი მიწათსარგებლობის რუკიდან მიღებული საძოვრების და 2024 წლის ივნისის მიხედვით საჯახო ჰეესგში ჰეგისგხიებული საძოვრების ფაქტობრივი გაერთიანებული მონაცემები

კატეგორია	ფართობი (ჰა)	მუნიციპალიტეტში პროცენტული წილი (%)
საძოვარი	8155.8	9.2
სათიბი	506	0.6
მუნიციპალიტეტის მთლიანი ფართობი	88563	

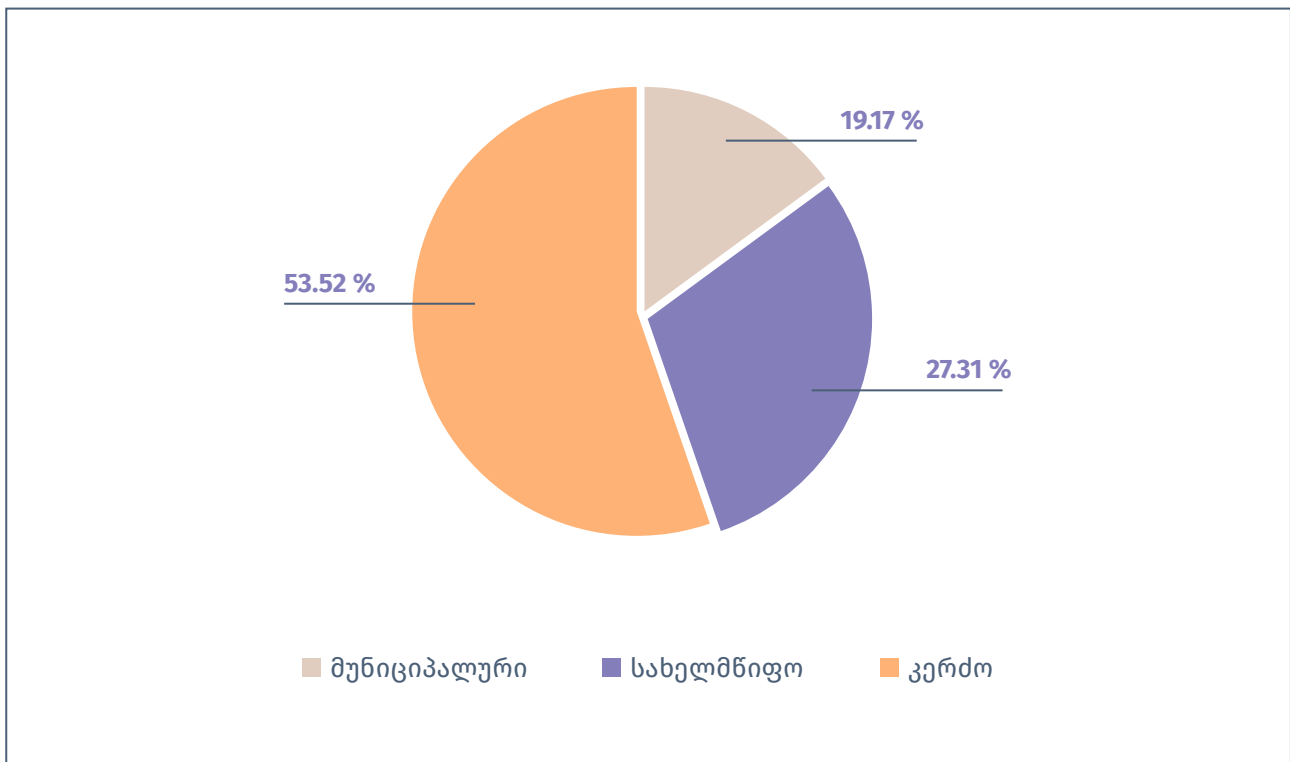
ადგილობრივ დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად, თანამონაწილეობითი დაგეგმვის მეთოდების გამოყენებით იდენტიფიცირებული საძოვრების ჯამურმა ოდენობამ შეადგინა 4,812 ჰა. დამატებით თუ მიღებულ ფართობს დავაჯამებთ 377 ჰა სახნავი კატეგორიის ტერიტორიებთან, (მათ შორის კერძო საკუთრებისაც), რომლებიც ადგილობრივ მოსახლეობის მიერ გამოიყენება საძოვრებად ან გააჩნია პრეტენზია ამ ტერიტორიებზე, მაშინ საძოვრების ჯამური ფართობი იქნება 5,189 ჰა), რომელიც უფრო დეტალურად აღწერილია საძოვრების სამეურნეო ერთეულების დელიმინაციის სექციაში.

3.1.2 საძოვრების საკუთრების ტიპების იდენტიფიკაცია

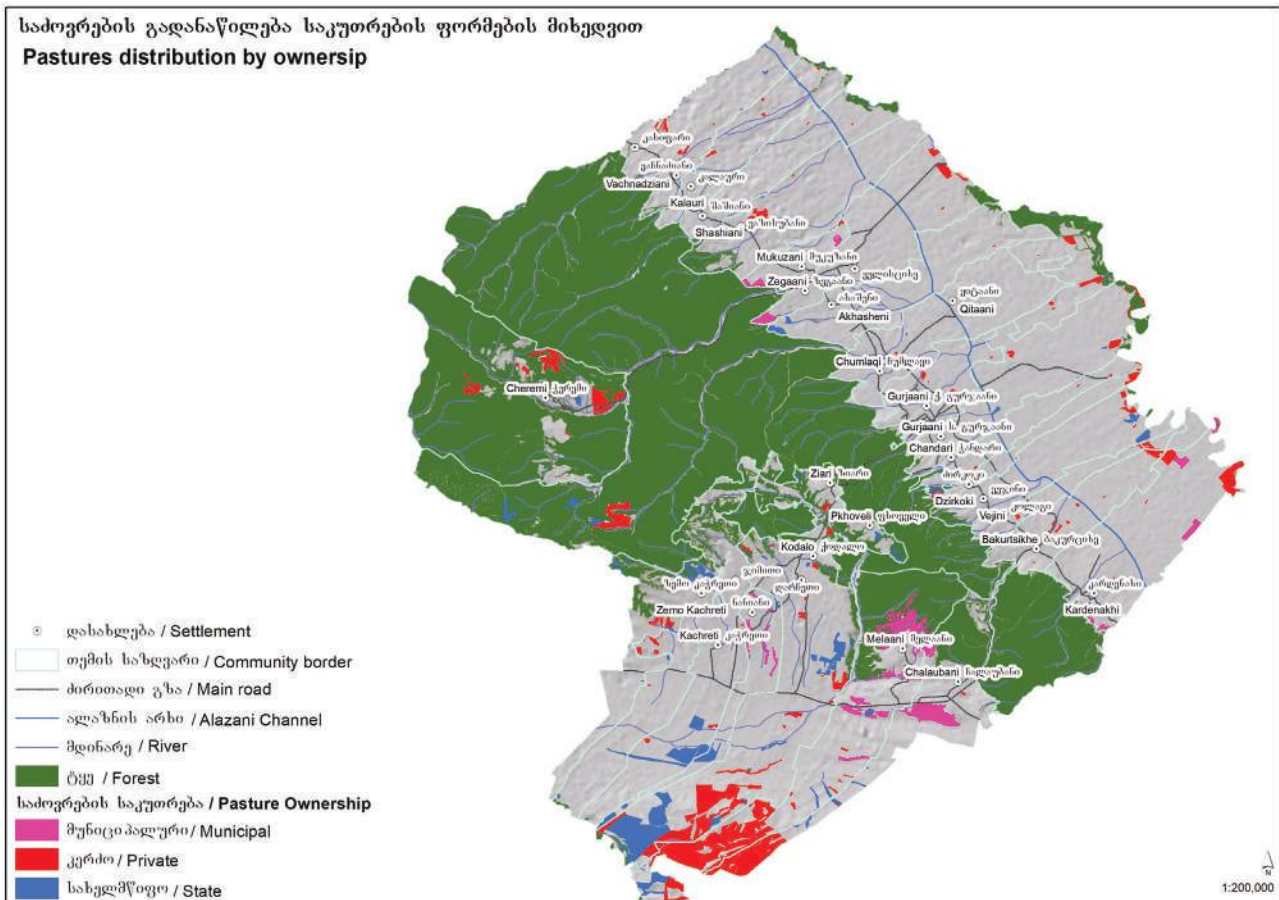
საჯარო რეესტრის ეროვნული სააგენტოსგან 2024 წლის ივნისში მიღებული მონაცემების საფუძველზე, გურჯაანში რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გადანაწილება საკუთრების ტიპების მიხედვით (სახელმწიფო, მუნიციპალური და კერძო (ფიზიკური და იურიდიული პირები) წარმოდგენილია ქვემოთ.

ცხიდი 7: რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების გადანაწილება საკუთრების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)

კატეგორია	ფართობი (ჰა)
მუნიციპალური	752
სახელმწიფო	1071
კერძო	2099
სულ რეგისტრირებული საძოვარი	3922

დიაგრამა 3: რეგისტრირებული საძოვრების ფართობების პროცენტული გადანაწილება საკუთრების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯარო რეესტრი, 2024)

ჟუკა 10: ჰეგისტიკიებული საძოვრების ფაქტობების გადანაწილება საკუთრების ტიპების (სახელმწიფო, მუნიციპალური და კერძო) მიხედვით (წყარო: საჯაჰო ჰეესტი, 2024)

გურჯანის მუნიციპალიტეტში გაიჯარებული საძოვრების ფართობების შესახებ ინფორმაცია საკუთრების ტიპების მიხედვით მოცემულია ქვემოთ:

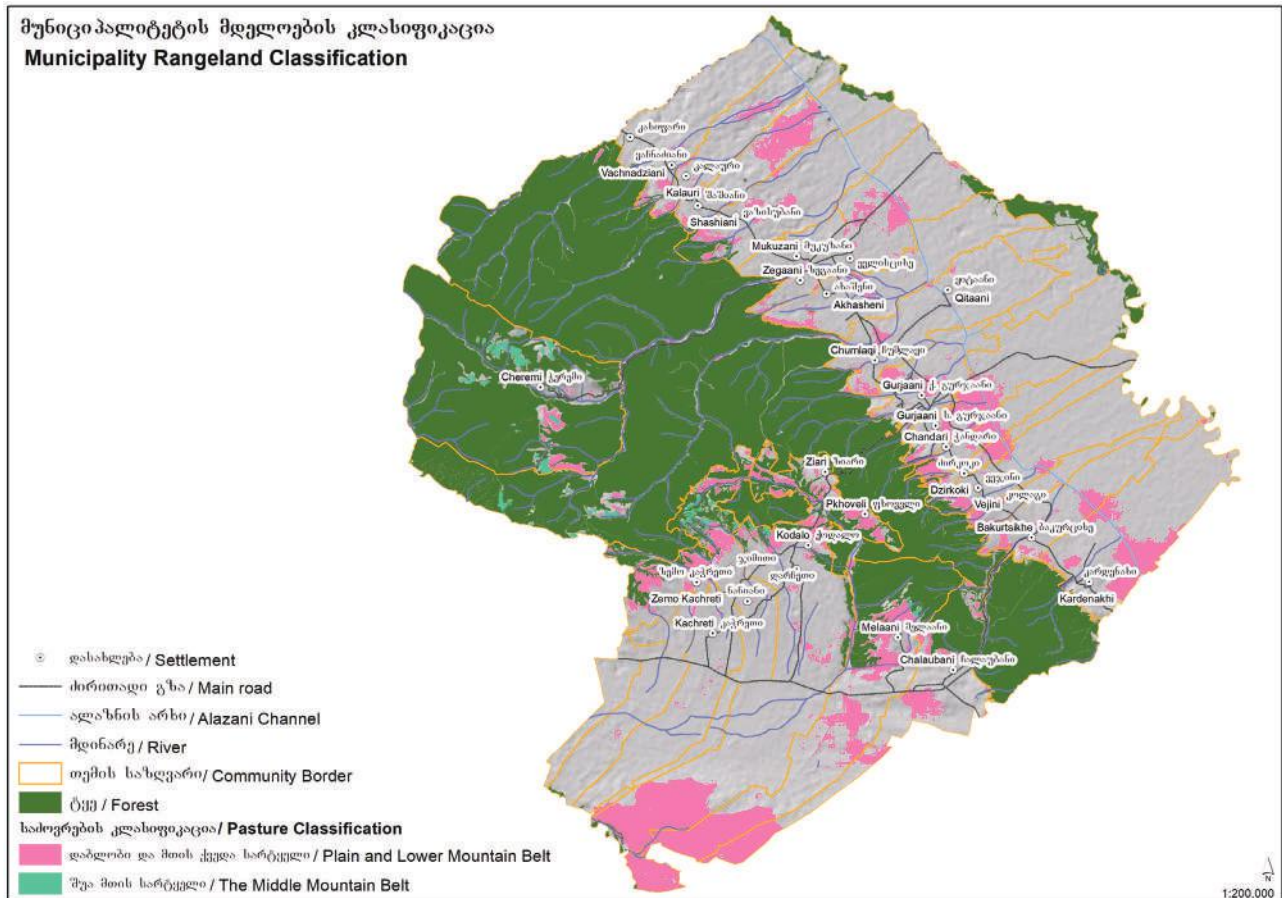
ცხიილი 8: საძოვრების კატეგორიის მიწის ნაკვეთების იჯაჰით გაცემული ფაქტობები საკუთრების ტიპების მიხედვით (წყარო: საჯაჰო ჰეესტი, 2024)

საკუთრების ტიპი	რეგისტრირებული საძოვრების ფართობი (ჰა)	გაიჯარებული საძოვრის ფართობი (ჰა)
მუნიციპალური	752	0
სახელმწიფო	1071	528
კერძო	2099	473
ჯამი	3922	1001

იჯარის შესახებ ინფორმაცია დინამიურია და მისი განახლება ხდება მუდმივად. გაიჯარებული ნაკვეთების შესახებ განახლებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომია გურჯანის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციაში.

3.1.3 საძოვრების კლასიფიცირება

მუნიციპალიტეტის მდელოების კლასიფიკაცია, რომელიც გულისხმობს მცენარეულობის ტიპების იდენტიფიცირებას მცენარეული საფარის სტანდარტული აღწერილობების მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ რუკაზე. კლასიფიკაცია მომზადდა მდელოების მცენარეულობის სტანდარტული საფარის ტიპის აღწერილობების საფუძველზე (RECC, 2024).

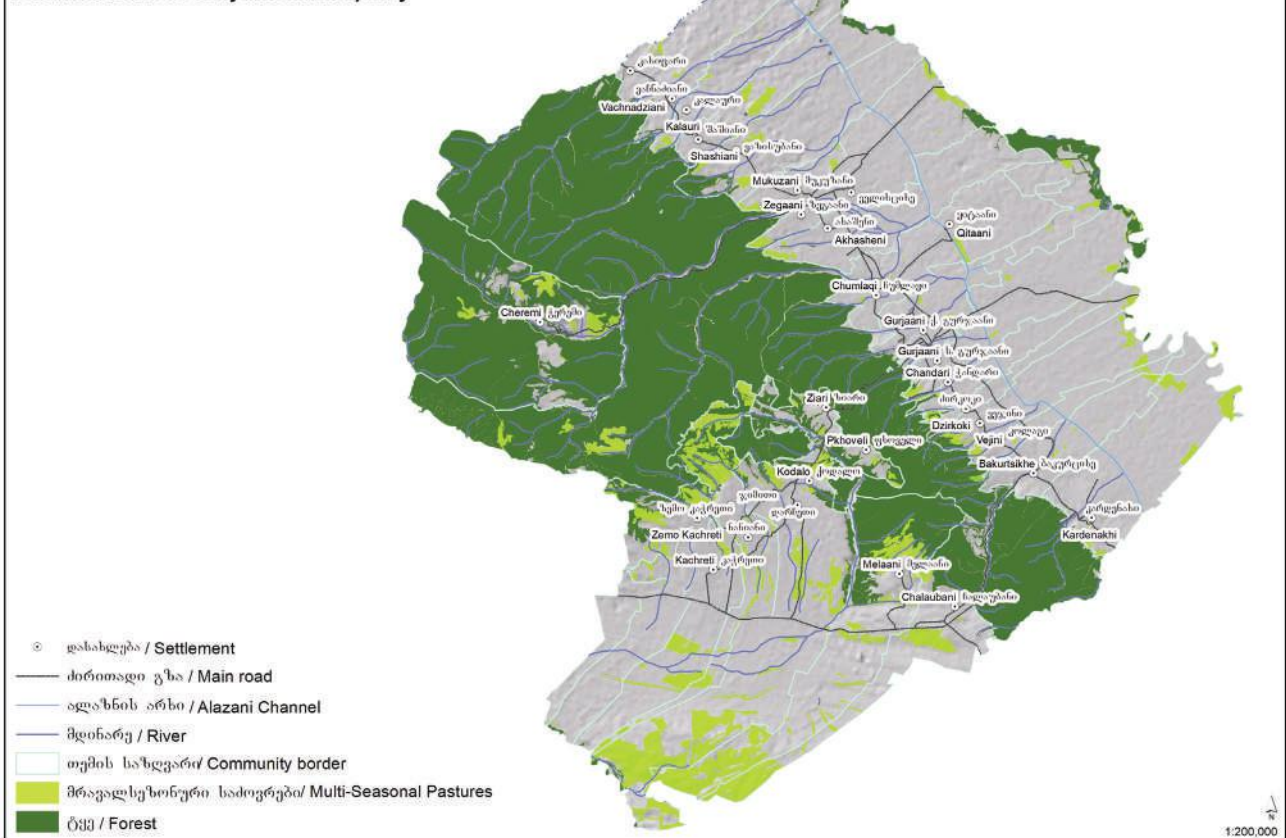

რუკა 11: მუნიციპალიტეტის მდელოების კლასიფიკაცია (RECC, 2024)

3.1.4 საძოვრების ფუნქციური ზონირება

გურჯაანის მუნიციპალიტეტში ზაფხულის და ზამთრის საძოვრების არ არის. აქ წარმოდგენილია ხოლოდ მრავალსეზონური (სოფლის) საძოვრები, რომელიც მოიცავს მუნიციპალიტეტში რეგისტრირებულ საძოვრებს და იმ არეალებს, რომელი ადგილობრივი დაინტერესებული მხარეების (თემის წმენებულების) ჩართულობით, თანამონაწილეობითი გეოგრაფიული საინფორმაციო სისტემების (PGIS) გამოყენებით განისაზღვრა. საძოვრების ფენა და შესაბამისად საძოვრების ზონა (მრავალსეზონური) ძირითადად მოიცავს: რეგისტრირებულ საძოვრებს, რეგისტრირებულ მიწებს კატეგორიის გარეშე და დაურეგისტრირებულ მიწებს. მომავალში საძოვრების კატეგორიზაციის დასრულების შემდეგ შესაძლებელი იქნება საძოვრების ზონირების მონაცემებში ცვლილების შეტანა. ქვემოთ წარმოდგენილია ზონირების რუკა - მრავალსეზონური/სოფლის საძოვრების სივრცული გადანაწილება.

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საძოვრების ზონირება
Pastures Zone of Gurjaani Municipality

ხუკა 12: მუნიციპალიტეტის ფუნქციური ზონირება - მრავალსეზონური საძოვრები

3.1.5 საძოვრების სამეურნეო ერთეულების დელიმინაცია და დარუკება

საძოვრების მდგრადი მართვის ეროვნული პოლიტიკის კონცეფციის მიხედვით საძოვრის სამეურნეო ერთეული არის საძოვრის ან სათიბის ტერიტორია, რომელიც იდენტიფიცირებულია სხვადასხვა კრიტერიუმის მიხედვით მათ შორის საძოვრის კლასი, ზონა, მოსარგებლე, მესაკუთრე, ბუნებრივ-გეოგრაფიული საზღვრები, ა.შ. თუმცა ამ ეტაპზე, არსებული პრაქტიკიდან გამომდინარე რეგისტრირებული ნაკვეთების სამეურნეო ერთეულები განისაზღვრა ძირითადად მესაკუთრის შესახებ ინფორმაციაზე დაყრდნობით და სამეურნეო ერთეულად გამოიყო საკადასტრო ერთეული/ნაკვეთი რომელსაც ყავს კონკრეტული მესაკუთრე (კერძო, მუნიციპალური ან სახელმწიფო). დამატებით საძოვრის სამეურნეო ერთეულები განისაზღვრა საერთო სარგებლობის ტერიტორიებისთვის (რეგისტრირებული თუ არარეგისტრირებული) თანამონაწილეობითი GIS-ის გამოყენებით და მოხდა საძოვრების იდენტიფიცირება სოფლების მიხედვით, ანუ განისაზღვრა მრავალსეზონური საძოვრების ტერიტორიები, რომლებიც გამოიყენება საძოვრად კონკრეტული სოფლის მოსახლეობის მიერ.

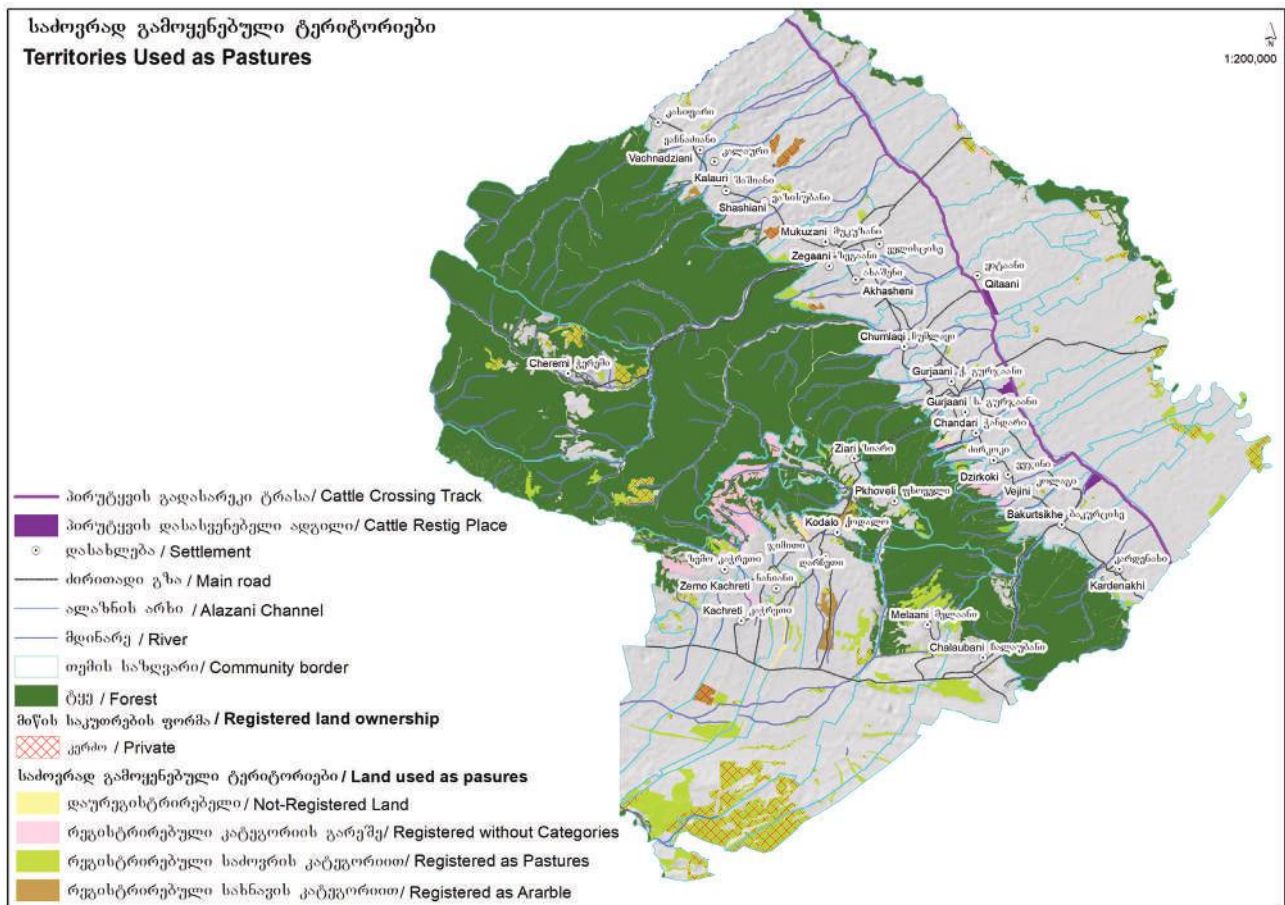
მრავალსეზონური საძოვრების შესახებ შემატყობი ინფორმაცია (საძოვრის ფართობი რეგისტრირებული და არარეგისტრირებული ტერიტორიების მიხედვით, ასევე სხვა კატეგორიის მიწები რომელიც გამოიყენება საძოვრად) სოფლების მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში რუკასთან ერთად. თანამონაწილეობითი შეხვედრის

დროს უფრო მეტი ყუარდლება მიექცა იმ ტერიტორიების იდენტიფიცირებას რომელიც რეგისტრირებულია და არ აქვს კატეგორია მინიჭებული ან საერთოდ არ არის რეგისტრირებული და გამოიყენება საძოვრად.

ზემოთ აღნიშნული ინფორმაცია უფრო დეტალურად წარმოდგენილია მომდევნო სექციებში, რომელიც შეიძლება განახლდეს ინფორმაციის დაზუსტების და გადამოწმების შედეგად.

ცხრილი 9: სოფლების დონეზე იდენტიფიცირებული საძოვრების ფართობები რომლებსაც მოსახლეობა იყენებს საძოვრად.

N	დასახლება	რეგისტრირებული საძოვრები - კატეგორიით (ჰა)	რეგისტრირებული საძოვრები - კატეგორიით (კერძო საკუთრების გარეშე) (ჰა)	რეგისტრირებული მინეი-კატეგორიის გარეშე (ჰა)	დაურეგისტრირებული მინეი (ჰა)	სულ საძოვრების ფართობი (ჰა)	სულ საძოვრების ფართობი (ჰა) კერძო საკუთრების გარეშე	სახლავი კატეგორიის მინეი (ზოგ შემთხვევაში კერძო) რომელიც გამოიყენება საძოვრად
1	ქ. გურჯაანი	47				47	46.88	
2	არაშენდა	940	460			940	479.42	98
3	დარჩეთი	8	1	23	31	62	60.31	
4	ზიარი	16	9			16	7.00	
5	ფხოველი	29	28			29	1.50	
6	ქოდალო	11				11	11.00	71
7	ახაშენი	31	30			31	0.36	14
8	ბაკურციხე	37	0			37	37.23	
9	ს. გურჯაანი	40	6	30	5	75	68.68	
10	ვაზისუბანი	23	0	13		37	36.39	30
11	ვაჩნაძიანი	21	1			21	20.43	
12	კახიფარი					0	0.00	
13	ველისციხე	43	3	28		71	67.92	
14	ვეჯინი	53	32			53	20.48	
15	ზემო კაჭრეთი	86	64	114		200	136.41	
16	კალაური	10				10	10.01	22
17	კარდენახი	199	0			199	199.01	
18	კაჭრეთი	280	170	52		332	162.14	61
19	კოლაგი	39	20	27		66	46.03	
20	მელაანი	906	15			906	891.59	
21	მუკუზანი	43				43	42.87	
22	ზეგაანი	42				42	41.54	
23	ნანიანი	173	95	16	33	221	126.30	
24	შაშიანი	0		4	2	6	6.02	80
25	ჩალაუბანი	562	66			562	495.82	
26	ჩუმლაყი	5	4	37		42	38.72	
27	ყიტაანი					0	0.00	
28	ძირკოკი	20	2	33		53	50.94	
29	ჭანდარი	27	5			27	21.78	
30	ჭერემი	210				210	209.50	
31	ჯიმითი	23	4	441		465	460.17	

ჩუკა 13: სოფლების ღონეზე იდენტიფიცირებული საძოვრების სივრცული გადანაწილება ჰომდებსაც მოსახლეობა იყენებს საძოვრად

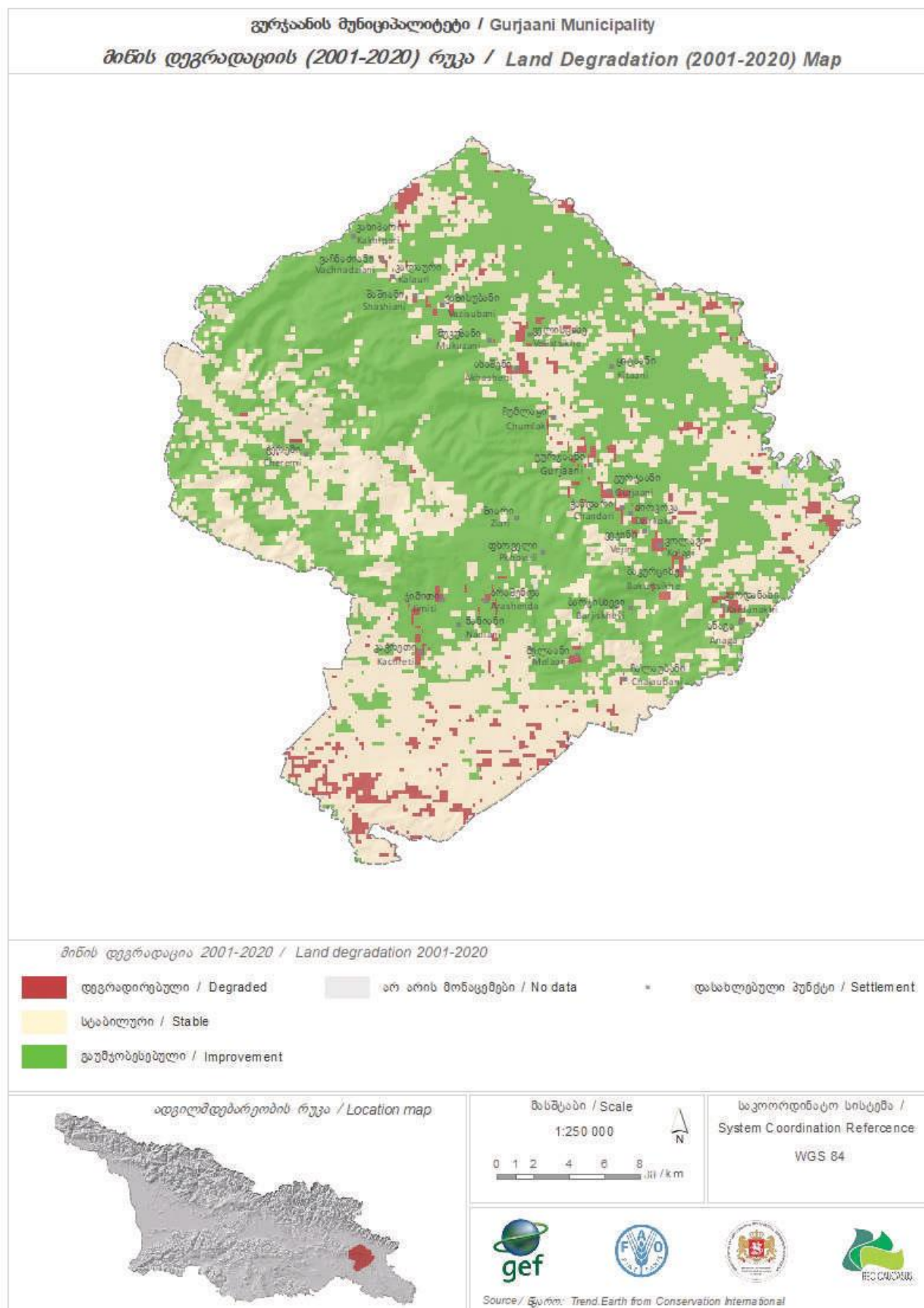
3.1.6 საძოვრების სამეურნეო ერთეულების სარგებლობის რეჟიმის განსაზღვრა/საძოვრებით მოსარგებლეების იდენტიფიცირება

რეგისტრირებული მრავალსეზონური საძოვრები ნაწილობრივ სახელმწიფო ან მუნიციპალურ მფლობელობაშია, ხოლო უმეტესი ნაწილი კი კერძო საკუთრებაშია. კერძო და გაიჯარებული საძოვრების მოსარგებლეების შესახებ დეტალური და განახლებული ინფორმაცია ხელმისაწვდომია საჯარო რეესტრში. მრავალსეზონური საძოვრების ნაწილი (სოფლიდან დაახლოებით 5 კმ რადიუსში) საერთო სარგებლობისაა. კონკრეტული სოფლის ტერიტორიის ფარგლებში არსებული საძოვრებით სარგებლობს ამავე სოფლის მოსახლეობა, თუმცა არის გამონაკლისებიც, როცა საძოვრით სარგებლოს მეზობელი სოფლის მოსახლეობა ან სხვა მუნიციპალიტეტის წარმომადგენლები. თითოეული იდენტიფიცირებული საძოვრის მოსარგებლის შესახებ ზუსტი ინფორმაციის შეგროვება შესაძლებელი იქნება მას შემდეგ რაც დასრულდება საძოვრების იდენტიფიკაციის და კატეგორიზაციის პროცესი. ზოგადი ინფორმაცია საძოვრებით მოსარგებლეების შესახებ წარმოდგენილია სექცია 4.1-ში, პირუტყვის ოდენობის შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია სექცია 2.2.1-ში, სოფლის მოსახლეობის რაოდენობა კი წარმოდგენილია დანართ 1-ში.

3.2 საძოვრების დეგრადაციის მდგომარეობა და ხარისხი

გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საძოვრების მდგომარეობის შეფასება ეფუძვნება მიმდინარე პროექტის ფარგლებში მომზადებულ „გურჯაანის საძოვრების მდგომარეობის შეფასების ანგარიშს“ (RECC, 2023), რომელიც თავისთავად დაფუძვნებულია „საძოვრების ინვენტარიზაცია/შეფასება და ძოვების შესაძლებლობების მეთოდოლოგიის“ (RECC, 2022 ბ) ანგარიშზე და მოიცავს მუნიციპალიტეტის საზღვრებში არსებული საძოვრების პროდუქტიულობის/დეგრადაციის ტენდენციების შეფასებას, მდგრადი განვითარების 15.3.1 მიზნის ქვე-ინდიკატორების მიხედვით (მიწის საფარი, მიწის პროდუქტიულობა და ნიადაგის ორგანული ნახშირბადი). შეფასების მსგავსი მიდგომა საჭიროა იმისათვის, რომ საძოვრების მართვის დაგეგმვისას, გათვალისწინებული იქნეს საძოვრების მდგომარეობა და, სადაც შესაძლებელია, ნახალისდეს ნიადაგის აღდგენის ღონისძიებები, რაც საბოლოოდ ხელს შეუწყობს მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევას. საძოვრების მდგომარეობის შეფასებისას მუნიციპალიტეტის დონეზე ინფორმაციის მოპოვების დროს გამოყენებული იყო ა) დისტანციური ზონდირების ტექნოლოგია, ბ) თანამონაწილეობით მიდგომა დაინტერესებული მხარეების ჩართულობით და გ) საველე გასვლები ინფორმაციის სისწორისა და გამოვლენილი ტენდენციების ადგილზე გადასამოწმებლად (RECC, 2022 ა).

საძოვრების და სათიბების მდგომარეობის შეფასების შედეგად გამოვლენილი მიწის დეგრადაციის ტენდენცია გურჯაანის მუნიციპალიტეტში წარმოდგენილია რუკაზე ქვემოთ.

ჩუკა 14: საძოვების და სათიბების მიწის დეგრადაციის გენდენცია 2001-2020 (წყარო: RECC, 2023)

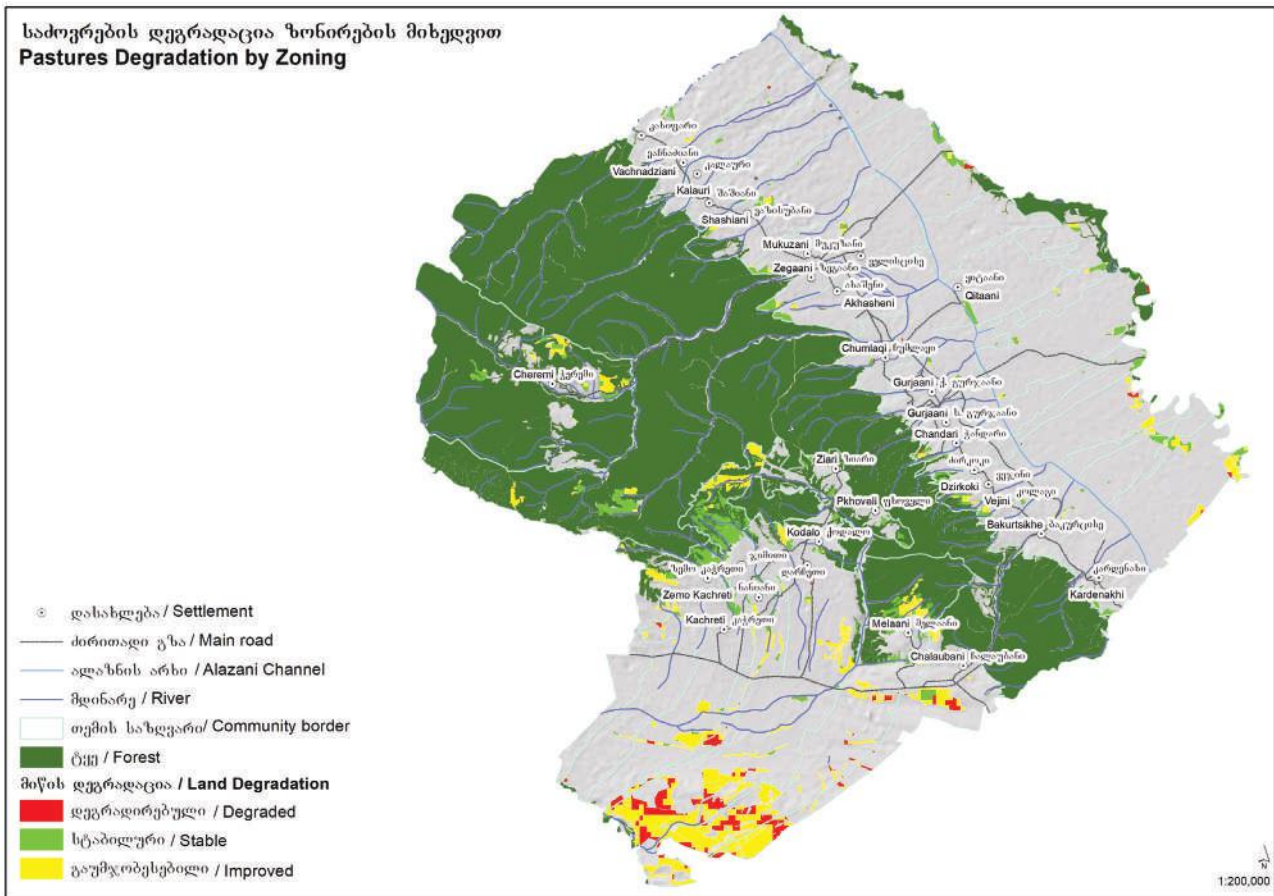
საძოვრების და სათიბების მიწის დეგრადაციის ტენდენციის რუკა, რომელიც მიღებულია დისტანციური ზონდირების ტექნოლოგიის გამოყენებით, ასახავს 3 ტიპის ტერიტორიას. ტერიტორიები სტატუსით "დეგრადირებული", "სტაბილური" და "გაუმჯობესებული".

რადგანაც მუნიციპალიტეტის დონეზე საძოვრების დაგეგმვის პროცესისათვის მნიშვნელოვანია იმის ცოდნა, თუ რა მდგომარეობაშია მუნიციპალიტეტის ფარგლებში იდენტიფიცირებული სხვადასხვა ფუნქციონალური დანიშნულების საძოვრები (გურჯაანის შემთვევაში მხოლოდ მრავალსეზონური საძოვრები), რა ზემოქმედებას ახდენს მიწის საკუთრება და მიწათსარგებლობის სხვადასხვა რეჟიმები (საერთო სარგებლობა, იჯარა) საძოვრების მდგომარეობაზე. შესაბამისად საძოვრების მდგომარეობის შეფასების შედეგად მიღებული მონაცემების გაანალიზება ფუნქციური ზონების, საკუთრების ფორმების და სარგებლობის რეჟიმების მიხედვით წარმოდგენილია ცხრილში ქვემოთ.

ცხიდი 10: სხვადასხვა ფუნქციონალური დანიშნულების საძოვრების ფაქტობრივი, ასევე საძოვრების სტატუსის საკუთრებისა და საჩვენებლობის ფორმების მიხედვით

	მთლიანი ფართობი, ჰა	მთლიანი ფართობის პროცენტული წილი	დეგრადირებული ფართობი, ჰა	დეგრადირებული პროცენტული წილი	სტაბილური ფართობი, ჰა	სტაბილური პროცენტული წილი	გაუმჯობესებული ფართობი ჰა	გაუმჯობესებული პროცენტული წილი	საძოვრების ფართობის დეგრადაციის დაუდგენელი კატეგორიით
საძოვრის ფუნქციური დანიშნულება									
მრავალსეზონური საძოვრები (მოსახლეობის მიერ იდენტიფიცირებული, მათ შორის რეგისტრირებული საძოვარი, რეგისტრირებული ნაკვეთი კატეგორიის გარეშე, დაურეგისტრირებელი)	4812	100 %	604	13 %	2607	54 %	1546	32 %	55 %
სულ	4812	100 %	604	13 %	2607	54 %	1546	32 %	55 %
რეგისტრირებული საძოვრების საკუთრების ფორმა და რეჟიმი (იჯარა)									
კერძო საძოვარი	2099	54 %	283	49 %	1296	57 %	337	39 %	183
იჯარით გაცემული სახელმწიფო საძოვრები	543	54 %	62	11 %	332	15 %	146	17 %	4
იჯარით გაცემული სახელმწიფო საძოვრები	528	27 %	186	32 %	286	13 %	50	6 %	6
იჯარით გაცემული მუნიციპალური საძოვრები	752		51	9 %	353	16 %	342	39 %	6
იჯარით გაცემული მუნიციპალური საძოვრები	0	19 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %	0
სულ	3922	100	583	100 %	2267	100 %	875	100 %	198

გურჯაანის მუნიციპალიტეტში მხოლოდ მრავალსეზონური საძოვრებია წარმოდგენილი და შესაბამისად საძოვრების ფუნქციური ზონების შედარებითი ანალიზი ვერ განხორციელდა. ზოგადად შეიძლება ითქვას რომ იდენტიფიცირებული საძოვრების დეგრადაციის პროცენტული წილი შეადგენს 13-ს. საძოვრების დეგრადაცია ზონის (მრავალსეზონური) მიხედვით წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე.

ჟუკა 15: გუჩუაანის მუნიციპალიტეტის მიწის დეგრადაცია საძოვრების (მხოლოდ მხავადსებონუხი) ზონის მიხედვით

ზემოთ ნაჩვენები რუკის ანალიზის შედეგად საძოვრების (კერძო საკუთრების გარდა) დეგრადირების ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი გამოიკვეთა შემდეგ სოფლებში: არა-შენდა, ნანიანი, ჩალაუბანი, მელაანი, კაჭრეთი, კარდენახი, ს. გურჯაანი, ჭიმითი, ველის-ციხე, ჩუმლაყი, ბაკურციხე, ვეჯინი.

რაც შეეხება საძოვრების საკუთრების ფორმის მიხედვით ანალიზის შედეგებს, კერძო საკუთრებაში არსებული საძოვრების 49% და სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრების 43 % დეგრადირებულია, ხოლო მუნიციპალურ საკუთრებაში არსებული საძოვრების მხოლოდ 9 %-ია დეგრადირებული. შეიძლება ითქვას რომ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული საძოვრები შედარებით მეტად დეგრადირებულია ვიდრე კერძო და მუნიციპალურ საკუთრებაში არსებული საძოვრები. ასევე უნდა აღინიშნოს რომ სახელმწიფო ტერიტორიის გაიჯარებული საძოვრები შედარებით მეტად დეგრადირებულია ვიდრე იჯარით გაუცემელი საძოვრები.

4. მეცხოველეობისა და საძოვრებით სარგებლობის აკრედიტაციის პრაქტიკა

4.1 საძოვრებით მოსარგებლეები ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით და პირუტყვის ოდენობა

მუნიციპალიტეტის მრავალსეზონური საძოვრების ძირითადი მოსარგებლეები არიან გურჯაანის მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა (დასახლებიდან დაახლოებით 5 კმ რადიუსში).

მუნიციპალიტეტის საძოვრების მოსარგებლეების შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია სექცია 4.2-ში, გაანგარიშებული პირუტყვის ერთეული 1 ჰა საძოვარზე² კი წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში:

² გასათვალისწინებელია რომ საძოვრების ფართობი არ მოიცავს სხვა კატეგორიის სს მიწებს რომელიც გამოიყენება საძოვრად.

ცხილი 11: პიხუტყვის ეხთუდი 1 ჰა საძოვხის ფახთობზე

N	დასახლება	სულ მრავალსეზონური საძოვრების ფართობი (ჰა)	პირუტყვის ერთეულ	ჰა - 1 პირუტყვის ერთეულზე	პირუტყვის ერთეული 1 ჰა-ზე
1	ქ. გურჯაანი	47	0	0.00	0.00
2	არაშენდა	940	999	0.94	1.06
3	დარჩეთი	62	97	0.63	1.58
4	ზიარი	16	11	1.42	0.70
5	ფხოველი	29	100	0.29	3.41
6	ქოდალო	11	263	0.04	23.91
7	ახაშენი	31	149	0.20	4.88
8	ბაკურციხე	37	0	0.00	0.00
9	ს. გურჯაანი	75	0	0.00	0.00
10	ვაზისუბანი	37	169	0.22	4.58
11	ვანაძიანი	21	73	0.29	3.45
12	კახიფარი	0	0	0.00	0.00
13	ველისციხე	71	396	0.18	5.57
14	ვეჯინი	53	160	0.33	3.03
15	ზემო კაჭრეთი	200	81	2.47	0.40
16	კალაური	10	46	0.22	4.59
17	კარდენახი	199	267	0.75	1.34
18	კაჭრეთი	332	567	0.59	1.71
19	კოლაგი	66	642	0.10	9.72
20	მელაანი	906	400	2.27	0.44
21	მუკუზანი	43	49	0.87	1.14
22	ზეგაანი	42	47	0.88	1.14
23	ნანიანი	221	436	0.51	1.97
24	შაშიანი	6	49	0.12	8.14
25	ჩალაუბანი	562	26	21.61	0.05
26	ჩუმლაყი	42	49	0.87	1.16
27	ყიტაანი	0	0	0.00	0.00
28	ძირკოკი	53	21	2.50	0.40
29	ჭანდარი	27	128	0.21	4.77
30	ჭერემი	210	0	0.00	0.00
31	ჯიმითი	465	92	5.05	0.20

ცხილი 12: პიხუტყვის ეხთუდი 1 ჰა საძოვხის ფაჰოობზე (კეჰძო საკუთხების გაჰეშე)

N	დასახლება	სულ მრავალსეზონური საძოვრების ფართობი (კერძო საკუთრების გარდა) (ჰა)	პირუტყვის ერთეულ	ჰა - 1 პირუტყვის ერთეულზე	პირუტყვის ერთეული 1 ჰა-ზე
1	ქ. გურჯაანი	46.88	0		
2	არაშენდა	479.42	999	0.48	2.08
3	დარჩეთი	60.31	97	0.62	1.61
4	ზიარი	7.00	11	0.64	1.57
5	ფხოველი	1.50	100	0.01	66.67
6	ქოდალო	11.00	263	0.04	0.00
7	ახაშენი	0.36	149	0.00	419.55
8	ბაკურციხე	37.23	0		0.00
9	ს. გურჯაანი	68.68	0		0.00
10	ვაზისუბანი	36.39	169	0.22	0.00
11	ვანნაძიანი	20.43	73	0.28	3.56
12	კახიფარი	0.00	0		0.00
13	ველისციხე	67.92	396	0.17	5.82
14	ვეჯინი	20.48	160	0.13	7.81
15	ზემო კაჭრეთი	136.41	81	1.68	0.59
16	კალაური	10.01	46	0.22	0.00
17	კარდენახი	199.01	267	0.75	0.00
18	კაჭრეთი	162.14	567	0.29	3.50
19	კოლაგი	46.03	642	0.07	13.94
20	მელაანი	891.59	400	2.23	0.45
21	მუკუზანი	42.87	49	0.87	0.00
22	ზეგაანი	41.54	47	0.88	0.00
23	ნანიანი	126.30	436	0.29	3.45
24	შაშიანი	6.02	49	0.12	0.00
25	ჩალაუბანი	495.82	26	19.07	0.05
26	ჩუმლაყი	38.72	49	0.79	1.27
27	ყიტაანი	0.00	0		0.00
28	ძირკოკი	50.94	21	2.43	0.41
29	ჭანდარი	21.78	128	0.17	5.89
30	ჭერემი	209.50	0		0.00
31	ჯიმითი	460.17	92	5.00	0.20

4.2 საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა და ინფრასტრუქტურის მდგომარეობა

გამომდინარე იქიდან რომ საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ საძოვრის კატეგორიის ნაკვეთები გამოიყენებოდა სახნავად და ზოგ შემთხვევაში კატეგორიის ცვლილებაც მოხდა, მეცხოველეობის დარგის განვითარება შეფერხდა. საძოვრებზე, რომლის ფართობი ისედაც მცირეა მუნიციპალიტეტში, პირუტყვი არათანაბად არის გადანაწილებული, რის შედეგადაც ცალკეულ უბნებზე დატვირთვა მაღალია, ხოლო ნაწილი, პრაქტიკულად გამოუყენებელი რჩება, რის გამოც თანდათანობით ბუჩქნარით იფარება, ეს კი საბოლოოდ აქვეითებს საძოვრის პროდუქტიულობას და გამოუსადეგარს ხდის საძოვრად (UNDP, 2019).

ამ ეტაპზე საძოვრებთან მისასვლელი გზები მეტნაკლებად დამაკმაყოფილებელია. ინფრასტრუქტურასთან დაკავშირებით ძირითად პრობლემას წარმოადგენს წყლის ობიექტების (დასარწყულებლების) არ არსებობა.

მიმდინარე პროექტის ფარგლებში, სოფელ ნანიანში შეირჩა საპილოტე საძოვარი სადაც მიმდინარეობს საძოვრების პროდუქტიულობის და ეკოსისტემის აღდგენითი სამუშაოები, რომლის ფარგლებშიც მოეწყო საძოვრების ინფრასტრუქტურა, მათ შორის ღობეები და სარწყულებელი. პილოტ პროექტის შესახებ უფრო მეტი დეტალების ნახვა შესაძლებელია განახლების პილოტ პროექტის საძოვრების და ეკოსისტემის აღდგენის გეგმაში (RECC, 2022 დ).

საძოვრების ძირითად პრობლემებს წარმოადგენს:

■ მწირი საძოვრები - საკუთრებასთან და კატეგორიის ცვლილებასთან დაკავშირებული საკითხები:

- ზოგიერთ სოფელში საჭიროა სასოფლო სამეურნეო მიწის (რომელიც ადრე გამოიყენებოდა საძოვრად და შემდეგ კატეგორია შეეცვალა) კატეგორიის ცვლილება საძოვრის კატეგორიით;
- ზოგიერთ სოფელში მოსახლეობა ითხოვს კერძო საუთრებაში არსებული სახნავი მიწის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში დაბრუნებას და კატეგორიის ცვლილებას;
- ზოგიერთ სოფელში მოსახლეობა ითხოვს კატეგორიის გარეშე რეგისტრირებული ტერიტორიებისთვის, რომლებიც გამოიყენება საძოვრებად, საძოვრის კატეგორიის მინიჭებას;
- ზოგიერთ სოფელში მოსახლეობა ითხოვს დაურეგისტრირებული ტერიტორიებისთვის, რომლებიც გამოიყენება საძოვრებად, მიწის რეგისტრაციას მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში საძოვრის კატეგორიით;
- უმეტეს სოფლებში მოსახლეობა ითხოვს სახელმწიფო მიწის მუნიციპალურ საკუთრებაში გადაცემას.

- საძოვრების გაბუჩქნარება, საძოვრებზე გავრცელებული სარეველები და ეკალობარდები, ჭაგნარი;
- კონკრეტული ტერიტორიებზე გზის მოწესრიგება, სარწყულებლების და საჩრდილობლების მოწყობა.
- საქონლის გადასარეკ ტრასებთან დაკავშირებული პრობლემები (ძირითადად აღსანიშნავია რომ აზერბაიჯანელი მეცხვარეები იყენებს გადასარეკ ტრასებს და აზიანებს ტერიტორიებს).

უფრო დეტალურად სოფლების მიხედვით საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა და საძოვრების ინფრასტრუქტურის შესახებ ინფორმაცია მოცემულია შემდეგ სექციაში.³

³ იდენტიფიცირებული საძოვრების სივრცული ფაილი დეტალური ცხრილით თან ერთვის გეგმას

4.3 საძოვრებით სარგებლობის არსებული პრაქტიკა გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სოფლებში

▶ 4.3.1 კალაური⁴

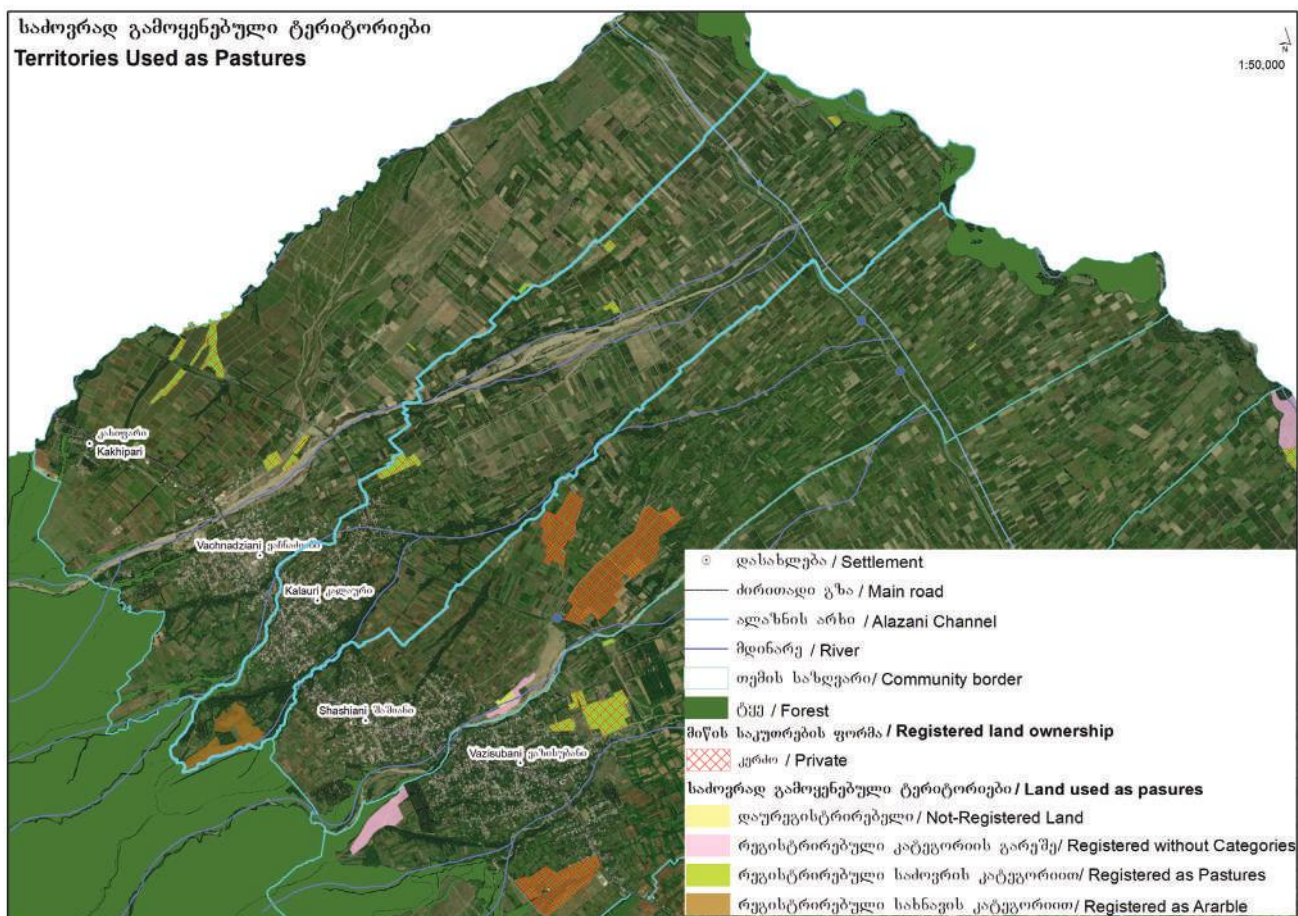
სოფელ კალაურში საძოვრები არ არის. სოფელში არის 5 რეგისტრირებული ნაკვეთი საძოვრის კატეგორიით, რომლებიც კერძო საკუთრებაშია და ეს ნაკვეთებიც არ გამოიყენება საძოვრად. სოფელში არის ტერიტორია, ამჟამად სახნავის კატეგორიით (საკადასტრო კოდი: 51.03.63.173), რომელიც საბჭოთა კავშირის დროს (არსებობს ძველი რუკა) იყო საძოვარი (500 სული საქონელი ყავდა სოფელს ეხლა 50 სულია) და ამჟამად სახნავის კატეგორიაშია, რომელსაც ისევ საძოვრად იყენებს როგორც კალაურის ასევე ვაჩნაძიანის მოსახლეობა. ტერიტორიის 1 ჰექტარი განსაკუთრებით დეგრადირებულია. ასევე საქონელს კალაურის მოსახლეობა აძოვებს კერძო არაკულტივირებულ ნაკვეთებზე.

ძირითადი პრობლემა: არ არის საძოვრები. საჭიროა სახნავად რეგისტრირებული ნაკვეთის კატეგორიის ცვლილება საძოვრის კატეგორიით. 1 ჰა დეგრადირებული ტერიტორიის აღდგენა.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

⁴საძოვრების იდენტიფიცირებისთვის გამოყენებულია საჯარო რეესტრიდან მიღებული 2024 წლის ივნისისთვის რეგისტრირებული საძოვრების შესახებ მონაცემები

ჰუკა 16: სოფელი კადაუხის საძოვრები

ცხილი 13: სოფელი კადაუხის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510357006	კერძო	1.26	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510359006	კერძო	5.12	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510351083	კერძო	0.90	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510363173	სახელმწიფო	22.43	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	1977 წელს სოფელს ჰქონდა 72 ჰა საძოვარი. შემდეგ სახნავის კატეგორია შეინიჭა. სოფელს ჰქონდა ეს ნაკვეთი საძოვრად რომ შესაქონლეობა აღდგეს. საძოვარს ასევე იყენებს სოფელი ვანაძიანის მოსახლეობაც	სახნავი
510305505	კერძო	1.37	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510305506	კერძო	1.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.04.55.314	კერძო	0.15	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.04.59.320	კერძო	0.21	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.2 ვაჩნაძიანი

4.3.2.1 ვაჩნაძიანი

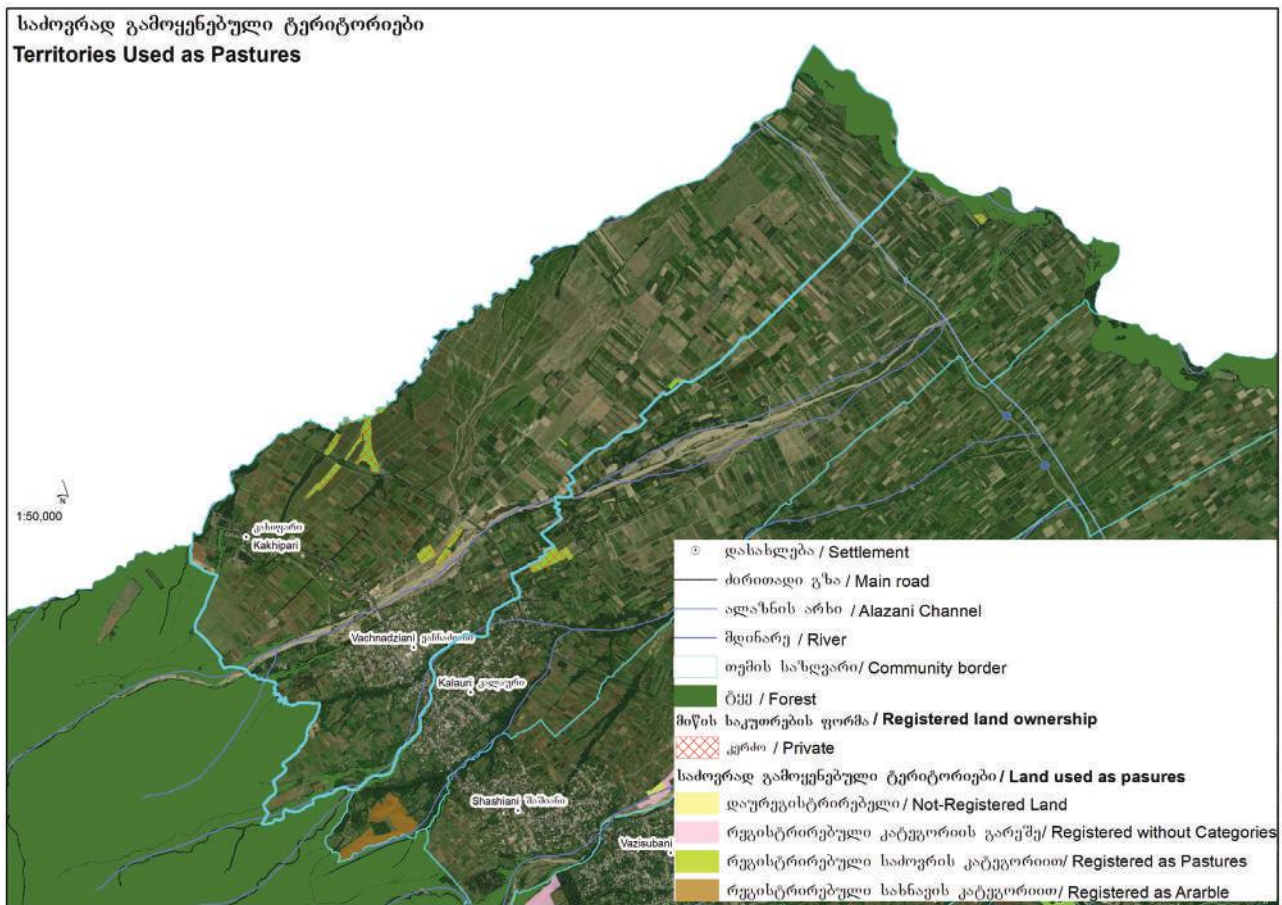
ვაჩნაძიანის მცხოვრებ პიროვნებას ყავს 130 სული საქონელი და 600 ცხვარი (ცხვარის სადგომი აქვს ხევის პირას), თუმცა აძოვებს შაშიანში. ვაჩნაძიანში საძოვრები არ არის. ვაჩნაძიანში რეგისტრირებული საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია. საძოვრები აღებული აქვს კომპანიებს საკუთრებაში კულტივირებისთვის. მოსახლეობა საქონელს აძოვებს ხევის პირას.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ცხრილი 14: სოფელი ვაჩნაძიანის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510207396	კერძო	1.500035	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510253118	სახელმწიფო	0.142729	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510253137	სახელმწიფო	0.509801	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510255025	კერძო	11.880005	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510255158	კერძო	0.199961	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510256017	კერძო	2.999998	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510257010	კერძო	2.500013	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510257113	კერძო	1.350039	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510359006	კერძო	5.124503	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

რუკა 17: ვაჩნადიანის თემის სადოვრები

4.3.2.2 კახიფარი

კახიფარში სადოვრები არ არის. არც საქონელი ყავს მოსახლეობას.

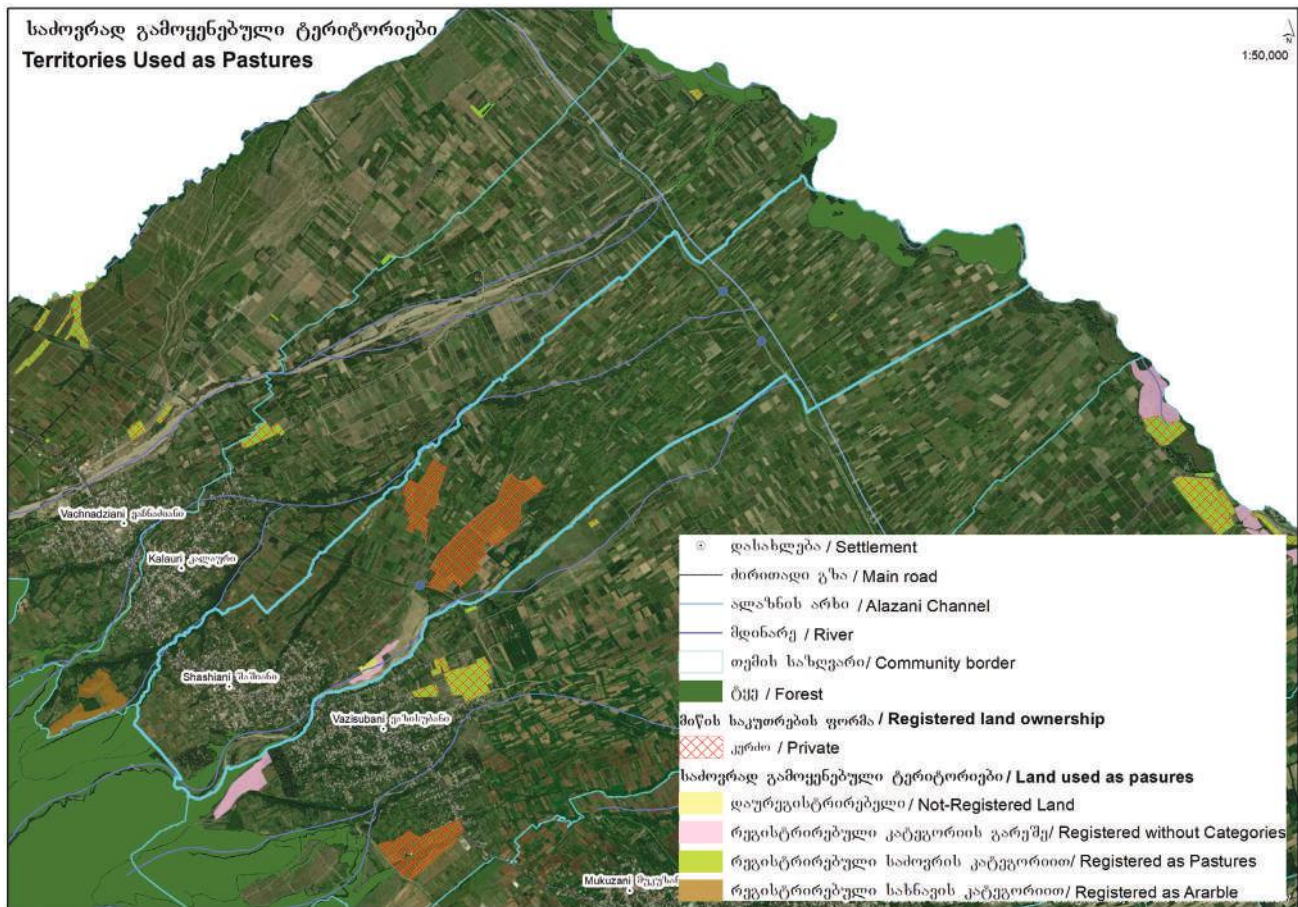
4.3.3 შაშიანი

სოფელში რეგისტრირებული სადოვრები არ არის. აპრილი-ოქტომბრის ფარგლებში მსხვილფეხა საქონელს აძოვებენ გზის პირას და მიტოვებულ თავისუფალ არაკულტივირებულ ნაკეთებზე. საქონელი დაახლოებით 10 ოჯახს ყავს (3, 4, 10 სული) და აძოვებენ მთავარი გზის პირას არხამდე, არხთან არის მოწყობილი ფერმა/სადგომი სადაც ნახირი ღამითაც რჩება. ადრე საქონელს აძოვებდნენ თავისუფალ ტერიტორიაზე (დაახლოებით 10 ნახილი იყო 20 სულიანი), რომელიც 90-იან წლებში გასხვისდა და ამ ეტაპზე ეს ტერიტორიები არის სახნავი, კერძო საკუთრებაში. ზამთარში საქონელი გადაყავთ ბაგურ კვებაზე. ასევე სოფელში მდინარის პირას არის მოწყობილი ცხვრის ბაგა სადაც ცხვარს აჩერებენ 2 ნოემბრიდან 6 მაისამდე და მერე მიყავთ ართანის მთაში, თელავში.

ძირითადი პრობლემა: სოფელში ფიზიკურად არ არის სადოვრის ტერიტორია.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის სადოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჰუკა 18: სოფელი შაშიანის საძოვრები

ცხილი 15: სოფელი შაშიანის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510452017	კერძო	0.16	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510458009	კერძო	59.00	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ადრე ამ ტერიტორიაზე აძოვებდნენ საქონელს, რომელიც გაიყიდა და ეხლა არის კერძო საკუთრება და ევლარ აძოვებენ. მოსახლეობას უნდა კვლავ საძოვარი იყოს	საძოვარი საძოვარი
510459001	კერძო	1.38	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ადრე ამ ტერიტორიაზე აძოვებდნენ საქონელს, რომელიც გაიყიდა და ეხლა არის კერძო საკუთრება და ევლარ აძოვებენ. მოსახლეობას უნდა კვლავ საძოვარი იყოს	საძოვარი საძოვარი
510460197	სახელმწიფო	2.47	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით. ცხვრის სადგომი/ბაგა.	საძოვარი საძოვარი
510460196	სახელმწიფო	1.70	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით. ცხვრის სადგომი/ბაგა.	საძოვარი
		1.69	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით. ცხვრის სადგომი/ბაგა.	საძოვარი

4.3.4 ვაზისუბანი

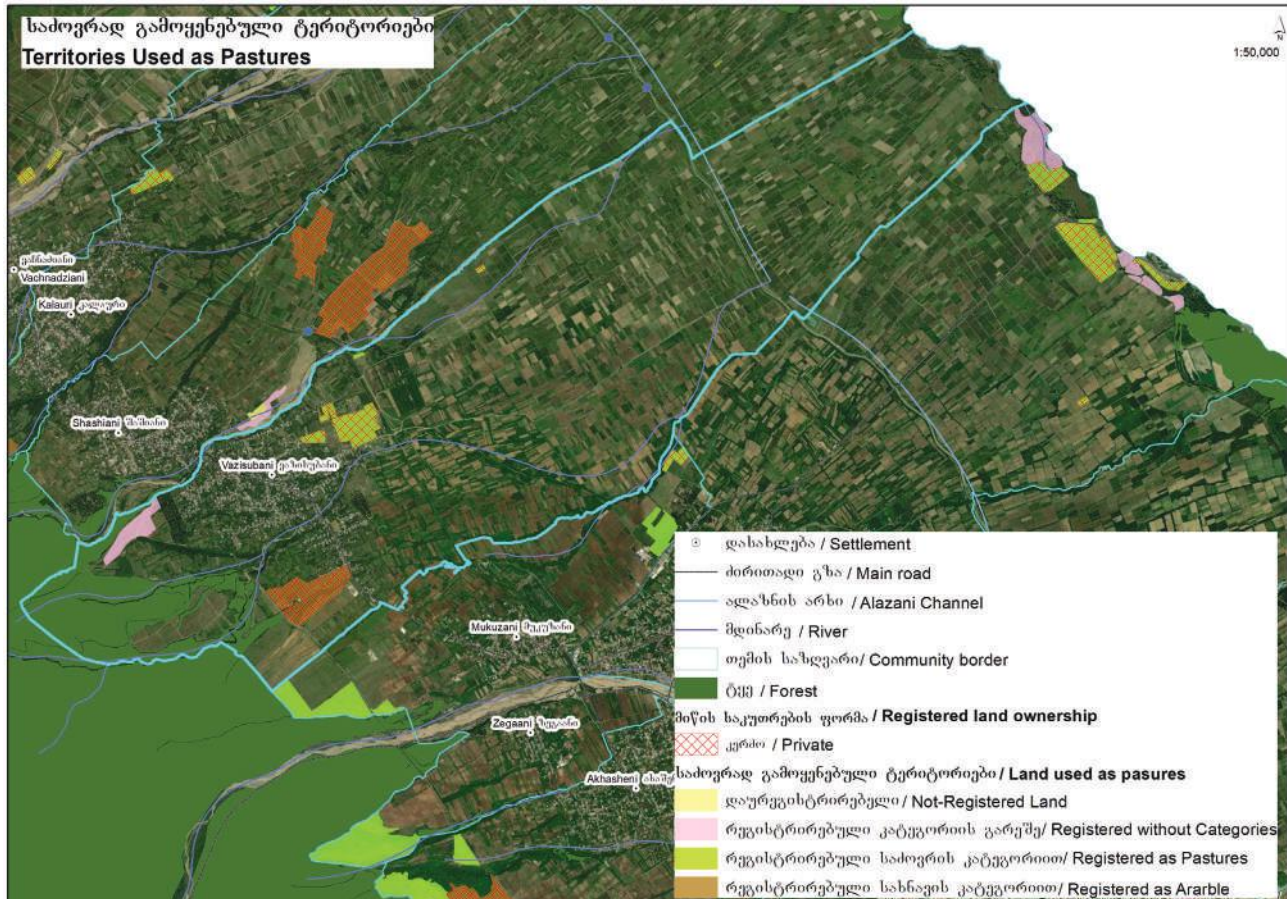
სოფელში საძოვრები არ არის. რეგისტრირებული საძოვრები ძირითადად კერძო საკუთრებაშია (ფიკური პირების). მოსახლეობა საძოვარს აძოვებს გზის პირად და კერძო მიწებზე. დამატებით არის 2 ტერიტორია სადაც საქონელს აძოვებენ: ერთი ტერიტორია (დაახლოებით 13.5 ჰა) არის ტყის პირას სახელმწიფო საკუთრებაში, კატეგორიის გარეშე და მეორე ტერიტორია (დაახლოებით 30 ჰა) არის კერძო საკუთრებაში (იურიდიული პირის), სახნავის კატეგორიით.

სახელმწიფო ნაკვეთზე სადაც ხდება ძოვება დეგრადირებულია და გავრცელებულია ეკალ-ბარდები, ასევე ტერიტორიაზე არ არის წყალი. საჭიროა სარწყულებლების, საჩრდილობლების მოწყობა და ეკალ-ბარდებისგან გაწმენდა.

ძირითადი პრობლემა: სოფელში საძოვარი არ არის. ერთი ტერიტორია რომელსაც სოფელი იყენებს საძოვრად არის სახელმწიფო საკუთრება ხოლო მეორე ტერიტორია არის სადავო რადგანაც არის კერძო საკუთრებაში. სოფელის მოსახლეობას სურს, რომ არსებული ტერიტორიის დაახლოებით 23 ჰექტარი დარჩეს საძოვრის ტერიტორიად.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 19: სოფელი ვაზისუბნის საძოვრები

ცხილი 16: სოფელი ვაზისუბნის საძოვები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510558047	სახელმწიფო	0.47	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510558118	კერძო	0.60	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561228	კერძო	16.95	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561286	კერძო	0.06	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561276	კერძო	0.05	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561277	კერძო	1.18	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561275	კერძო	2.90	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561287	კერძო	0.59	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510561288	კერძო	0.56	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510566309	კერძო	29.60	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	კერძო (იურიდიული პირი) საკუთრებაში რეგისტრირებული სადაღო ტერიტორია	სახნავი
510567252	სახელმწიფო	13.50	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	

4.3.5 მეკუბანი

4.3.5.1 მეკუბანი

სოფელში არის დაახლოებით 39 ჰა საძოვარი რეგისტრირებული მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. მოსახლეობას პრეტენზია არ აქვს დამატებითი საძოვრის დარეგისტრირებაზე. საქონელი ყავთ საძოვრების რაოდენობის შესაბამისი. საძოვარზე არ არის წყალი. ასევე საძოვარი არის ეკალ-ბარდიანი, გაბუჩქნარებული. საჭიროა ქვებისგან, ბუჩქნარისგან საძოვრების გაწმენდა, საჩრდილობლების მოწყობა.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხილი 17: სოფელი მეკუბანის საძოვები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510655016	მუნიციპალური	1.03	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510655017	მუნიციპალური	16.29	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510655015	მუნიციპალური	8.84	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510655011	მუნიციპალური	1.87	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510652005	მუნიციპალური	11.26	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510601415	კერძო	3.58	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

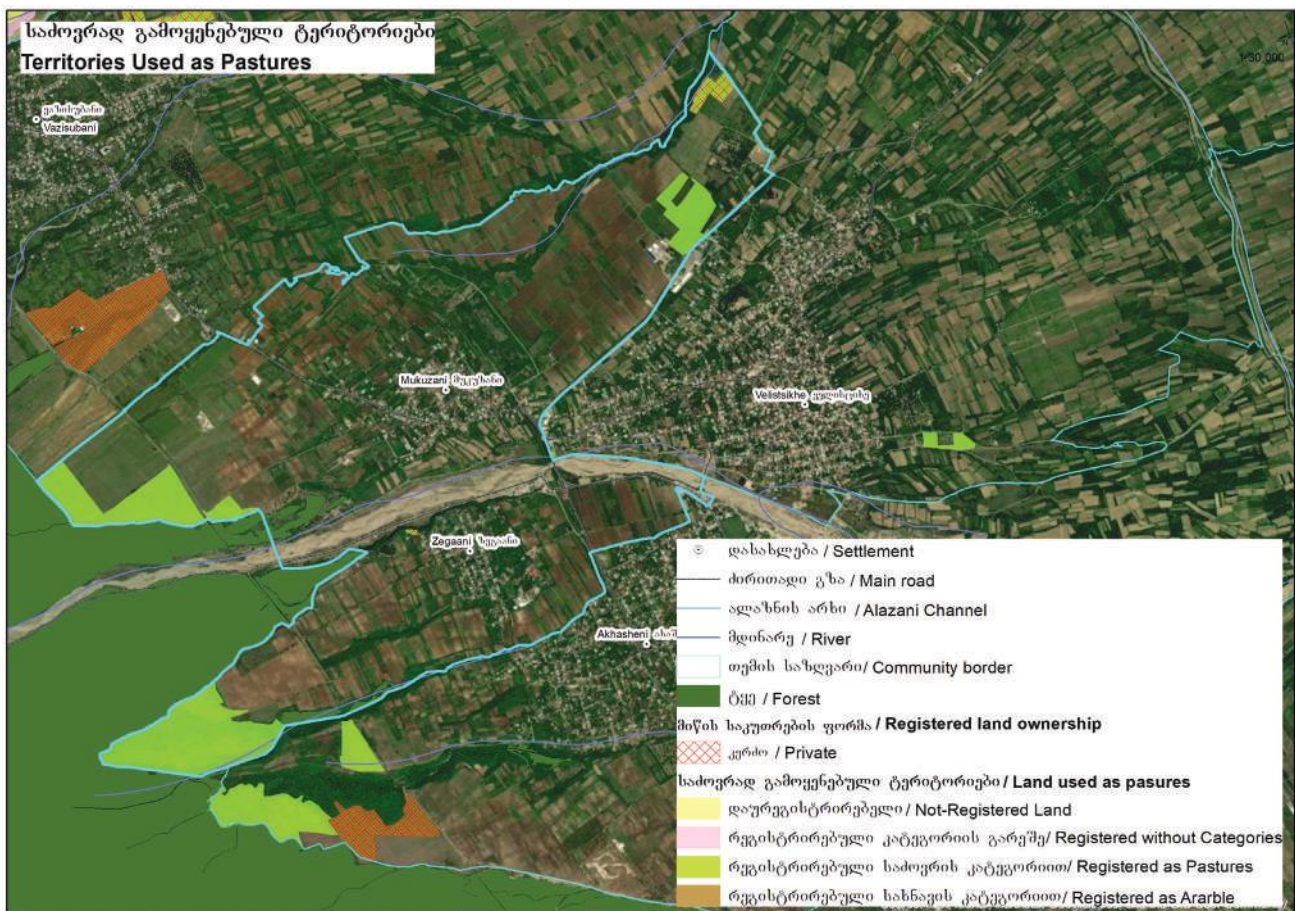
4.3.5.2 ზეგანი

სოფელში არის დაახლოებით 41 ჰა საძოვარი რეგისტრირებული მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. მოსახლეობას პრეტენზია არ აქვს დამატებითი საძოვრის დარეგისტრირებაზე. საქონელი ყავთ საძოვრების რაოდენობის შესაბამისი. საძოვარზე არ არის წყალი. ასევე საძოვარი არის ეკალ-ბარდიანი, გაბუჩქნარებული. საჭიროა ქვებისგან, ბუჩქნარისგან საძოვრების გაწმენდა, საჩრდილობლების მოწყობა.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხიდი 18: სოფელი ზეგანის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510656076	კერძო	0.21	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510657061	მუნიციპალური	41.29	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510657062	მუნიციპალური	0.04	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

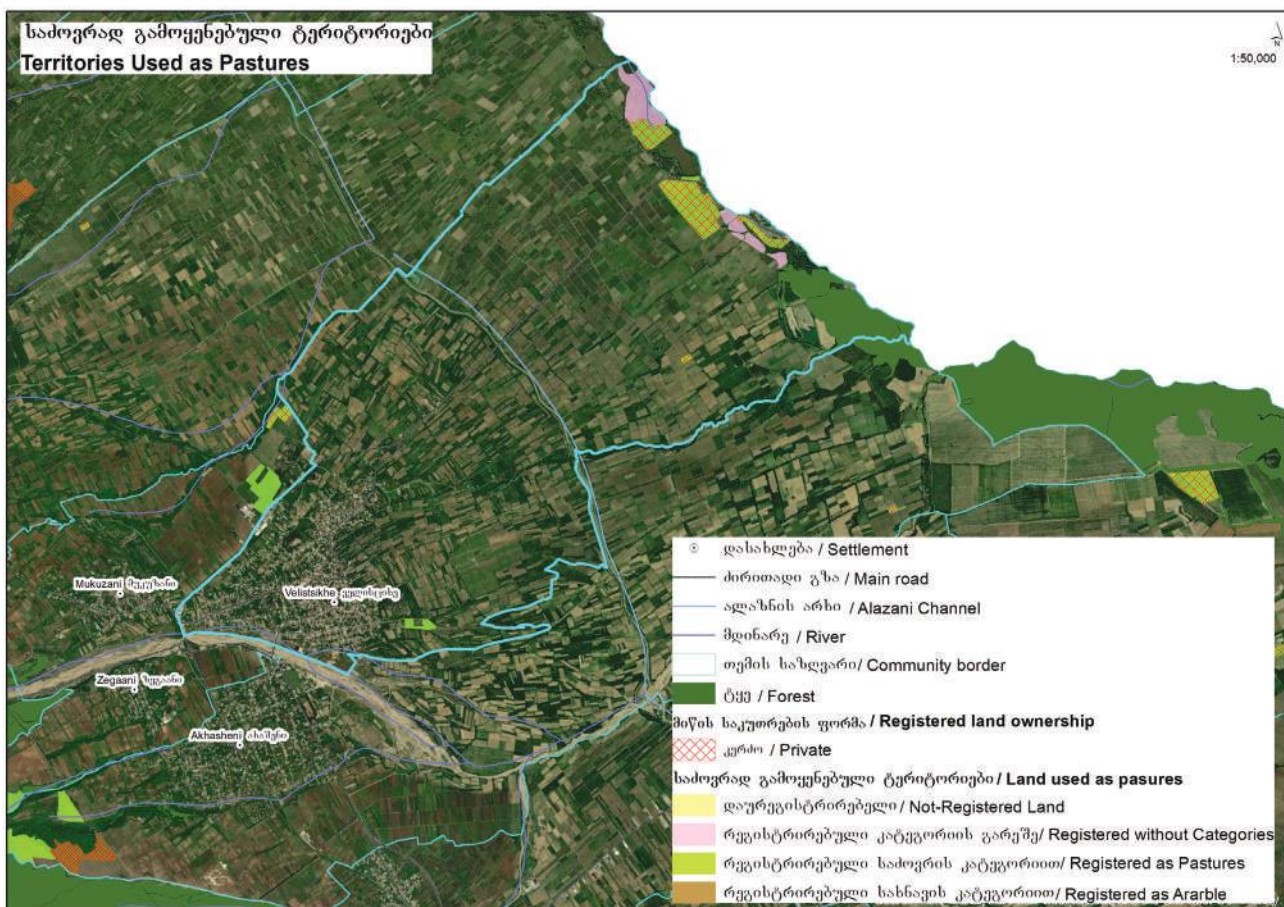

რუკა 20: მუკუზნის თემის საძოვრები

4.3.6 ველისციხე

სოფელში საძოვრები არ არის. რეგისტრირებული საძოვრების უმეტესობა ფიზიკური პირების კერძო საკუთრებაშია. სოფელი საქონელს აძოვებს არაკულტივირებულ ნაკვეთებში ან ვენახებში, ძირითადად აძოვებს ალაზნის პირას კერძო საკუთრებაში რეგისტრირებული საძოვრების მიმდებარე ტერიტორიებზე, რომლებიც სახელმწიფო საკუთრებაშია რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე (დაახლოებით 29 ჰა). მოსახლეობას უნდა ამ ტერიტორიების რეგისტრირება საძოვრის კატეგორიად რომ გამოიყენოს მომავალში, თუმცა უნდა აღინიშნოს რომ ქალის ტერიტორიაზე მოქმედებს გარკვეული რეგულაციები ძოვებასთან მიმართებაში.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

რუკა 21: სოფელი ველისციხეს საძოვრები

ცხიდი 19: სოფელი ვედისციხეს საძოვრები

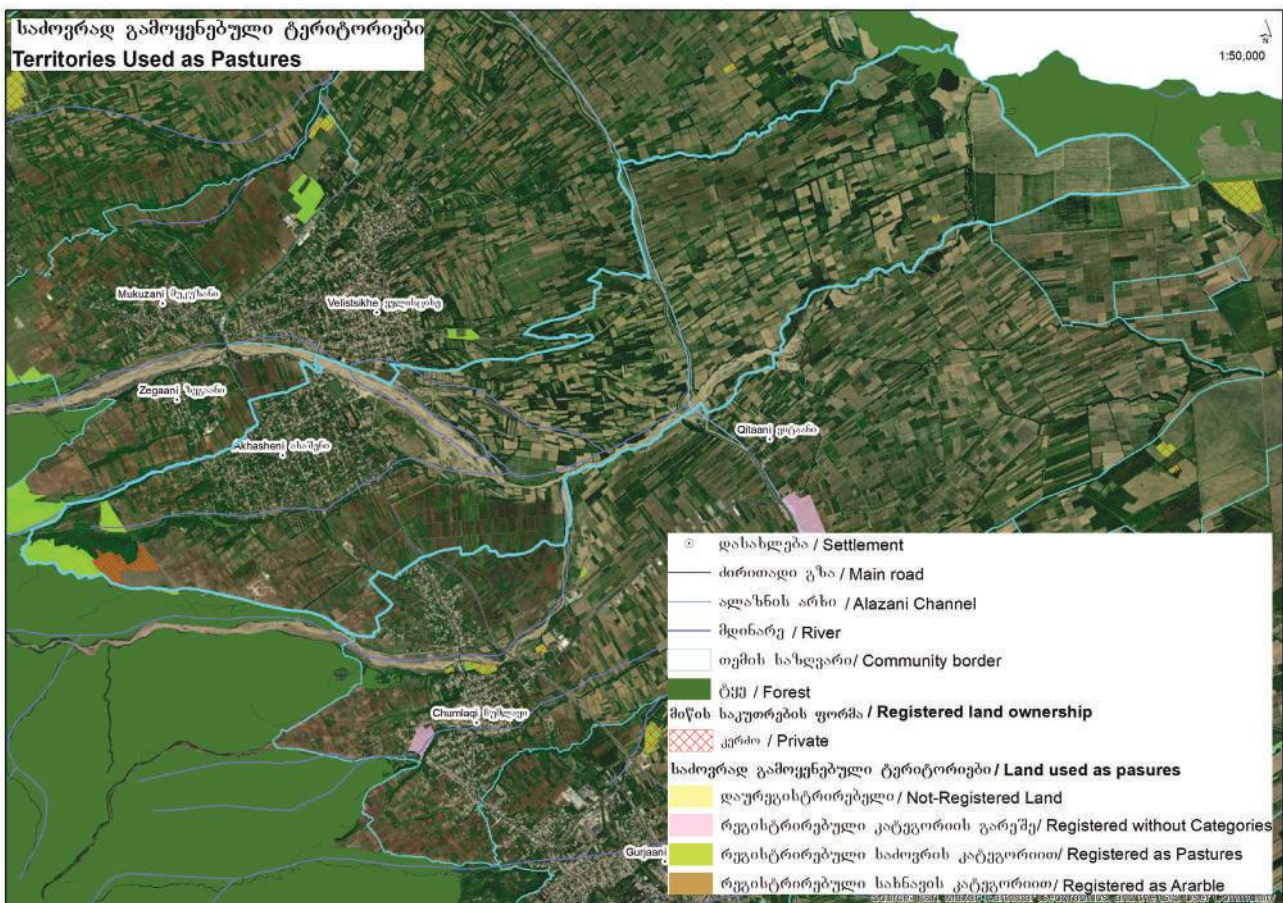
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510752027	კერძო	1.75	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510752026	კერძო	2.25	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510753101	კერძო	0.70	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510766135	სახელმწიფო	0.12	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510753074	კერძო	2.12	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510753113	კერძო	1.78	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510753114	კერძო	0.33	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510753110	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510752274	კერძო	11.64	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510702569	კერძო	3.36	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510752275	კერძო	4.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510761276	სახელმწიფო	2.36	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510751034	სახელმწიფო	0.66	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510751274	კერძო	10.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510751241	სახელმწიფო	18.66	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
510753224	სახელმწიფო	0.61	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
510753222	სახელმწიფო	2.06	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
510753221	სახელმწიფო	2.09	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
510753219	სახელმწიფო	2.12	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
510753223	სახელმწიფო	2.45	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მოსახლეობის მოთხოვნით დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	

4.3.7 ახაშენი

სოფელში სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებული საძოვრები (დაახლოებით 29 ჰა) არ არის საკმარისი. ხსენებული საძოვრების მიმდებარე ამჟამად სახნავის კატეგორიით კერძო საკუთრებაში (იურიდიული პირი) არსებული ნაკვეთი (საკადასტრო კოდი: 51.08.63.140) არის სადავო (14 ჰა), რომელიც გასცეს კერძო საკუთრებაში ვაზის გაშენების პროგრამის ფარგლებში და არ გაითვალისწინეს მოსახლეობის საჭიროება. მოსახლეობა არ აძლევს მესაკუთრეს უფლებას ნაკვეთის გამოყენების და არის კონფლიქტური სიტუაცია. მოსახლეობას ესაჩირობა ეს ნაკვეთი საძოვრად, სხვაგან წასასვლელი არ აქვთ მესაქონლეებს.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 22: სოფელი ახაშენის საძოვრები

ცხილი 20: სოფელი ახაშენის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510852188	კერძო	0.36	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510863186	სახელმწიფო	20.22	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510863199	სახელმწიფო	6.07	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510863140	კერძო	14.14	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	სადავო. საჭიროა კატეგორიის და შესაკეთის ცვლილება. სხვაგან წასასვლი არ აქვთ მესაქონლეებს	სახნავი
510863244	სახელმწიფო	2.68	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
5108.63.246	სახელმწიფო	1.22	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	გადაღის გურჯაანის საკრებულოს მიწების ტერიტორიაზე	საძოვარი

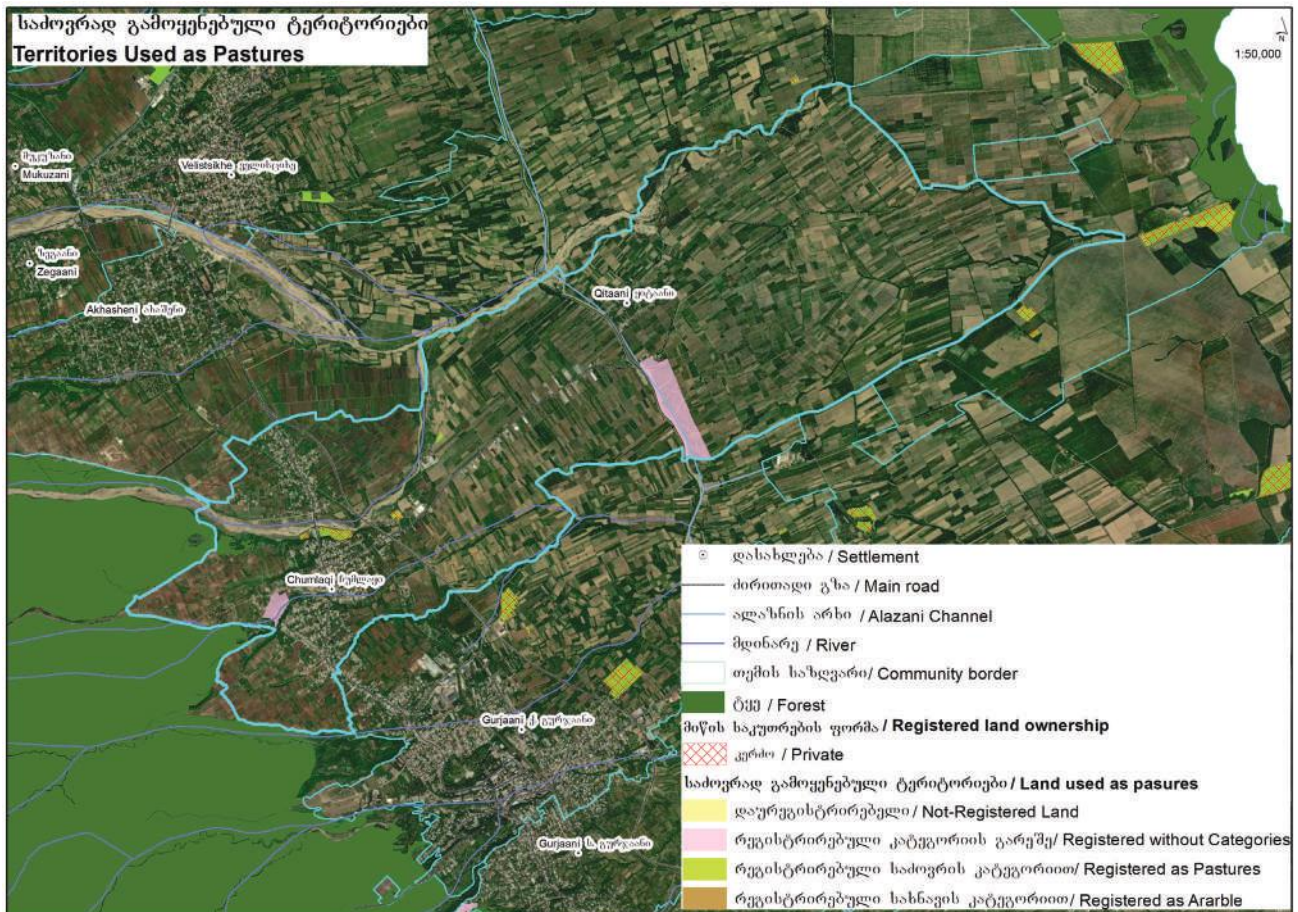
4.3.8 ჩუმლაყი

4.3.8.1 ჩუმლაყი

სოფელს საძოვრები არ აქვს. სოფელში ძირითადად მეათემობას მისდევენ. რეგისტრირებული საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია. მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირებული ტერიტორია (კატეგორიის გარეშე, 5.8 ჰა), რომელსაც ადრე საძოვრად იყენებდნენ, ეხლა სხვა დაეპატრონა და ამ ნაკვეთს ვეღარ იყენებენ საძოვრად. საჭიროა ამ ტერიტორიის საძოვრად რეგისტრირება (სკ: 51.09.67.156). სოფელში არსებული ცხვარი ზაფხულში მიყავთ ბორჯომის და ბაკურიანის ტერიტორიაზე, ხოლო ზამთარში, არხის მიმდებარედ თავისუფალ ტერიტორიაზე ყავთ განთავსებული (სკ:51.09.57.049) და საჭიროა ამ ტერიტორიის რეგისტრირება საძოვრად (31.6 ჰა).

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა, ასევე წარმოდგენილია პირუტყვის დასასვენებელი ადგილი (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჟუკა 23: სოფელი ჩუმიდაყის საძოვრები

ცხიდი 21: სოფელი ჩუმიდაყის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
510967013	კერძო	0.01	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510967012	კერძო	0.46	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510962030	კერძო	0.75	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510965148	სახელმწიფო	0.79	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510967156	მუნიციპალური	5.86	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	ადრე აქ აძოვებდნენ, ესხა სხვა დაეპატრონა.	
510957049	სახელმწიფო	31.61	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	ცხერის სადგომი ზამთარში. უნდა დარეგისტრირდეს როგორც საძოვარი. დასაზუსტებელია, ძველი კოდი 510957049	
510917612	კერძო	2.50	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		საძოვარი
510960161	სახელმწიფო	0.40	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		საძოვარი
510965327	სახელმწიფო	0.03	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		საძოვარი

4.3.8.2 ყიტაანი

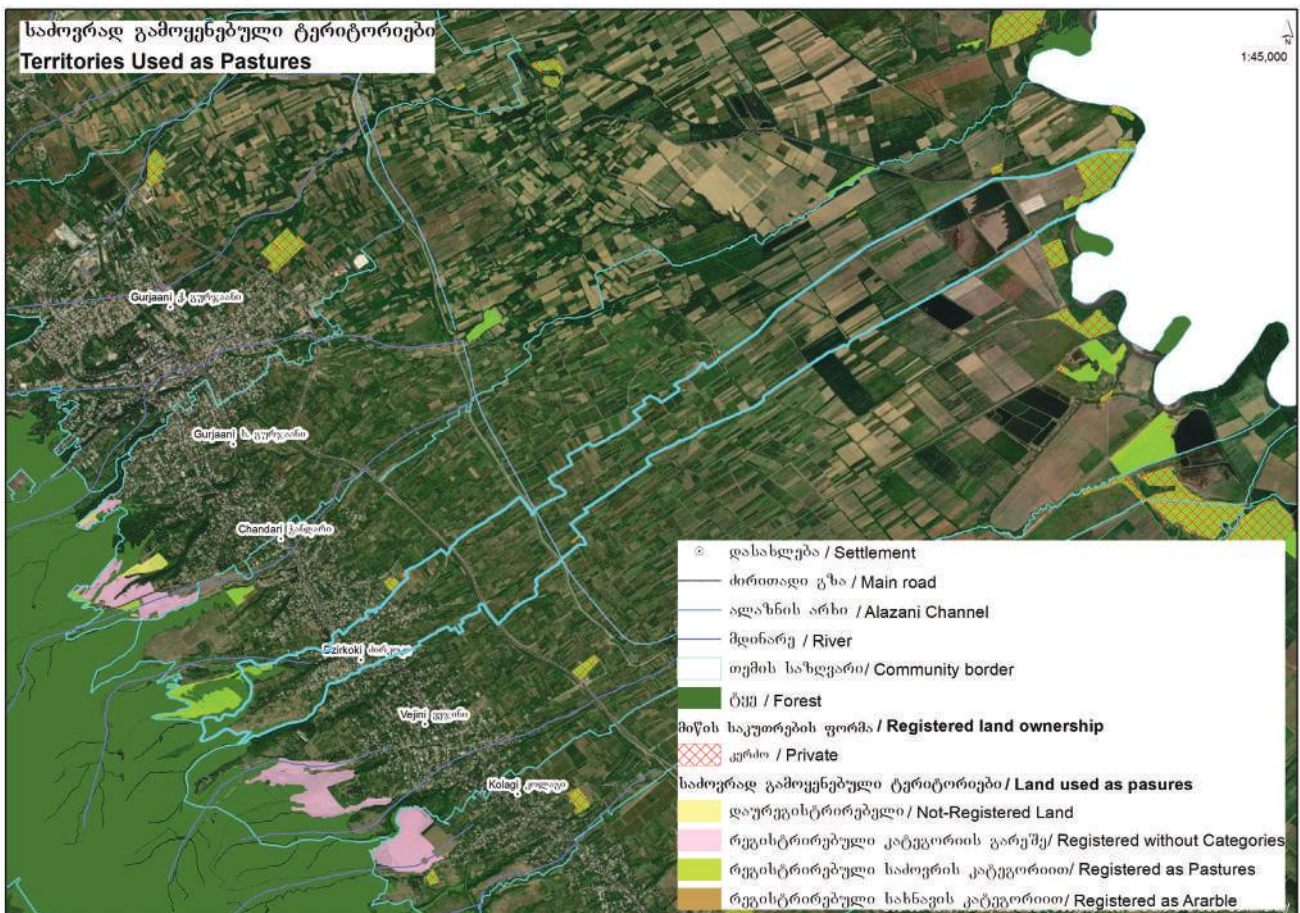
სოფელს საძოვარი არ აქვს. არც საქონელი ყავს.

4.3.9 ძირკოკი

სოფელს არ აქვს საძოვრები (ძალიან მცირე). ამ ეტაპზე იყენებს სოფელი ჭნდარის ტერიტორიაზე არსებულ სახელმწიფო მიწებს საძოვრად. სოფელი ჭანდარი და ძირკოკი ადრე ერთი ადმინისტრაციული ერთეული იყო და ამიტომ საძოვრებიც საერთოა. საძოვრების ძირითადად გაბუჩქნარებულია და საჭიროა ბუჩქნარებისგან განმეწდა, ასევე საჭიროა სარწყულებელი მოწყობა.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 24: სოფელი ძირკოკის საძოვრები

ცხიდი 22: სოფელი ძიგოკის საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511168177	სახელმწიფო	1.06	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511168189	სახელმწიფო	0.57	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511159126	კერძო	0.24	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511151354	კერძო	9.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511151365	კერძო	1.93	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511151364	კერძო	7.07	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511267088	სახელმწიფო	14.26	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დასახურსებელი. ვეჯინის სექტორი	
511267073	სახელმწიფო	9.76	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
511267067	სახელმწიფო	6.48	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
511267071	სახელმწიფო	2.20	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		

4.3.10 ზემო კაჭრეთი

სოფელს აქვს მწირი და მეჩხერი საძოვრები. ზემო კაჭრეთი საძოვრად იყენებს კატეგორიის გარეშე სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ მიწებს (დაახლოებით 65 ჰა). ამ ტერიტორიაზე ძირითადი პრობლემაა უწყლობა, განსაკუთრებით ზაფხულში. მოსახლეობის მოთხოვნით საჭიროა ეს ტერიტორიები დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში.

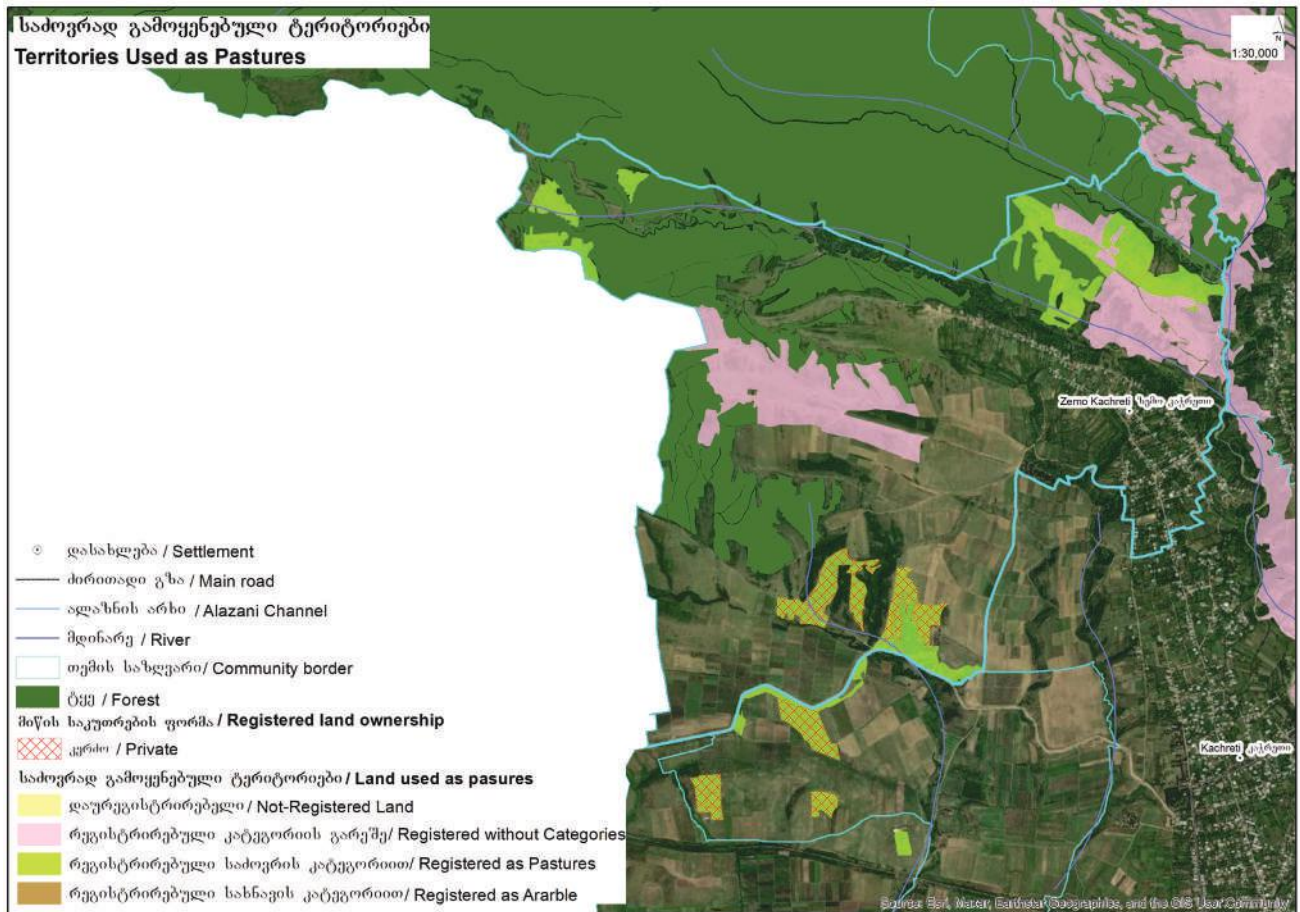
დამატებით სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებული საძოვრების ერთი ნაწილი, რომელიც მდებარეობს სოფლის ჩრდილო-დასავლეთით, გაიჯარებულია და სოფელი ვერ იყენებს. მოსახლეობას სურს რომ ეს საძოვრები გადავიდეს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში, რომ სოფელმა შეძლოს საძოვრებით სარგებლობა.

რეგისტრირებული საძოვრების მეორე ნაწილი, რომელიც მდებარეობს სოფლის ჩრდილოეთით (დაახლოებით 40 ჰა), სოფელი ჭიმითის საზღვართან, სადავოა რადგანაც ამ საძოვრებს ასევე იყენებს სოფელი ჭიმითის მოსახლეობა, მათ შემოჰყავთ ცხვარი და იქმნება კონფლიქტური სიტუაცია. მოსახლეობას სურს რომ ეს ნაკვეთები იყოს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. იგივე სიტუაციაა ტერიტორიის მიწებზე კატეგორიის გარეშე, რომელიც არის ზემო კაჭრეთის სოფლის ტერიტორიაზე, რომელსაც ზემო კაჭრეთის მოსახლეობა იყენებს საძოვრად (84 ჰა), თუმცა აქ ასევე შემოდის სოფელი ჭიმითის საქონელიც და ხდება კონფლიქტი.

სოფელში ძირითადი პრობლემაა სახელმწიფო საძოვრების მუნიციპალურ საკუთრებაში რეგისტრირება. კატეგორიის გარეშე რეგისტრირებული მიწები საძოვრის კატეგორიით დარეგისტრირებას საჭიროებს. ჭიმითის მოსახლეობასთან საძოვრებთან დაკავშირებული პრობლემა მოსაგვარებელია. საძოვრებს შორის ყველაზე დეგრადირებული საძოვრების ფართობია 10 ჰა. საჭიროა სარწყულებლების და საჩრდილებლების მოწყობა

საძოვრებზე და ბუჩქნარებისგან განმეხდა. საძოვრები რომლებიც სახნავებს შორისაა მოქცეული საჭიროებს ღობეების მოწყობას.

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 25: სოფელი ზემო კაჭხეთის საძოვრები

ცხიდი 23: სოფელი ზემო კაჭეთის საძოვები

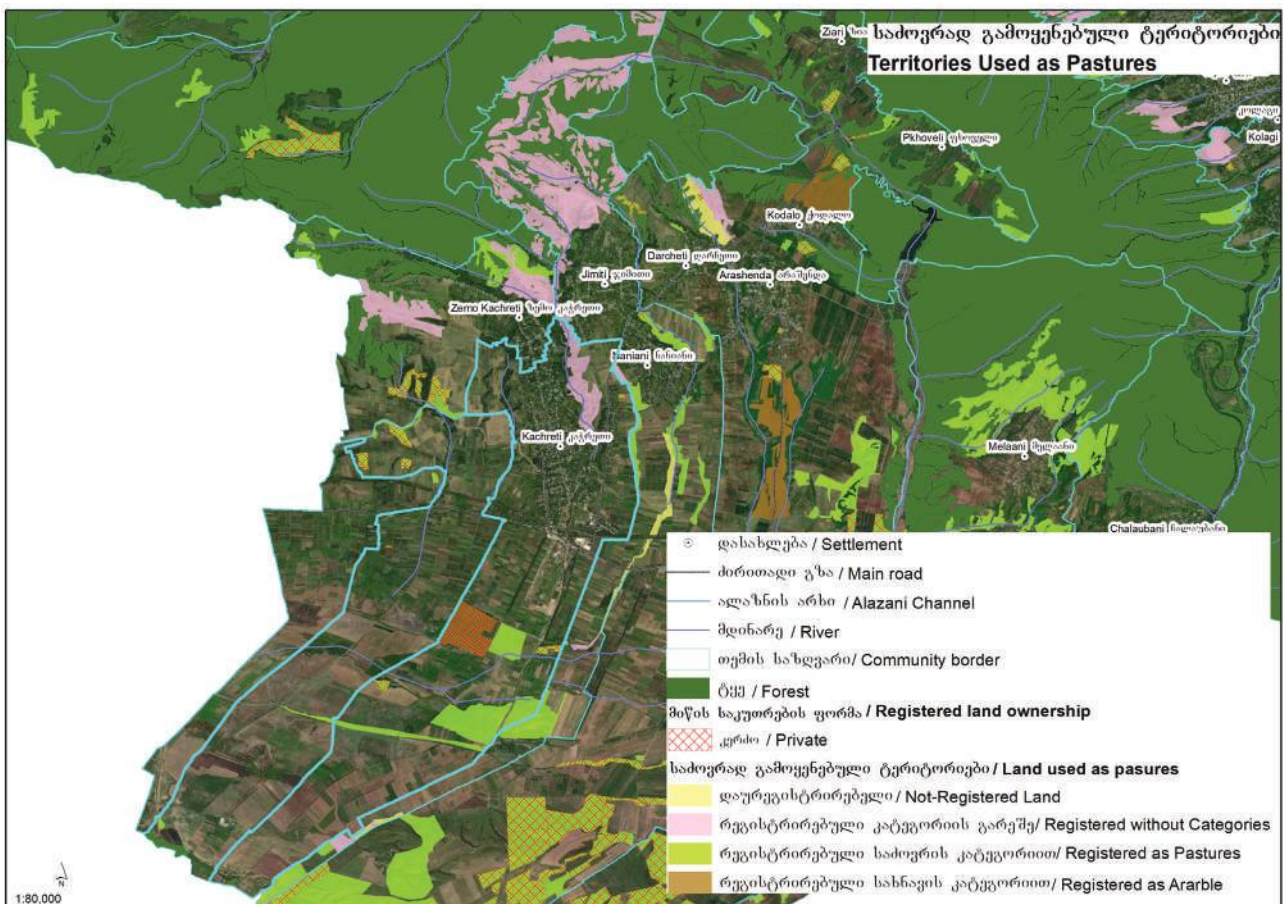
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
512059116	კერძო	3.83	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512059117	კერძო	0.17	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512052124	სახელმწიფო	21.89	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	საძოვარი
512052127	სახელმწიფო	18.64	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	საძოვარი
512051075	სახელმწიფო	6.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512051077	სახელმწიფო	4.85	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512051076	სახელმწიფო	2.12	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512052404	სახელმწიფო	0.88	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052407	სახელმწიფო	5.40	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052000398	სახელმწიფო	14.40	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052000408	სახელმწიფო	23.27	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512051246	სახელმწიფო	9.67	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512051239	სახელმწიფო	3.83	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512051264	სახელმწიფო	9.84	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512051234	სახელმწიფო	29.74	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512051257	სახელმწიფო	12.06	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512052401	სახელმწიფო	0.59	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052405	სახელმწიფო	1.14	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052409	სახელმწიფო	3.13	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
512052403	სახელმწიფო	0.43	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო სოფელ ჯიმიტთან	
51.20.51.004.600	კერძო	9.43	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.20.51.004.601	სახელმწიფო	10.47	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.20.51.011.605	კერძო	8.57	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.20.61.001.038	სახელმწიფო	0.15	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.11 კაჭრეთი

სოფელში სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ გარკვეულ საძოვრებზე სხვა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობას თვითნებურად შემოჰყავს ცვხარი, აშენებენ დროებით სადგომებს, რაც იწვევს სოფლის მაცხოვრებლების უკმაყოფილებას და პროტესტს. საჭიროა საძოვრის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში რეგისტრირება. ასევე სოფლის ტერიტორიაზე იყო ნაკვეთი (დაახლოებით 61 ჰა) რომელიც მოსახლეობის მიერ გამოიყენებოდა საძოვრად, თუმცა 2010 წელს ეს ნაკვეთი გაიყიდა და ამჟამად არის კერძო (იურიდიული პირი) საკუთრება სახნავის კატეგორიაში. ამის გამო არის კონფლიქტები, მოსახლეობა არ აძლევს საქმიანობის უფლებას მესაკუთრეს და მოითხოვს საძოვრის დაბრუნებას. დამატებით სოფლის გარკვეულ ტერიტორიას საძოვრად იყენებს ჯიშითის მოსახლეობა, შესაბამისად ეს ტერიტორიები არის სადავო.

არსებული საძოვრებზე გავრცელებულია სარეველა და ჯაგნარი და საჭიროებს მათგან განმეხდას და სარწყულებლების მოწყობას.

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 26: სოფელი კაჭრეთის საძოვრები

ცხიდი 24: სოფელი კაჭხეთის საძოვებრი

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
512059152	სახელმწიფო	1.49	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512056147	კერძო	0.73	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512701662	კერძო	50.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064154	სახელმწიფო	0.81	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064151	სახელმწიფო	7.61	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064153	სახელმწიფო	3.06	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512751010	სახელმწიფო	15.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064156	სახელმწიფო	4.01	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064157	სახელმწიფო	3.55	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512751004	მუნიციპალური	30.01	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064163	კერძო	4.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512057288	კერძო	0.32	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512751008	სახელმწიფო	1.20	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512751009	სახელმწიფო	2.51	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512751007	სახელმწიფო	6.46	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064402	კერძო	3.60	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512064411	სახელმწიფო	29.28	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	იყენებს სხვა მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა. არის კონფლიქტი. გადავიდეს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში	საძოვარი
512063055	კერძო	61.28	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	მოსახლეობა მოითხოვს დაუბრუნდეს საძოვრად. არის კონფლიქტი	სახნავი
512056000465	სახელმწიფო	13.52	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056474	სახელმწიფო	8.30	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056462	სახელმწიფო	4.31	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056470	სახელმწიფო	8.48	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056464	სახელმწიფო	4.61	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056473	სახელმწიფო	5.56	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
512056461	სახელმწიფო	7.64	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	სადავო ჯიშითის მოსახლეობასთან	
51.20.64.012.602	სახელმწიფო	65.08	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.27.01.661	კერძო	51.08	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.20.64.012.603	სახელმწიფო	0.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.12 არაშენდა

4.3.12.1 არაშენდა

სოფელი საძოვრად იყენებს უმეტესად მუნიციპალიტეტის და ნაწილობრივ სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ სახნავი კატეგორიის ნაკვეთებს (დაახლოებით 97 ჰა). მოსახლეობას სურს რომ ამ ნაკვეთებს შეეცვალოს კატეგორია (დარეგისტრირედეს როგორც საძოვარი) რადგანაც სხვა ტერიტორია ფიზიკურად არ არის სოფელში რომელსაც საძოვრებად გამოიყენებენ. აღსანიშნავია რომ სოფელში სხვა მუნიციპალიტეტიდან შემოდის საქონელი და იკავებს ტერიტორიებს. საძოვრებზე მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, საჭიროებს წყლის მიყვანას და ნაწილობრივ გასუფთავებას.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძოვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხიდი 25: სოფელი არაშენდას საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
51.18.12.561	კერძო	1.18	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.12.562	კერძო	2.82	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.690	კერძო	43.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.691	კერძო	21.84	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.692	კერძო	21.83	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.701	კერძო	5.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.702	კერძო	8.90	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.13.703	კერძო	14.10	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.57.023	სახელმწიფო	44.28	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.58.170	სახელმწიფო	2.60	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.58.171	სახელმწიფო	5.53	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.63.378	სახელმწიფო	79.64	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.63.514	კერძო	70.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.63.522	სახელმწიფო	13.57	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.63.526	სახელმწიფო	27.28	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.18.63.536	სახელმწიფო	2.37	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511807645	კერძო	30.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511809703	კერძო	7.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511813689	კერძო	33.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

511863120	კერძო	9.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
-----------	-------	------	------------------------------------	--	----------

4.3.12.2 ქოდალი

სოფელი საძოვრად იყენებს უმეტესად მუნიციპალიტეტის და ნაწილობრივ სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ სახნავი კატეგორიის ნაკვეთებს (დაახლოებით 70.8 ჰა). მოსახლეობას სურს რომ ამ ნაკვეთებს შეეცვალოს კატეგორია რადგანაც სხვა ტერიტორია ფიზიკურად არ არის სოფელში რომელსაც საძოვრებად გამოიყენებენ. საძოვრებზე მდგომარეობა არადამაკმაყოფილებელია, გაბუჩქნარებულია და საჭიროებს გასუფთავებას და წყლის მიყვანას.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხიდი 26: სოფელი ქოდალოს საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511853135	სახელმწიფო	10.16	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ქოდალოს დეფაქტო საძოვარი. მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	სახნავი
511853020	მუნიციპალური	50.41	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ქოდალოს დეფაქტო საძოვარი. მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	სახნავი
511853019	მუნიციპალური	6.26	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ქოდალოს დეფაქტო საძოვარი. მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	სახნავი
511853023	მუნიციპალური	4.04	რეგისტრირებული სახნავის კატეგორიით	ქოდალოს დეფაქტო საძოვარი. მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	სახნავი
511856005	კერძო	5.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511803214	კერძო	6.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.12.3 დარჩეთი

სოფელი საძოვრად იყენებს ნაწილობრივ კატეგორიის გარეშე სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ მიწებს (23 ჰა) და არარეგისტრირებულ მიწებს (30 ჰა). რეგისტრირებული მიწები საკადასტრო მონაცემების მიხედვით სოფელ ქოდალოს ეკუთვნის. საძოვრებზე მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, საჭიროებს წყლის მიყვანას.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხილი 27: სოფელი დახეობის საძოვები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511854020	კერძო	5.75	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511854045	კერძო	0.68	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511854169	სახელმწიფო	1.26	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
		30.66	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
511854176	სახელმწიფო	23.21	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით. საკადასტრო მონაცემების მიხედვით გადადის ქოდალოს ტერიტორიაზე	

4.3.12.4 ფხოველი

სოფელი საძოვრად იყენე სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ საძოვრებს. საძოვრებზე მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, საჭიროებს წყლის მიყვანას და ნაწილობრივ გასუფთავებას.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

ცხილი 28: სოფელი ფხოველის საძოვები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511852005	კერძო	1.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852091	სახელმწიფო	6.63	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852094	სახელმწიფო	0.67	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852071	სახელმწიფო	9.24	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852073	სახელმწიფო	6.08	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852155	სახელმწიფო	0.34	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511852081	სახელმწიფო	4.84	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.12.5 ზიარი

სოფელი საძოვრად იყენენ სახელმწიფო საკუთრებაში რეგისტრირებულ საძოვრებს. საძოვრებზე მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია, საჭიროებს წყლის მიყვანას და ნაწილობრივ გასუფთავებას.

სოფლის საძოვრების შესახებ დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ ცხრილში. ხოლო საძვრების რუკა მოცემულია ქვემოთ.

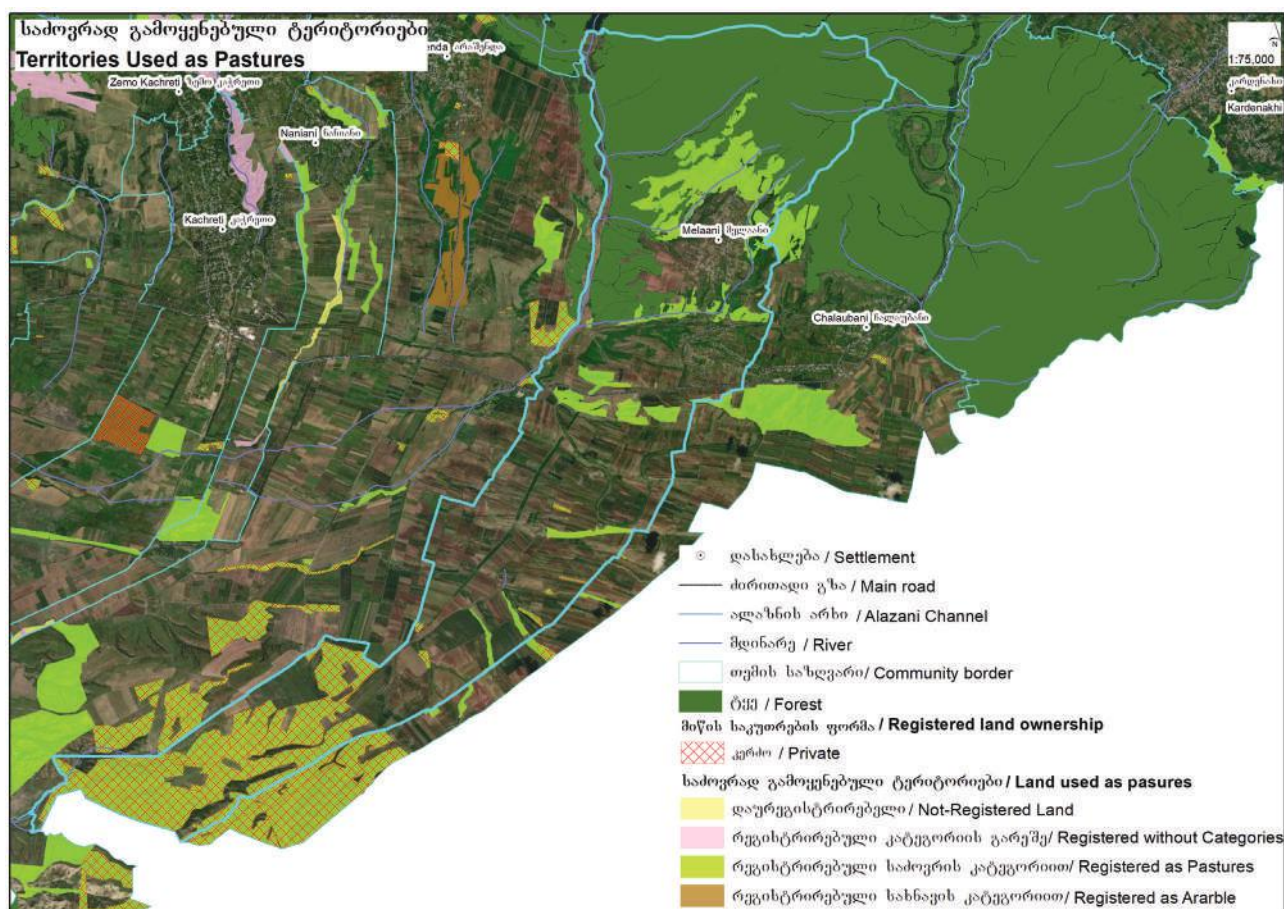
ცხიდი 29: სოფელი ზიახის საძოვები

საკლასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511801704	კერძო	7.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511851303	სახელმწიფო	6.64	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511851318	სახელმწიფო	0.61	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511851483	სახელმწიფო	1.39	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.13 მელაანი

სოფელში არის რეგისტრირებული საძოვრები, მათ შორის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. საძოვრების გარკვეული ნაწილი გატყევებულია. სოფლის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე საძოვრები კერძო საკუთრებაშია. ასევე ფრაგმენტულ ნაკვეთებს/საძოვრებს ვერ იყენებენ დანიშნულებისამებრ. საძოვრების ძირითადი პრობლემა ამ ეტაპზე არის ის რომ საძოვრებზე წყალი არ არის. წვრილფეხა საქონელი ზამთარში გაყავთ ალაზანზე.

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 28: სოფელი მელაანის საძოვრები

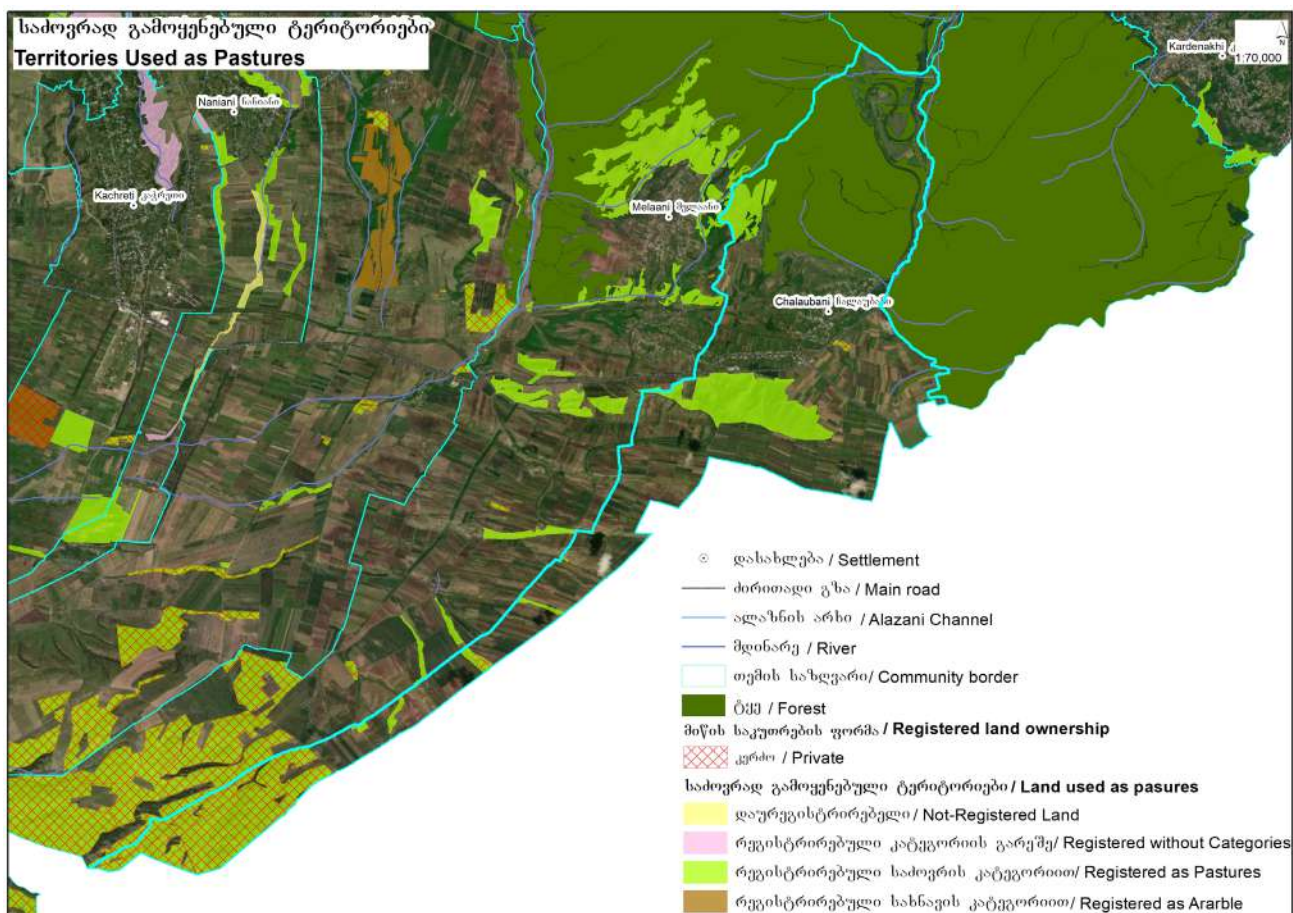
ცხიდი 30: სოფელი მედაანის სამოვხედი

[illegible]

4.3.14 ჩალაუბანი

სოფელში არის რეგისტრირებული საძოვრები, მათ შორის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. სოფლის სამხრეთ-დასავლეთით მდებარე საძოვრები კერძო საკუთრებაშია. მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში არსებული საძოვრების გარკვეული ნაწილი გატყე-
ვებულია, ასევე ჩრდილოეთით მდებარე საძოვრების ნახევარი გამოიყენება სახნავად. საძოვრების ძირითადი პრობლემა ამ ეტაპზე არის ის რომ საძოვრებზე წყალი არ არის, ამასთან არსებობს საძოვრებზე მისასვლელი გზის პრობლემაც.

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მო-
ცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 29: სოფელი ჩალაუბნის საძოვრები

ცხიდი 31: სოფელი ჩადაუნის საძოვხები

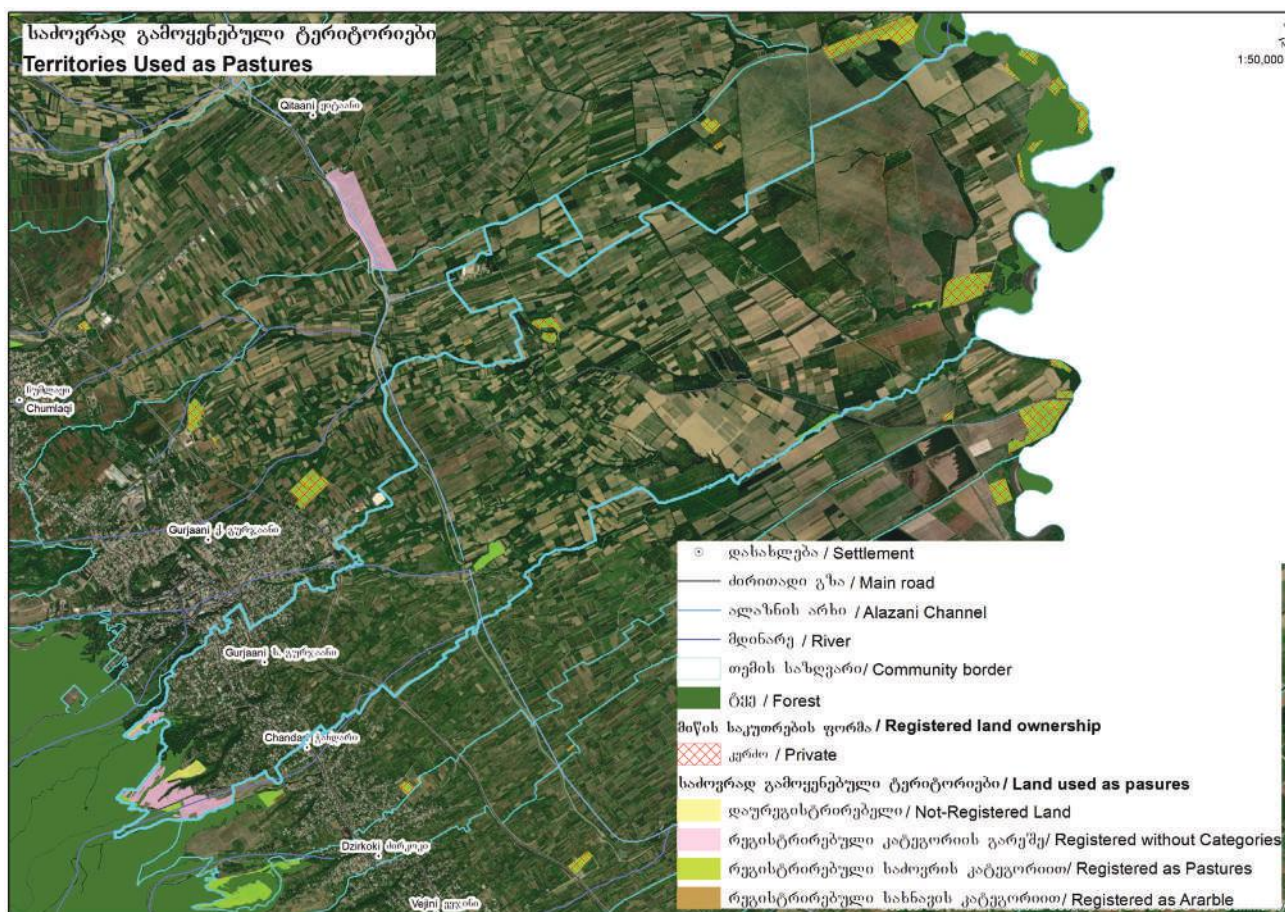
საკლასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511652005	მუნიციპალური	4.90	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512351001	კერძო	59.35	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511652003	მუნიციპალური	20.53	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655062	კერძო	2.75	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511654026	კერძო	0.71	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511605465	კერძო	120.05	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511652002	მუნიციპალური	4.21	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511654025	კერძო	0.62	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655066	სახელმწიფო	3.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655080	კერძო	115.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511652004	მუნიციპალური	10.79	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655216	კერძო	1.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655224	სახელმწიფო	0.40	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511654219	კერძო	0.71	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512301010	სახელმწიფო	54.86	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655591	სახელმწიფო	4.31	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511655058	მუნიციპალური	150.94	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.16.55.653	სახელმწიფო	2.21	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.16.55.655	სახელმწიფო	4.42	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.16.55.664	მუნიციპალური	0.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.15 სოფელი გურჯაანი

სოფელში საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია და მოსახლეობა ვერ იყენებს საძოვრად. სოფელში საძოვრად იყენებენ მიწებს რომელიც მდებარეობს ტყის პირას. მიწების უმეტესობა რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე რომელიც არის როგორც მუნიციპალურ ისე სახელმწიფო საკუთრებაში. მიწის მცირე ნაწილი კი რომელიც საძოვრად გამოიყენება არ არის რეგისტრირებული. სოფელი გურჯაანის მიწებს საძოვრად იყენებს ასევე ქ. გურჯაანის მოსახლეობაც. საჭიროა ხსენებული ტერიტორიების საძოვრის კატეგორიით რეგისტრირება. საძოვრების მდგომარეობა კარგია და არ საჭიროებს აღდგენითი ღონიერებების გატარებას.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა, ასევე წარმოდგენილია პირუტყვის დასასვენებელი ადგილი (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

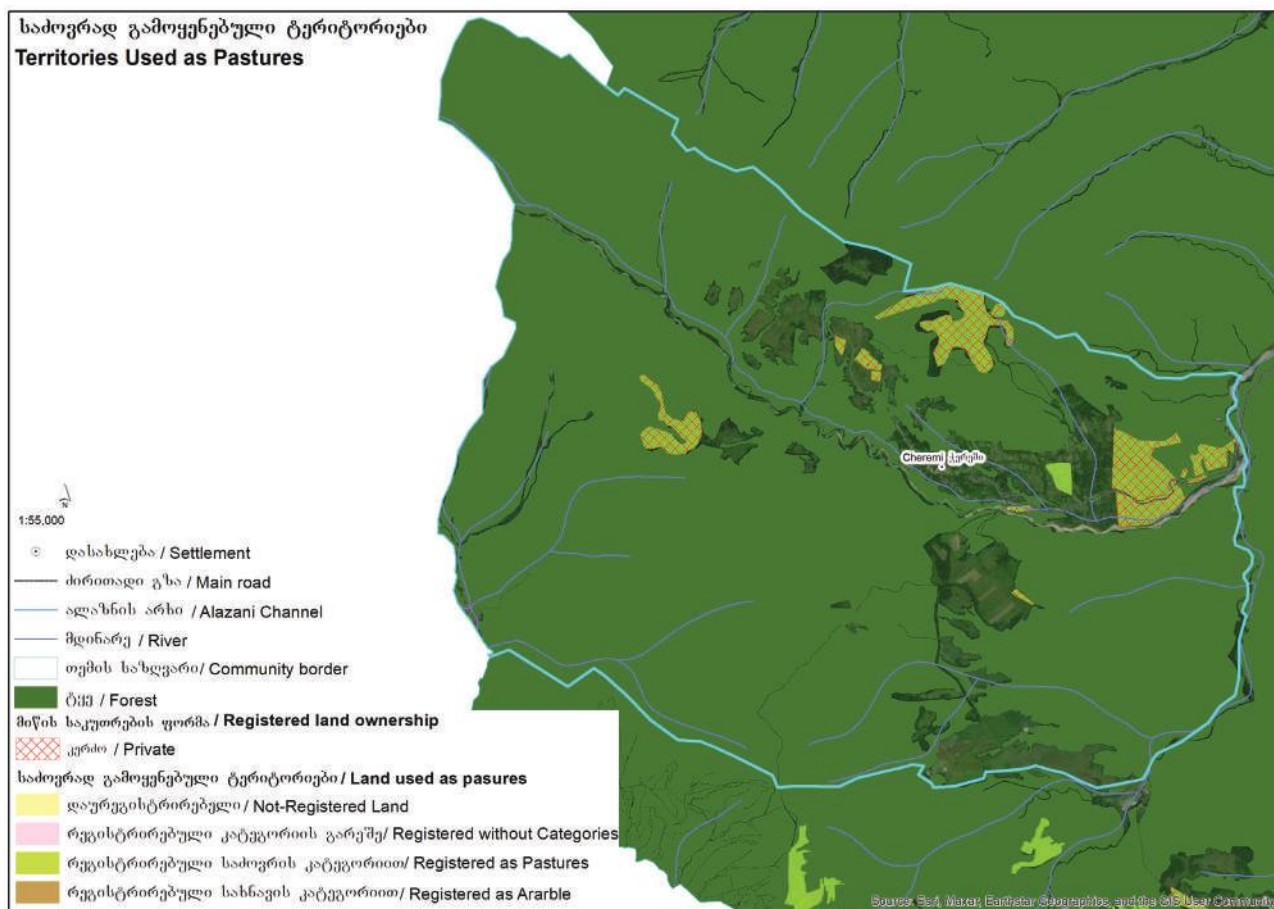
რუკა 30: სოფელი გურჯაანის საძოვარი

ცხიდი 32: სოფელი გუჩჯანის საძოვარი

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511074014	მუნიციპალური	1.39	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511058005	კერძო	3.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511074017	მუნიციპალური	1.46	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052040	კერძო	1.10	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052037	კერძო	1.10	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052039	კერძო	4.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052036	კერძო	2.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052038	კერძო	0.90	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511051039	კერძო	6.40	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511052035	კერძო	2.40	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511051040	კერძო	1.60	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511051042	კერძო	6.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511058095	კერძო	1.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511056050	სახელმწიფო	0.66	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511060109	სახელმწიფო	1.69	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511065061	მუნიციპალური	3.99	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511074016	მუნიციპალური	4.97	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511074181	სახელმწიფო	3.65	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511074195	სახელმწიფო	3.64	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511074147	სახელმწიფო	5.14	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია. ჭანდარის ტერიტორია	
511074190	მუნიციპალური	8.92	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511074149	სახელმწიფო	0.79	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
		4.39	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
		0.98	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
511072380	სახელმწიფო	0.77	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511072381	სახელმწიფო	1.10	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
511072382	სახელმწიფო	0.97	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	

4.3.16 ქერემი

სოფელში არსებული საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია. სახელწიფო საკუთრებაშია მხოლოდ 8 ჰა საძოვარი. სოფელში მხოლოდ 20 სული საქონელია, ნახირი არ არის, ადგილზეა ფერმა. საძოვრებზე გავრცელებულია სარეველები. საძოვარზე მისასვლელი გზა შეფასებულია საშუალო კატეგორიით.

ხუკა 31: სოფელი ქერემის საძოვრები

ცხიდი 33: სოფელი ქეხემის საძოვები

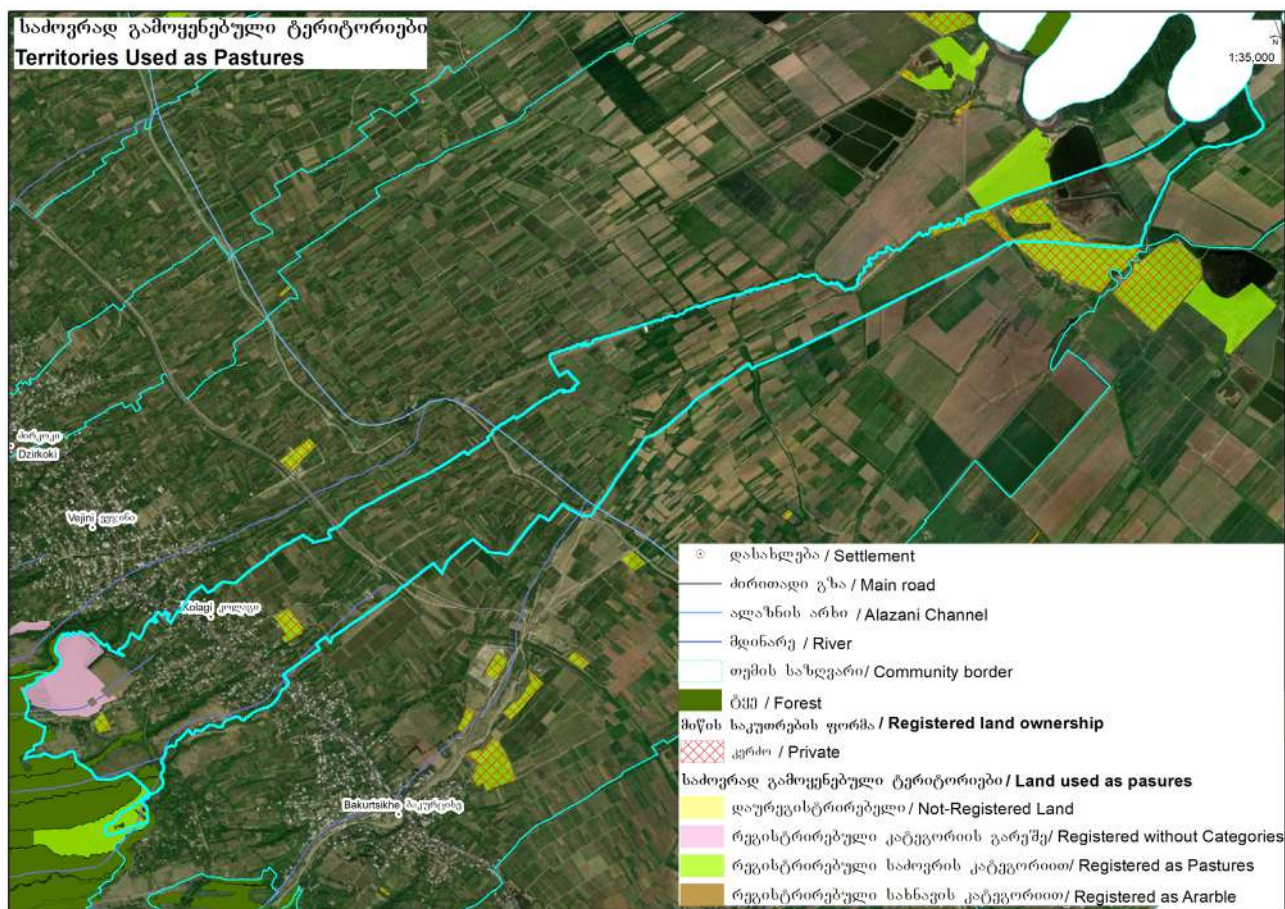
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
512152003	კერძო	2.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512153001	კერძო	30.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152004	კერძო	45.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152032	სახელმწიფო	8.52	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512101373	კერძო	13.45	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512101382	კერძო	49.75	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512101376	კერძო	0.70	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152091	კერძო	20.25	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152092	კერძო	3.13	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საკადასტრო კოდი შესასწორებელია - 51.21.52.101	საძოვარი
512152218	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512154028	კერძო	1.45	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512101374	კერძო	1.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152335	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152356	კერძო	0.70	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152320	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152352	კერძო	1.88	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512152325	კერძო	1.30	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.21.52.102	კერძო	0.87	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.21.52.661	კერძო	22.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.17 კოლაგი

სოფელში საძოვარი არ არის. რეგისტრირებული საძოვრები კერძო საკუთრებაშია, რომელთა უმეტესობა გამოიყენება სახნავად. მოსახლეობა (20-30 კაცი) საძოვრად იყენებს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებულ მიწას (27 ჰა) რომელსაც არ აქვს კატეგორია მინიჭებული. მოსახლეობის მოთხოვნაა რომ ტერიტორიას საძოვრის კატეგორია მიენიჭოს. ნახსენები ტერიტორია არის ეკლიანი.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჰუკა 32: სოფელი კოდაგის საძოვრები

ცხილი 34: სოფელი კოდაგის საძოვრები

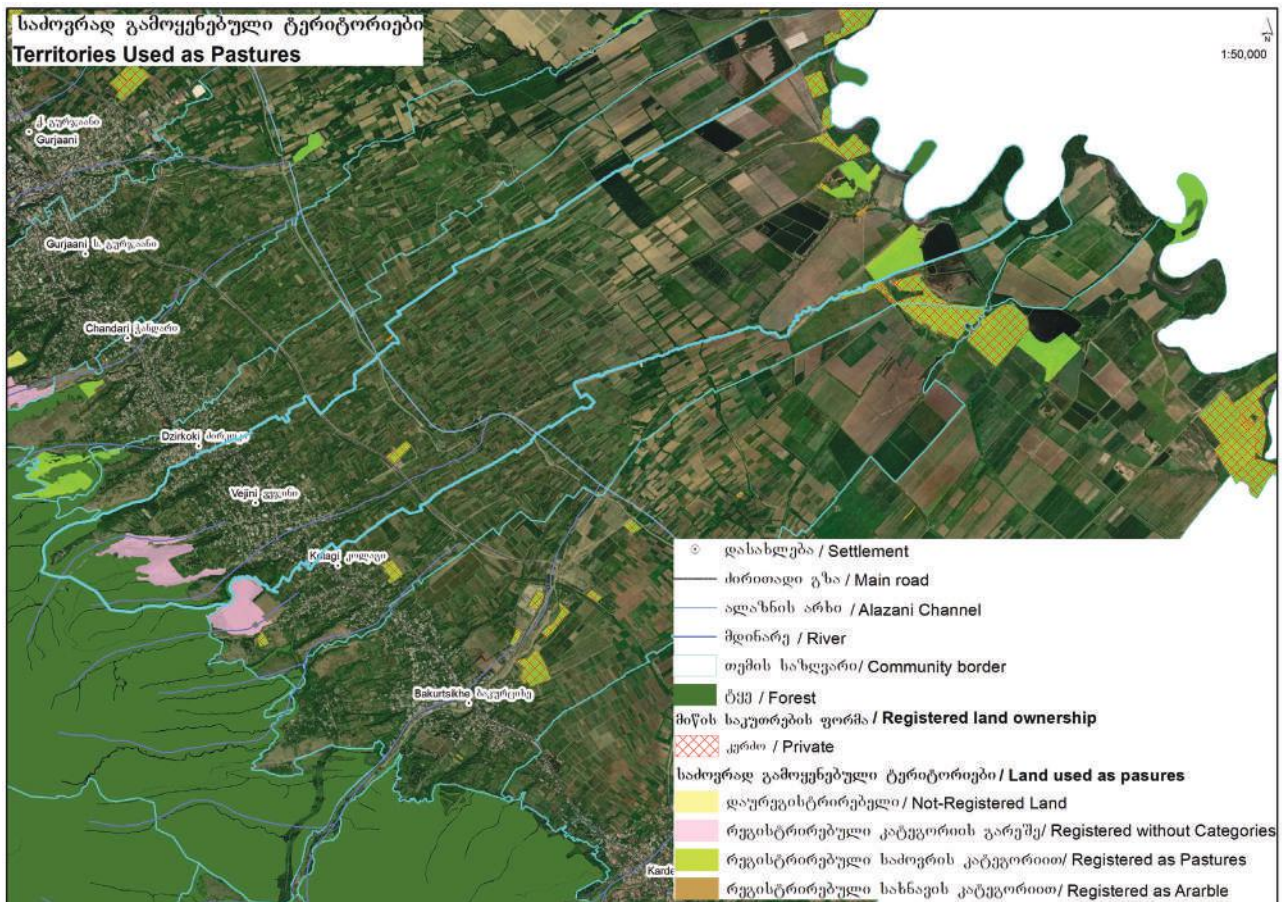
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511352004	კერძო	4.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511356011	კერძო	1.20	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511354021	კერძო	3.20	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511352086	კერძო	0.02	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511352087	კერძო	0.01	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511352089	კერძო	6.54	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511352094	კერძო	3.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511352095	კერძო	1.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511356083	სახელმწიფო	27.06	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს კატეგორია	
51272511	სახელმწიფო	20.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	ნარილობზე გურჯაანის რაიონის მიწების ტერიტორიაზეა	საძოვარი

4.3.18 ვეჯინი

სოფლის საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია, რომელთა ნაწილი გამოიყენება სახნავად. სოფელში არის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ტერიტორიები ტყის პირას, რომელიც გამოიყენება საძოვრად, აქედან დაახლოებით 15 ჰა გამოიყენება სოფელი ძირკოკის მიერ. საძოვრების ძირითადი პრობლემაა უწყლობა.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 33: სოფელი ვეჯინის საძოვრები

ცხიდი 35: სოფელი ვეჯინის საძოვრები

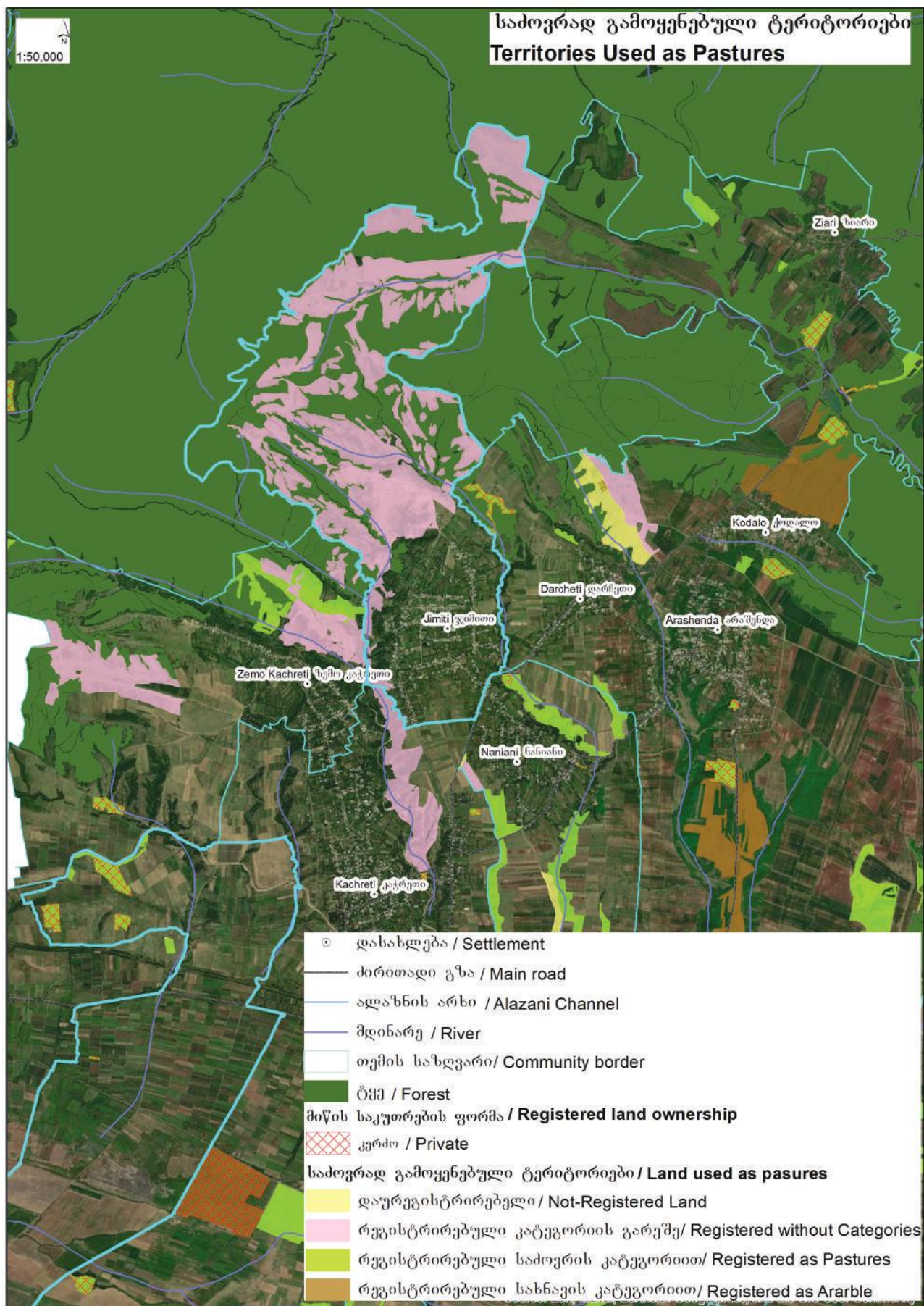
საკლასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511253002	კერძო	0.25	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253001	კერძო	0.24	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253006	კერძო	0.09	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511251031	კერძო	5.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511260005	კერძო	0.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511252052	კერძო	9.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511203678	კერძო	0.55	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253012	სახელმწიფო	18.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253196	სახელმწიფო	3.43	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253195	სახელმწიფო	3.37	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511253190	სახელმწიფო	7.51	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511260006	კერძო	2.38	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511201511	კერძო	2.47	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.19 ჭიბითი

სოფელში არსებული საძოვრები არ არის საკმარისი და შესაბამისად ხდება მომიჯნავე სოფლების (ზემო კაჭრეთი, კაჭრეთი) საძოვრების გამოყენება საძოვრად. საჭიროა კონფლიქტური სიტუაციების მოგვარება.

არსებული საძოვრები არის საშუალო ხარისხის. საჭიროა სარწყულებლების მოწყობა, ამ ეტაპზე ხევებში წყურდება საქონელი. საჭიროა კონკრეტული ტერიტორიებზე გზის მოწესრიგება, სარწყულებლების და საჩრდილობლების მოწყობა (დაახლოებით 100 ჰა-ზე).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჰუკა 34: სოფელი ჯიმიტის სადოვრები

ცხიდი 36: სოფელი ჭიმიტის საძოვები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511951000002	მუნიციპალური	4.40	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511956000022	სახელმწიფო	1.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511953000109	კერძო	0.28	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511951003091	კერძო	3.80	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511951003012	კერძო	1.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511951011090	კერძო	7.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511956077003	სახელმწიფო	2.91	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512951003600	სახელმწიფო	4.72	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია და გადავიღდეს მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში	
512951003603	სახელმწიფო	0.49	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951003037	სახელმწიფო	10.43	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004606	სახელმწიფო	0.61	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004605	სახელმწიფო	0.42	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004607	სახელმწიფო	0.35	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004600	სახელმწიფო	2.48	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004603	სახელმწიფო	8.77	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004604	სახელმწიფო	0.69	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004602	სახელმწიფო	1.17	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951004601	სახელმწიფო	1.38	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512952004022	სახელმწიფო	8.05	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951001001	სახელმწიფო	46.72	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951001001	სახელმწიფო	3.36	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951001001	სახელმწიფო	16.69	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	105.48	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	8.77	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	2.44	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	0.70	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	3.51	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	2.19	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	0.99	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951003001	სახელმწიფო	53.88	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		

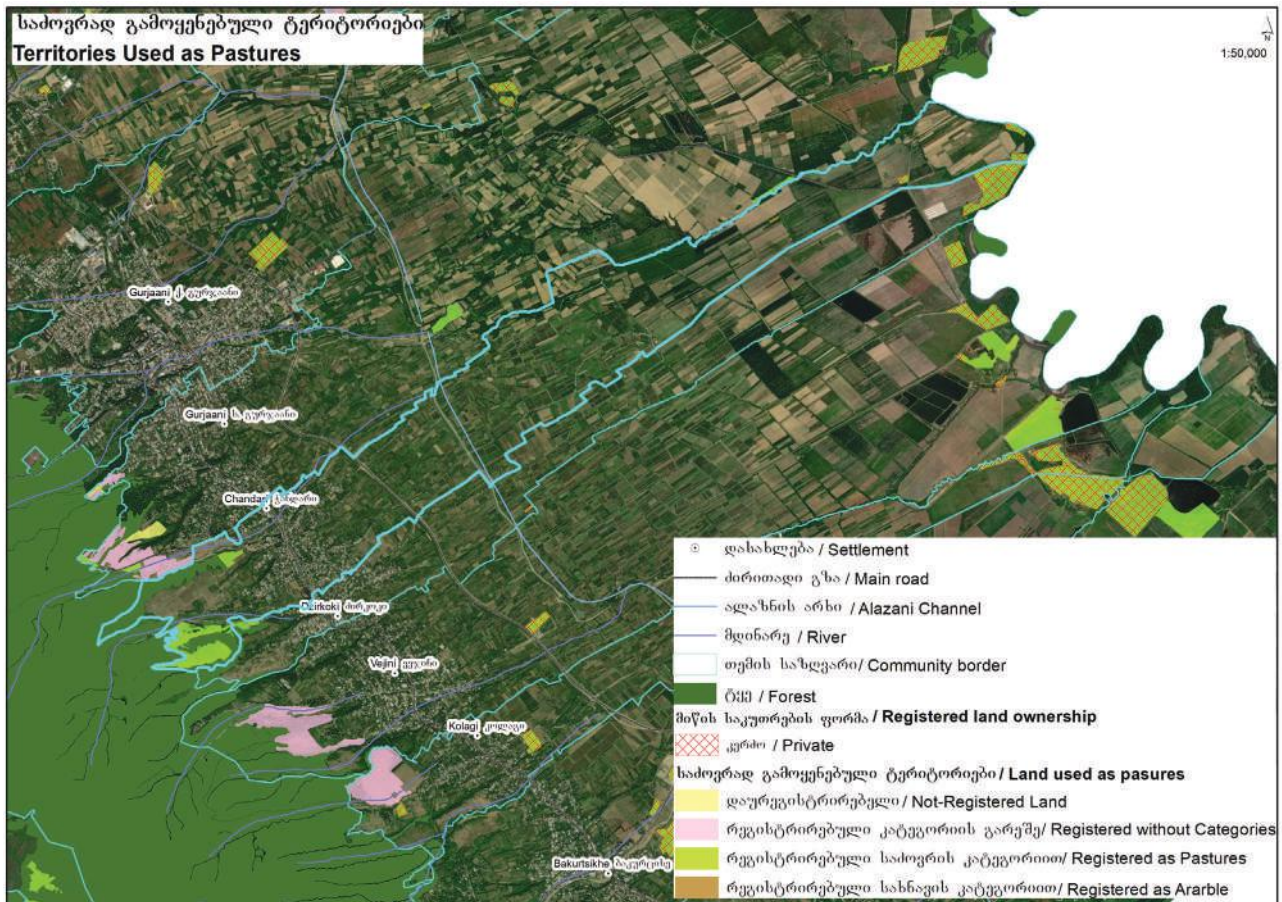
512951003001	სახელმწიფო	0.10	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია და გაღწევის მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში	
512951003001	სახელმწიფო	0.08	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951003001	სახელმწიფო	0.86	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951003001	სახელმწიფო	0.18	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951005005	სახელმწიფო	91.80	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951005005	სახელმწიფო	0.07	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951008601	სახელმწიფო	4.01	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512953010045	სახელმწიფო	2.34	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512953010046	სახელმწიფო	0.70	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512953011603	სახელმწიფო	0.69	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512953011028	სახელმწიფო	0.63	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512953953605	სახელმწიფო	3.15	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951002002	სახელმწიფო	15.92	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
512951003001	სახელმწიფო	36.39	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე		
51.19.04.000.541	კერძო	2.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.20 ქანდარი

სოფელში არის რეგისტრირებული საძოვრები მუნიციპალიტეტის საკუთრებაში. საძოვრების რაოდენობა საკმარისია მოსახლეობის საჭიროებისთვის. საძოვრები კარგი მდგომარეობაშია. საძვრებს იყენებს ასევე ძირკოკის მოსახლეობაც. ინფრასტრუქტურა დამაკმაყოფილებელია.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჟეკა 35: სოფელი ჭანდახის საძოვხები

ცხილი 37: სოფელი ჭანდახის საძოვხები

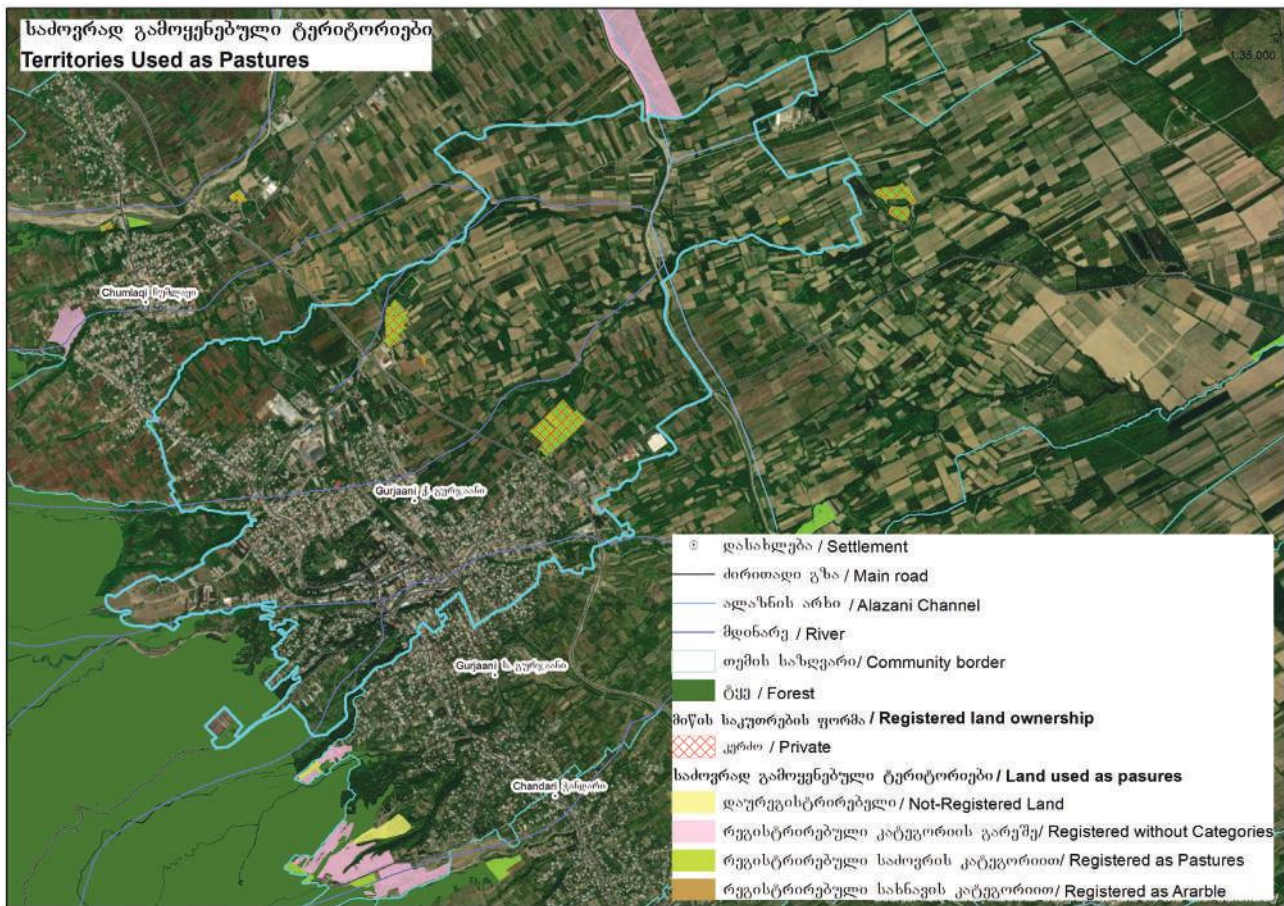
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511168028	მუნიციპალური	4.30	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511168026	მუნიციპალური	1.62	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511168027	მუნიციპალური	9.33	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511152072	კერძო	0.21	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511151070	კერძო	0.80	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511167126	სახელმწიფო	2.53	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511151110	კერძო	1.50	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511151165	კერძო	1.50	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511168029	სახელმწიფო	5.14	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი

4.3.21 ქ. გურჯაანი

ქალაქში საძოვრები არ არის (მხოლოდ კერძო საძოვრებია რომელზეც ვენახია გაშენებული). ქალაქში არსებული მსვილფეხა საქონელი ძოვს სოფელი გურჯაანის ტერიტორიაზე.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა, ასევე წარმოდგენილია პირუტყვის დასასვენებელი ადგილი (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

რუკა 36: ქალაქ გურჯაანის საძოვრები

ცხილი 38: ქაღაქ გუჩჯაანის საძოვრები

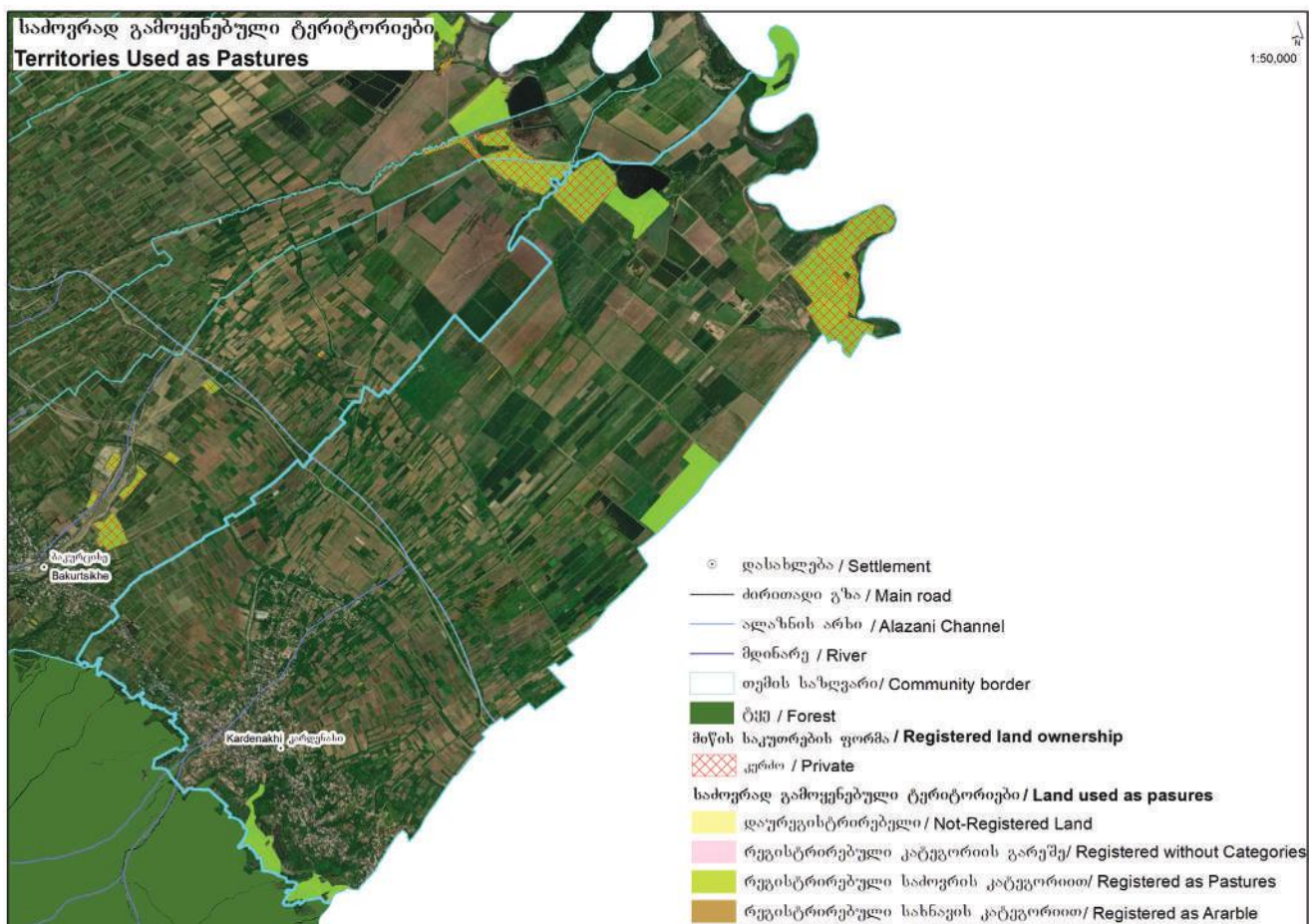
საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
512451021	კერძო	12.76	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512451020	კერძო	4.16	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510151065	კერძო	0.40	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510155071	კერძო	0.20	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510158173	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510155167	კერძო	4.35	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512453246	კერძო	0.37	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512452280	კერძო	0.04	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510158172	კერძო	4.80	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512453296	კერძო	2.15	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
510158462	კერძო	2.65	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512451006	კერძო	13.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი

4.3.22 კარდენახი

სოფელში არსებული საძოვრების ნაწილი კერძო საკუთებაშია, ნაწილი კი მუნიციპალურ საკუთებაში. საძოვრების მდგომარეობა უმეტესად ცუდ მდგომარეობაშია. გასაკეთებელია საჩრდილობლები. არსებული ბალახის საფარი გასაუმჯობესებელია. შესასწავლია და გასაკეთებელია ნიადაგის კვლევები.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ხუკა 37: სოფელი კახენახის სადოვრები

ცხილი 39: სოფელი კახენახის სადოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511576011	სახელმწიფო	1.87	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576010	სახელმწიფო	1.13	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511551011	მუნიციპალური	1.97	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576033	მუნიციპალური	7.61	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576034	მუნიციპალური	2.11	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511554035	მუნიციპალური	30.53	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576035	მუნიციპალური	1.22	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511551009	მუნიციპალური	19.29	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511553004	კერძო	0.15	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576036	მუნიციპალური	7.11	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511503531	კერძო	15.00	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი
511576032	მუნიციპალური	4.10	რეგისტრირებული სადოვრის კატეგორიით		სადოვარი

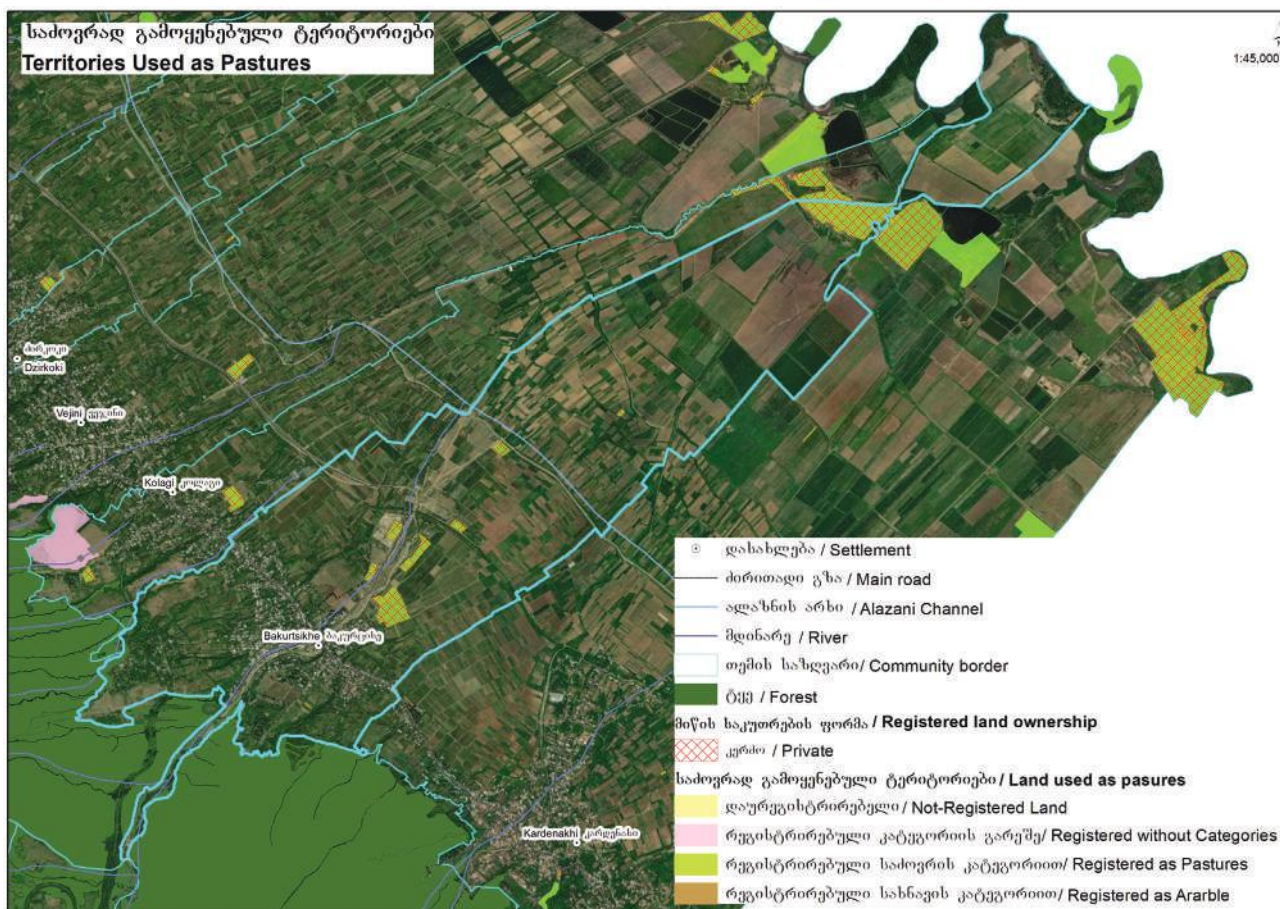
511576057	კერძო	0.10	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511557261	კერძო	0.25	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553041	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553011	კერძო	0.33	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553012	კერძო	1.64	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553007	კერძო	5.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511551069	კერძო	28.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553005	კერძო	5.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553006	კერძო	6.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553002	კერძო	2.49	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553062	კერძო	7.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553063	კერძო	6.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511568125	კერძო	0.08	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511551289	მუნიციპალური	10.41	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553099	კერძო	15.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511551290	მუნიციპალური	1.94	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511551291	მუნიციპალური	1.27	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553095	სახელმწიფო	0.42	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
511553115	კერძო	14.31	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
51.15.53.003	კერძო	0.02	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი
51.15.75.218	კერძო	0.08	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	საძოვარი

▶ 4.3.23 ბაკურციხე

ბაკურციხეს რეგისტრირებული საძოვრების უმეტესობა კერძო საკუთრებაშია. საძოვრების მდგომარეობა დამაკმაყოფილებელია/საშულოა.

აღსანიშნავია რომ სოფლის ტერიტორიაზე გადის საქონლის გადასარეკი ტრასა, ასევე წარმოდგენილია პირუტყვის დასასვენებელი ადგილი (იხ. რუკა 13).

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოდგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჰუკა 38: სოფელი ბაკუხციხეს საძოვრები

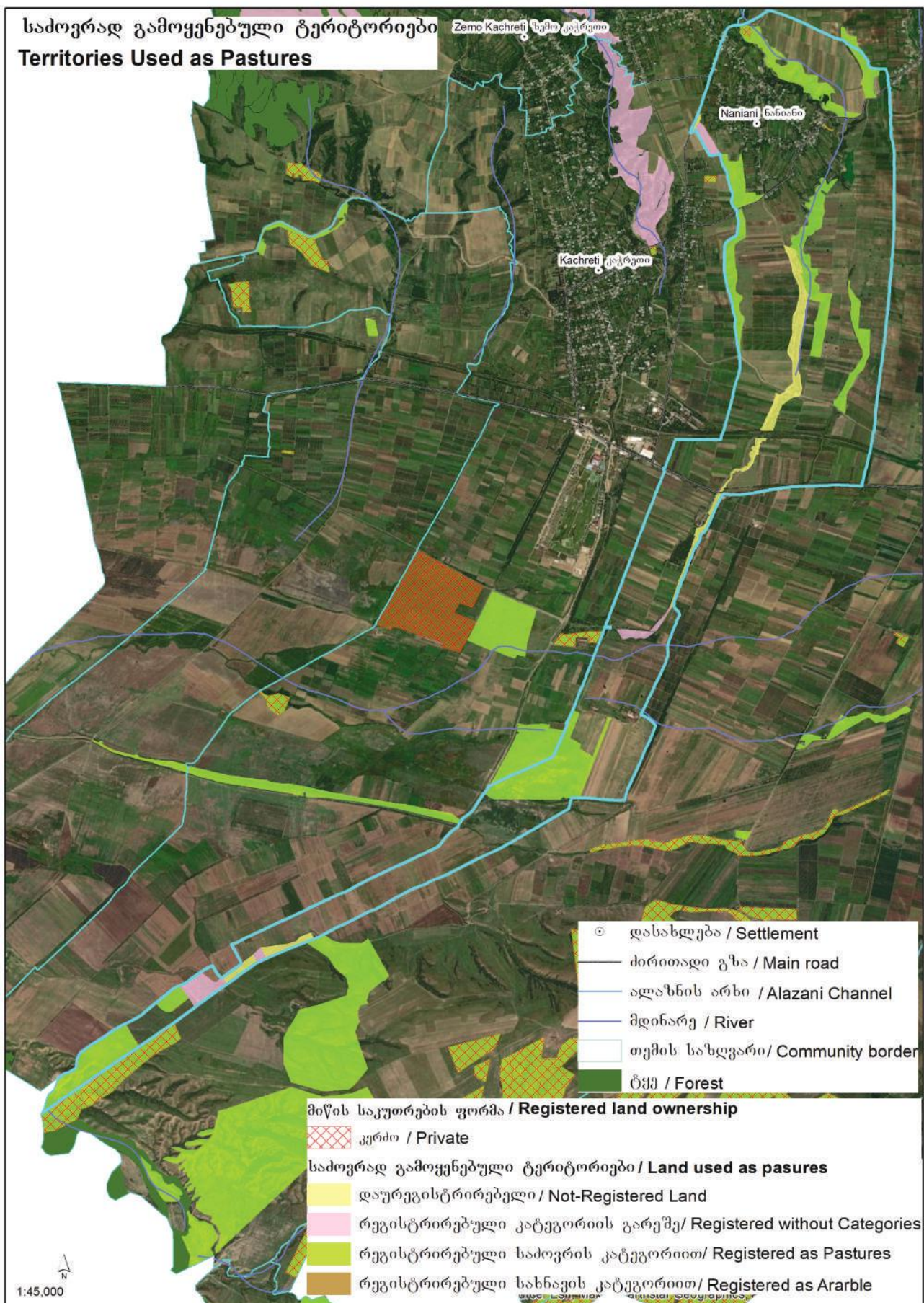
ცხილი 40: სოფელი ბაკუხციხეს საძოვრები

საკადასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
511460020	კერძო	0.50	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511460042	კერძო	2.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511460138	კერძო	5.23	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511456027	კერძო	0.30	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511459044	კერძო	1.47	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511451031	კერძო	0.02	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511460188	კერძო	3.10	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511451021	კერძო	21.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511463236	კერძო	0.13	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511461153	სახელმწიფო	0.15	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511461242	კერძო	1.16	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511459090	კერძო	1.00	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
51.14.60.405	კერძო	1.32	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		

4.3.24 ნაიანი

ნაიანში არსებული საძოვრები ძირითადად სახელმწიფო და მუნიციპალურ საკუთრებაშია. ასევე არის გარკვეული ტერიტორიები რომელიც არ არის რეგისტრირებული როგორც საძოვარი თუმცა სოფელი იყენებს ტერიტორიას საძოვრად. ამ ეტაპზე ნაიანში მიმდინარეობს საძოვრების აღდგენის ღონისძიებები.

სოფლის საძოვრების რუკა და დეტალური ინფორმაცია წარმოადგენილია ქვემოთ მოცემულ რუკაზე და ცხრილში.

ჟუკა 39: სოფელი ნანიანის საძოვრები

ცხიდი 41: სოფელი ნანიანის საძოვრები

საკლასტრო კოდი	საკუთრება	ფართობი (ჰა)	სტატუსი	კომენტარი	კატეგორია
512251006	მუნიციპალური	9.44	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251002	კერძო	0.67	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512252021	მუნიციპალური	22.71	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251008	მუნიციპალური	3.78	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512252020	მუნიციპალური	11.83	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512252022	მუნიციპალური	10.06	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251011	მუნიციპალური	3.38	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251010	მუნიციპალური	5.62	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251009	მუნიციპალური	5.27	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512252305	კერძო	0.11	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512253350	სახელმწიფო	20.85	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512253351	სახელმწიფო	3.91	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512253349	სახელმწიფო	1.24	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512253382	სახელმწიფო	4.76	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
511863386	სახელმწიფო	8.16	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	
512253576	სახელმწიფო	1.06	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	
		3.13	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
		3.69	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512253662	სახელმწიფო	1.94	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512253665	სახელმწიფო	59.65	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით	ნაწილი გადაღის სხვა საკრებულოში	საძოვარი
512253583	სახელმწიფო	2.40	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	
512253600	სახელმწიფო	0.78	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	
		7.08	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512251501	სახელმწიფო	1.15	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
512251502	სახელმწიფო	6.25	რეგისტრირებული საძოვრის კატეგორიით		საძოვარი
		18.09	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
		0.59	დაურეგისტრირებული	დარეგისტრირდეს საძოვრის კატეგორიით	
512251315	მუნიციპალური	3.33	რეგისტრირებული კატეგორიის გარეშე	მიენიჭოს საძოვრის კატეგორია	

4.4 დეგრადაციის „ცხელი წერტილები“

როგორც აღინიშნა სექცია 3.3-ში წარმოდგენილია გურჯაანის საძოვრების მდგომარეობის შეფასების ანგარიშის შედეგები - საძოვრების დეგრადირებული ადგილები (რუკა 12). საძოვრების დეგრადირებული ადგილების და საძოვრების ზონირების ურთიერთგადაფარვის (რუკა 13) შედეგად განისაზღვრა საძოვრების დეგრადაციის მაღალი მაჩვენებლით დამახასიათებელი სოფლები (10 სოფელი). იდენტიფიცირებული სოფლებიდან შეირჩა რამოდენიმე სოფელი მრავალსეზონური საძოვრების (გარდა კერძო საძოვრებისა) დეგრადაციის მაღალი მაჩვენებლით ე.წ. „ცხელი წერტილები“, რომლისთვისაც განისაზღვრა ღონისძიებები მოცემულ გეგმაში, ეს სოფლებია: ჭიმითი, კაჭრეთი, არაშენდა, კარდენახი, ნანიანი. კონკრეტული სოფლების/„ცხელი წერტილების“ შერჩევა მოხდა თანამონაწილეობითი შეხვედრის შედეგად საძოვრებზე გამოვლენილი არსებული მდგომარეობის და საჭიროებების შეფასების შემდეგ (სექცია 4.2).

5. სამოვრების მართვის მიზნები, ამოცანები და ღონისძიებები

5.1 საძვროს მართვის მიზნების და ქმედებების თანხვედრა ეროვნულ სტრატეგიებთან

მუნიციპალიტეტის საძვრების მართვის გეგმის მიზნები, ამოცანები და შესაბამისად დაგეგმილი ღონისძიებები ითვალისწინებს პოლიტიკის შემდეგ ეროვნულ თუ საერთაშორისო დოკუმენტებს:

- საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების 2021–2027 წლების სტრატეგია⁵ - მიზანი 2 - ბუნებრივი რესურსების მდგრადი გამოყენება, ეკოსისტემების შენარჩუნება, კლიმატის ცვლილებასთან ადაპტაცია;
- საქართველოს ბიომრავალფეროვნების სტრატეგია⁶ - მიზანი B - ბიომრავალფეროვნებაზე პირდაპირი ზეწოლის შემცირება და ბიოლოგიური რესურსების მდგრადი გამოყენების ხელშეწყობა.
- მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნული დოკუმენტი⁷ - მიზანი 15.3 - ბრძოლა გაუდაბნოების წინააღმდეგ, დეგრადირებული მიწისა და ნიადაგის აღდგენა, მათ შორის გაუდაბნოებით, გვალვითა და წყალდიდობებით და მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევა მსოფლიოში 2030 წლისთვის.
- მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევის საერთაშორისო დირექტივა: „მდგომარეობა, როდესაც მიწის რესურსების რაოდენობა და ხარისხი, რაც აუცილებელია ეკოსისტემის ფუნქციონირებისა და სერვისების მხარდასაჭერად და სურსათო უსაფრთხოების გასაუმჯობესებლად, სტაბილურია ან იზრდება, განსაზღვრულ დროში, სივრცეში და ეკოსისტემებში“.
- მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევის ეროვნული მიზნები, განსაკუთრებული ფოკუსით შემდეგ მიზნებზე:
 - მიზანი #1: მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევის პრინციპების ინტეგრირება ეროვნული პოლიტიკის, სტრატეგიისა და დაგეგმვის დოკუმენტებში;
 - მიზანი #4: დეგრადირებული მიწის აღდგენა.
- საძვრების მდგრადი მართვის ეროვნული პოლიტიკის კონცეფცია⁸ რომლის დანიშნულებაც საძვრებით მდგრადი სარგებლობისა და საძვრების დაცვის ერთიანი,

⁵<https://mepa.gov.ge/Ge/PublicInformation/20395>

⁶<https://matsne.gov.ge/ka/document/view/2342057?publication=0>

⁷https://www.gov.ge/files/524_74242_575286_2328.pdf

⁸<https://mepa.gov.ge/Ge/Files/ViewFile/53687>

თანმიმდევრული მიდგომის ჩამოყალიბება, რომელიც უზრუნველყოფს საძოვრებზე მიწის დეგრადაციის პრევენციას და ბიომრავალფეროვნების შენარჩუნებას, ხელს შეუწყობს საძოვრების ნაყოფიერების გაუმჯობესებას, მეცხოველეობის დარგის მდგრად განვითარებას და პროდუქტიულობის გაზრდას.

5.2 საძოვრების აღდგენისა და მართვის საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკის გათვალისწინება

მუნიციპალიტეტის ფარგლებში საძოვრების მდგრადი მართვის დაგეგმვის პროცესში გათვალისწინებული უნდა იქნეს საუკეთესო საერთაშორისო პრაქტიკა, რომლის მაგალითებიც მოყვანილია ქვემოთ:

■ **დაგეგმილი ძოვება:** ანუ როტაციული ძოვება, ეს მიდგომა ძოვების პროცესს იყენებს როგორც ინსტრუმენტს სხვადასხვა ამოცანების გადასაჭრელად, მაგალითად სარეველების გამრავლების დათრგუნვა, ბიომასისი შემცირება ხანძრის მაღალი რისკის მქონე ადგილებში, ნიადაგის ნაყოფიერებისა და საკვები ნივთიერებების ციკლის გაუმჯობესება, საძოვრების ან ტყის ბიომრავალფეროვნების გაზრდა და ისტორიული ლანდშაფტების შენარჩუნება. ეს მიდგომა მოითხოვს ლანდშაფტის ფორმირებაში პირუტყვის ძოვების როლის გაცნობიერებას. ამ მიდგომის დანერგვის მიზნით გამოიყენება შემდეგი ტექნიკური გადანყვებები: საძოვრების შეღობვა და დანაკვეთება მაგალითად ელექტრო ღობის საშუალებით, პირუტყვის დასარწყულობების მოწყობა, საძოვრებზე პირუტყვის წყლის უზრუნველყოფის მიზნით წყლის შეგროვებისა და განაწილების სისტემების მოწყობა, პირუტყვისათვის ჩრდილის შესაქმნელი კონსტრუქციების მოწყობა, მტაცებლებისაგან დაცვის საშუალებები (ძაღვები, ღობეები, ფერმები, ხმაურის წარმომქმნელი მოწყობილობები), მოწყობილობები მწყემსების დასახმარებლად (GPS, საველე ვეტერინარული ნაკრები, პორტატული რძის შესანახი მოწყობილობები და ა.შ.). **დაგეგმილი ძოვება არის ყველაზე ეფექტ და ეკონომიურად მომგებიანი ინსტრუმენტი საძოვრების ხარისხისა და პროდუქტიულობის შესანარჩუნებლად და გასაუმჯობესებლად.**

■ **სარეველებისა და ბუჩქნარის გავრცელების კონტროლი:** დაგეგმილი ძოვების გარდა, საძოვრების პროდუქტიულობის შესანარჩუნებლად, საჭიროა სარეველებისა და ბუჩქნარის გავრცელების კონტროლის ღონისძიებების გატარება. აღნიშნული ღონისძიებების გასატარებლად საჭიროა სპეციალური ტექნიკის (ტრაქტორები, ბუჩქნარის საჭრელი (მოტოცელი, ბენზოხერხი), ასევე ხელით სამუშაო იარაღების, სპეციალიზებული ტანსაცმელის და სხვა დამხმარე ხელსაწყოების შეძენა.

■ **საძოვრების ნიადაგის ნაყოფიერების გაუმჯობესება და შეთესვა:** დაგეგმილი ძოვება (როტაციული, ნაკვეთმონაცვლეობითი) ხელს უწყობს პირუტყვის ნაკვლის ეფექტიან განაწილებას საძოვრებზე. მაგრამ, საძოვრის სამეურნეო ერთეულის ფარგლებში იქნება ადგილები, სადაც საჭიროა სპეციალური აღდგენითი ღონისძიებების გატარება ნიადაგის ნაყოფიერებისა და მცენარეული საფარის შემადგენლობის გაუმჯობესებისათვის. ეს ღონისძიებები მოიცავს, მაგრამ არ შემოიფარგლება შემდეგ ქმედებებს:

ნიადაგის გასუფთავება, მოხვნა, გაფოცხვა, საძოვრებზე ადგილობრივი ან უკეთესი ბალახის სახეობების თესლის შეთესვა, მორწყვა და სხვა. განსაკუთრებით ეფექტიანია პირდაპირი თესვის მექანიზმების გამოყენება, რომელთა დახმარებითაც შეთესვა ხორციელდება საძოვრების მცენარეული საფარის დაუზიანებლად, ამასთანავე შესათესად შეირჩევა საკვები ბალახის სახეობები, რომელთაც ექნებათ მინიმალური ზეგავლენა ბუნებრივ მცენარეულ საფარზე.

- **წყლის შეგროვება:** სწორად დაგეგმილი და მოწყობილი სტრუქტურები წყლის შეგროვების მიზნით მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს საძოვრების ტერიტორიაზე წყლის შეგროვების, დაგუბებისა და განაწილების შესაძლებლობას. აღნიშნული სტრუქტურების მოწყობა ზოგჯერ საჭიროებს მძიმე ტექნიკას, ასევე ინფრასტრუქტურის მოწყობას წყლის განაწილებისა და შენახვისათვის. ასევე შესაძლოა საჭირო გახდეს შესაბამისი ტერიტორიების შეღობვა წყლის ინფრასტრუქტურის დაზიანებისაგან დაცვის მიზნით. ასევე, შესაძლოა საჭირო გახდეს საძოვარზე მისასვლელი გზის შეკეთება საჭირო მასალების გადაზიდვის მიზნით;

- **მოზაიკური მცენარეული სტრუქტურისა და მრავალფეროვანი ლანდშაფტის მქონე ტერიტორიების შექმნა, საძოვრების მართვის დამხმარე კომპონენტების სახით:** გვალვების მზარდი სიხშირე და ხანგრძლივობა საძოვრების დეგრადაციის ერთერთი უმთავრესი მიზეზია. საძოვრების ბიოპროდუქტიულობა მნიშვნელოვნად მცირდება გვალვების დროს და ისინი ვერ უზრუნველყოფენ საჭირო საკვები მასის წარმოქმნას. საძოვრების სამეურნეო ერთეულების საზღვრების გასწვრივ ან მის მოშორებით მდებარე უბნებში რეკომენდირებულია ღრმა ფესვიანი ბუჩქნარისა და ხეების გაშენება, რომლებიც შესაძლოა მოიჭრას გადაუდებელ სიტუაციებში მწვანე მასის მისაღებად პირუტყვის გამოსაკვებად. ხე-მცენარეები ასევე შეასრულებენ ქარსაფარის და/ან ველური ბუნების დერეფნების ფუნქციასაც. ხეები ნიადაგის ღრმა საკვები ნივთიერებებით ამდიდრებენ საძოვრებს. ფერდობებზე ხე-მცენარეების გაშენება ჰორიზონტალურ რიგებად (დაქანების პერპენდიკულარულად) მნიშვნელოვნად ამცირებს ნიადაგის ეროზიასა და მეწყრული პროცესების განვითარებას. საძოვრების დაგეგმვის პროცესში აუცილებლად უნდა იქნეს გათვალისწინებული დაჭაობებული ადგილები, სადაც წარმოიქმნება მიმდებარე ტერიტორიებთან შედარებით უფრო დიდი ბიომასა, რომელიც შესაძლოა გამოყენებული იქნეს ძოვებისათვის გვალვის დროს ან ზამთრის პერიოდში.

5.3 მართვის გეგმის მიზნები

ზემოთ ნახსენები პოლიტიკის ეროვნულ თუ საერთაშორისო დოკუმენტებიდან და მუნიციპალიტეტის გამონვევებიდან გამომდინარე, გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საძოვრების მართვის გეგმის მთავარი მიზანი შეიძლება ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად: **გურჯაანის მუნიციპალიტეტის საძოვრების რესურსების მდგრადი გამოყენება დეგრადაციის თავიდან ასაცილებლად და ეკოსისტემის ჯანმრთელობის ხელშეწყობად.**

მთავარი მიზნის მისაღწევად უნდა შესრულდეს ქვემოთ მოცემული ამოცანები და ქმედებები/ლონისძიებები:

ამოცანა 1. საძოვრებით სარგებლობის ფორმალიზება მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელობითა და საერთო კოორდინაციით სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად

ინდიკატორი 1. 2029 წლისთვის ახალციხის მუნიციპალიტეტში საძოვრებით მდგრადი სარგებლობა ხორციელდება კანონმდებლობის მოთხოვნების შესაბამისად

ქმედებები	საბაზისო ინფორმაცია	ინდიკატორები	ინდიკატორის შემოწმების საშუალებები	წინაპირობა
1.1 გეგმაში იდენტიფიცირებული ტერიტორიების (რომელსაც იყენებენ საძოვრად) განხილვა, დაზუსტება და რეგისტრაციის, კატეგორიის ცვლილების პროცესის ინიცირება	ამ ეტაპზე გეგმაში წარმოდგენილი საძოვრების მონაცემები ეყრდნობა 2024 წლის საჯარო რეესტრის მონაცემებს	გეგმაში იდენტიფიცირებული ტერიტორიების რეგისტრაციის, კატეგორიის ცვლილების პროცესი ინიცირებულია	გეგმაში იდენტიფიცირებული ტერიტორიები დაზუსტებულია	მინის მდგრადი მართვისა და მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს მხარდაჭერა, ხელმძღვანელობა და კოორდინაცია
1.2 მუნიციპალიტეტის საზღვრებში არსებული საძოვრების მონაცემების სრული განახლება (რეესტრში ასახვა)	გეგმაში წარმოდგენილი მონაცემები საძოვრების შესახებ არ ეფუძვნება საჯარო რეესტრში ასახულ იდენტიფიცირებულ და კატეგორიზირებულ განახლებულ მონაცემებს	გეგმაში იდენტიფიცირებული საძოვრების მონაცემები სრულად განახლდა	სრულად განახლებული მუნიციპალური საძოვრების მართვის გეგმა	ეროვნულ დონეზე იდენტიფიცირებული და კატეგორიზირებული საძოვრების მონაცემების რეესტრში ასახვა; დონორის მხარდაჭერა
1.3 ტყის ფონდში არსებული საძოვრების იდენტიფიცირება და რუკაზე ასახვა	ამ ეტაპზე ტყის ფონდში არსებული საძოვრები არ არის იდენტიფიცირებული და რუკაზე ასახული	ტყის ფონდში არსებული საძოვრები იდენტიფიცირებული და ასახულია რუკაზე	ეროვნული სატყეო სააგენტოდან მიღებული მონაცემები მუნიციპალიტეტის ტყის ფონდში არსებული საძოვრების შესახებ	ეროვნული სატყეო სააგენტოს ჩართულობა და მხარდაჭერა
1.4 მოსარგებლეთა იდენტიფიკაცია	ამ ეტაპზე საძოვრის მოსარგებლეები (რეგისტრირებულ საძოვრებზე) იდენტიფიცირებულია 2024 წლის მონაცემების მიხედვით. უნდა მოხდეს საერთო სარგებლობის ნაკვეთების მოსარგებლეების დეტალური იდენტიფიცირება	იდენტიფიცირებულია საძოვრის მოსარგებლეები	კომისიის მიერ იდენტიფიცირებული საერთო სარგებლობის ნაკვეთების მოსარგებლეების სია	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის დასრულება; დონორის მხარდაჭერა

1.5 საძოვრების ზონირების განახლება	ამ ეტაპზე საძოვრების ზონირება გაკეთებულია. ზონირება ეყრდნობა 2024 წლის მონაცემებს და 2024 წლის თანამონაწილეობითი შეხვედრის დროს გამოყენებულ PGIS მეთოდს. ზონირება საჭიროებს განახლებას ახალი მონაცემების მიხედვით	განახლებულია საძოვრების ზონირება	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის შედეგად მიღებული მონაცემები ზონების შესახებ; განახლებული საძოვრების მართვის გეგმა	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის დასრულება; დონორის მხარდაჭერა
1.6 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების გამოყოფა/განახლება	საძოვრების სამეურნეო/სოფლის ერთეულების პირველადი ვერსია შემუშავებულია 2024 წლის მონაცემების და თანამონაწილეობითი შეხვედრის დროს გამოყენებულ PGIS მეთოდის საფუძველზე. საძოვრების სამეურნეო /სოფლის ერთეულები საჭიროებს დაზუსტებას	განახლებულია საძოვრების სამეურნეო /სოფლის ერთეულები	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის შედეგად მიღებული მონაცემები საძოვრების სამეურნეო ერთეულების შესახებ; განახლებული საძოვრების მართვის გეგმა	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის დასრულება; დონორის მხარდაჭერა
1.7 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების რეჟიმის დადგენა/განახლება	საძოვრების სოფლის/სამეურნეო ერთეულების რეჟიმის პირველადი ვერსია შემუშავებულია 2024 წლის მონაცემების და თანამონაწილეობითი შეხვედრის დროს გამოყენებულ PGIS მეთოდის საფუძველზე. საძოვრის სამეურნეო ერთეულების რეჟიმი განსაზღვრულია ახალი მონაცემების მიხედვით	განახლებულია /დადგენილია საძოვრების სამეურნეო /სოფლის ერთეულების რეჟიმი (მეორედი განახლება)	განახლებული საძოვრების მართვის გეგმა	საძოვრების იდენტიფიცირებისა და კატეგორიზაციის პროცესის დასრულება; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.8 საძოვრით მოსარგებლეთა გაერთიანებების შექმნა	საძვრის მოსარგებლეების გაერთიანებები არ არსებობს	შექმნილია საძოვრით მოსარგებლეთა გაერთიანებები	გაერთიანებების იურიდიული დოკუმენტები;	მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს დახმარება; საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების მეთოდური მხარდაჭერა.

1.9 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების სარგებლობაში გადაცემა ხელშეკრულების დადების გზით საძოვრის მართვის მარტივი წესების გათვალისწინებით;	სახელმწიფო და მუნიციპალურ საძოვრების ნაწილი გაიჯარებულა. ხოლო საერთო სარგებლობის (სასოფლო) საძოვრების სამეურნეო ერთეულების გადაცემულია სარგებლობაში არის გადაცემული.	საერთო სარგებლობის (სასოფლო) საძოვრების სამეურნეო ერთეულები გადაცემულია სარგებლობაში	საერთო სარგებლობის (სასოფლო) საძოვრების სამეურნეო ერთეულების სარგებლობაში გადაცემის იურიდიული დოკუმენტები	ხელშეკრულების ნიშნის შემუშავება საძოვრის მართვის მარტივი წესების გათვალისწინებით; მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს დახმარება;
1.10 ძოვების წლიური გეგმების შედგენა და გეგმების მიხედვით ძოვების პროცესის მართვა	ძოვების წლიური გეგმები საძოვრების საერთო სარგებლობის ერთეულებზე არ არსებობს.	ძოვების წლიური გეგმები შემუშავებულია საერთო სარგებლობის ერთეულებზე	საერთო სარგებლობის ერთეულების ძოვების წლიური გეგმები	საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების მეთოდური მხარდაჭერა; მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს დახმარება; დონორის მხარაჭერა.
1.11 საძოვრებით მოსარგებლეთა გაერთიანებების მიერ ზედამხედველობის განხორციელება დადგენილი წესებისა და რეგულაციების აღსრულებაზე	საძოვრების მოსარგებლეთა გაერთიანებები არ არსებობს და შესაბამისად არ წარმოებს ზედამხედველობა.	წარმოებს ზედამხედველობა დადგენილი წესებისა და რეგულაციების აღსრულებაზე	ზედამხედველობის ანგარიში	საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების მეთოდური მხარდაჭერა; მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს დახმარება; დონორის მხარაჭერა.
1.12 პასუხისმგებელი სახელმწიფო ორგანოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ საძოვრით სარგებლობის იჯარის ან საძოვრით უვადო სარგებლობის ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პირობების შესრულებაზე მონიტორინგის/კონტროლის განხორციელება	საძოვრების მონიტორინგზე პასუხისმგებელი ორგანო არ არის განსაზღვრული, სარგებლობაში არ არის გადაცემული საერთო სარგებლობის საძოვრები და შესაბამისად ხელშეკრულებით განსაზღვრული პირობების შესრულებაზე მონიტორინგი არ იწარმოება.	პასუხისმგებელი სახელმწიფო ორგანოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ უზრუნველყოფილია ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პირობების შესრულებაზე მონიტორინგი	მონიტორინგის ანგარიში	საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახურების მეთოდური მხარდაჭერა; მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს დახმარება; დონორის მხარაჭერა.

1.13 საძოვრების მდგომარეობის შეფასების განახლებული ანგარიშის გამოთხოვა	საძოვრების შეფასებისა და მონიტორინგის მეთოდოლოგია შემუშავებულია რის შედეგად მუნიციპალიტეტის საძოვრები შეფასებულია 2023 წლის მდგომარეობით. მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების შეფასება და მონიტორინგი უნდა განხორციელდეს ყოველ 5 წელიწადში ერთხელ.	საძოვრების მდგომარეობის შეფასების განახლებული ანგარიში გამოთხოვილია რაც საჭროა გეგმის განახლებისთვის	საძოვრების შეფასების და მონიტორინგის ანგარიში	მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს და ეროვნული სატყეო სააგენტოს მხარდაჭერა.
1.14 წლიური მონიტორინგი საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ	საძოვრების მართვის გეგმა არ არსებობს და წლიური მონიტორინგიც არ ხორციელდება	საძოვრების მართვის გეგმის მონიტორინგი განხორციელდება ერთი წლის შემდეგ	საძოვრების მართვის გეგმის წლიური მონიტორინგის (განხორციელებული ქმედებებისა და ღონისძიებების) ანგარიში	საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.15 საძოვრების მართვის ეფექტურობის (შუალედური) მონიტორინგი საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ.	საძოვრების მართვის გეგმა არ არსებობს და შუალედური მონიტორინგიც არ ხორციელდება	საძოვრების მართვის გეგმის მონიტორინგის განხორციელდება 2.5 წლის შემდეგ	საძოვრების მართვის შუალედური მონიტორინგის (ეფექტურობის შეფასების) ანგარიში	საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.16 საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელების საბოლოო შეფასება საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ	საძოვრების მართვის გეგმა არ არსებობს და გეგმის შესრულების შეფასება არ ხორციელდება	საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელების მე-5 წელს საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანომ განახორციელა მენეჯმენტის გეგმის დეტალურ/საბოლოო შეფასებას	საძოვრების მართვის გეგმის საბოლოო შეფასების ანგარიში მომდევნო საძოვრების მართვის გეგმის შემუშავების	საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო

ამოცანა 2. ე.წ. შერჩეული სოფლებისთვის/„ცხელი წერტილებისთვის“ საძოვრების მართვის მდგრადი და ალდგენითი ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება.

ინდიკატორი 1. შერჩეული სოფლებისთვის/ „ცხელი წერტილებისთვის“ დაგეგმილი ღონისძიებების 90 % განხორციელებულია 2029 წლისთვის.

ქმედებები/ღონისძიებები	საბაზისო ინფორმაცია	ინდიკატორები	ინდიკატორის შემოწმების საშუალებები	წინაპირობა
2.1 სოფ. ნანიანის დერადირებული საძოვრების მდგრადი და ალდგენითი ღონისძიებების განხორციელება: ■ საძოვრების ალდგენის გეგმის, დერადირებული ადგილის ძოვების გეგმის შემუშავება/ განხორციელება; ■ დასაჩრდილებელი ხეების დარგვა (ხეების დამცავის მოწყობა); ■ დასარწყლებელი მოწყობა; ■ ღობეების ინსტალაცია; ■ როტაციული ძოვების დანერგვა.	ადგილზე უკვე მიმდინარეობს დაგეგმილი ღონისძიებების განხორციელება მიმდინარე პროექტის ფარგლებში	■ საძოვრების ალდგენის გეგმა/დერადირებული ადგილის ძოვების გეგმა მომზადებულია; ■ ხეები დარგულია და დამცავები მოწყობილია; ■ დასარწყლებელი მოწყობილია; ■ ღობეები მოწყობილია; ■ როტაციული ძოვება მიმდინარეობს.	პროექტის დოკუმენტები; ფოტოები	დონორის მხარდაჭერა (RECC/FAO); ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერა; ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა;
2.2 სოფ. ჯიმიტში დერადირებული საძოვრების მდგრადი და ალდგენითი ღონისძიებების განხორციელება: ■ დასარწყლებელი მოწყობა ■ საჩრდილობების მოწყობა ■ გზის მოწყობა ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება /განხორციელება ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)	საძოვრების მდგრადი გამოყენების ალდგენის ღონისძიებები ამ ეტაპზე არ ხორციელდება. საძოვარზე არ არის წყალი, საჩრდილობები, გზა	■ დერადირებული საძოვრებისთვის ძოვების გეგმა მომზადებულია; ■ დასარწყლებელი მოწყობილია; ■ წათიბვის, ამოძირკვის და მოჭრის ღონისძიებები განხორციელებულია; ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგები ჩატარებულია	ჩატარებული საქმიანობების შესახებ ანგარიში, ფოტოები.	ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერა; ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა; დონორის მხარდაჭერა

2.3 სოფ. კაჭრეთის დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების გახორციელება: ■ სარეველებისგან გაწმენდა (წათიბვა, ამოძირკვა, მოჭრა) ■ დასარწყლებელი მოწყობა ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/ განხორციელება ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)	საძოვრების დგრადი გამოყენების აღდგენის ღონისძიებები ამ ეტაპზე არ ხორციელდება. სახეზეა სარეველების პრობლემა, საძოვარზე არ არის წყალი	■ დერადირებული საძოვრებისთვის ძოვების გეგმა მომზადებულია; ■ დასარწყლებელი მოწყობილია; ■ წათიბვის, ამოძირკვის და მოჭრის ღონისძიებები განხორციელებულია; ■ ადგილობრივი მოსახლების ტრენინგები ჩატარებულია	ჩატარებული საქმიანობების შესახებ ანგარიში, ფოტოები.	ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერა; ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა; დონორის მხარდაჭერა
2.4 სოფ. არაშენდას დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების გახორციელება ■ სარწყულებლების მოწყობა; ■ ეკალ-ბარდებისგან გაწმენდა; ■ საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/ განხორციელება; ■ როტაციული ძოვების დანერგვა; ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ).	საძოვრების დგრადი გამოყენების აღდგენის ღონისძიებები ამ ეტაპზე არ ხორციელდება. პირუტყვის სარწყულებელი არ არის; სახეზეა ეკალ-ბარდები.	■ დერადირებული საძოვრებისთვის ძოვების გეგმა მომზადებულია; ■ დასარწყლებელი მოწყობილია; ■ ეკალ-ბარდებისგან გაწმენდილია; ■ ადგილობრივი მოსახლების ტრენინგები ჩატარებულია.	ჩატარებული საქმიანობების შესახებ ანგარიში, ფოტოები.	ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერა; ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა; დონორის მხარდაჭერა

2.5 სოფ. კარდენახის დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების გახორციელება: ■ საჩრდილობლების მოწყობა ■ ბალახის საფარის გაუმჯობესება ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/ განხორციელება ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)	საძოვრების მდგრადი გამოყენების აღდგენის ღონისძიებები ამ ეტაპზე არ ხორციელდება. საძოვარზე არ არის საჩრდილობლები, ბალახის საფარი გასაუმჯობესებელია	■ დერადირებული საძოვრებისთვის ძოვების გეგმა მომზადებულია; ■ საჩრდილობლების მოწყობილია; ■ ბალახის საფარი გაუმჯობესებულია ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგები ჩატარებულია	ჩატარებული საქმიანობების შესახებ ანგარიში, ფოტოები.	ადგილობრივი მუნიციპალიტეტის მხარდაჭერა; ადგილობრივი მოსახლეობის ჩართულობა; დონორის მხარდაჭერა
--	---	---	--	--

6. განხორციელების გეგმა-გრაფიკი

საძოვრების მართვის გეგმაში იდენტიფიცირებული ამოცანების ქმედებების გეგმა-გრაფიკი (სამოქმედო გეგმა) წარმოდგენილია ქვემოთ:

ამოცანა 1. საძოვრებით სარგებლობის ფორმალიზება მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტოს ხელმძღვანელობითა და საერთო კოორდინაციით სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან ერთად

ქმედებები/დონისძიებები	წელი 1	წელი 2	წელი 3	წელი 4	წელი 5	პასუხისმგებელი პირი/უნაყება
1.1 გეგმაში იდენტიფიცირებული ტერიტორიების (რომელსაც იყენებენ საძოვრად) განხილვა, დაზუსტება და რეგისტრაციის, კატეგორიის ცვლილების პროცესის ინიცირება		X				მინის მდგრადი მართვისა და მინათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.2 მუნიციპალიტეტის საზღვრებში არსებული საძოვრების მონაცემების სრული განახლება (რეესტრში ასახვა)		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.3 ტყის ფონდში არსებული საძოვრების იდენტიფიცირება და რუკაზე ასახვა		X				ეროვნული სატყეო სააგენტო;
1.4 მოსარგებლეთა იდენტიფიკაცია		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.5 საძოვრების ზონირების განახლება		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.6 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების გამოყოფა/განახლება		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.7 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების რეჟიმის დადგენა/განახლება		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო

1.8 საძოვრით მოსარგებლეთა გაერთიანებების შექმნა		X				სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო; საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახური
1.9 საძოვრის სამეურნეო ერთეულების სარგებლობაში გადაცემა ხელშეკრულების დადების გზით საძოვრის მართვის მარტივი წესების გათვალისწინებით;			X			სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო; საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახური
1.10 ძოვების წლიური გეგმების შედგენა და გეგმების მიხედვით ძოვების პროცესის მართვა			X			სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო; საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახური
1.11 საძოვრებით მოსარგებლეთა გაერთიანებების მიერ ზედამხედველობის განხორციელება დადგენილი წესებისა და რეგულაციების აღსრულებაზე				X		სააგენტო; საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო; საინფორმაციო-საკონსულტაციო მომსახური
1.12 პასუხისმგებელი სახელმწიფო ორგანოს ან მუნიციპალიტეტის მიერ საძოვრით სარგებლობის იჯარის ან საძოვრით უვადო სარგებლობის ხელშეკრულებებით განსაზღვრული პირობების შესრულებაზე მონიტორინგის/კონტროლის განხორციელება				X		სააგენტო; მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაცია; სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტო; ეროვნული სატყეო სააგენტო;
1.13 საძოვრების მდგომარეობის შეფასების განახლებული ანგარიშის გამოთხოვა					X	სააგენტო;
1.14 წლიური მონიტორინგი საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ		X	X	X	X	საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო

1.15 საძოვრების მართვის ეფექტურობის (შუალედური) მონიტორინგი საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ.			X			საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო
1.16 საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელების საბოლოო შეფასება საძოვრების მართვის მუნიციპალური კომისიის მიერ					X	საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო

ამოცანა 2. ე.წ. შერჩეული სოფლებისთვის/„ცხელი წერტილებისთვის“ საძოვრების მართვის მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების დაგეგმვა და განხორციელება.

ქმედებები	წელი 1	წელი 2	წელი 3	წელი 4	წელი 5	პასუხისმგებელი პირი/უნაყოფა
2.1 სოფ. ნანაიანის დერადურებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების განხორციელება: ■ საძოვრების აღდგენის გეგმის, დერადირებული ადგილის ძოვების გეგმის შემუშავება/განხორციელება; ■ დასაჩრდილებელი ხეების დარგვა (ხეების დამცავის მოწყობა); ■ დასარწყლებელი მოწყობა; ■ ღობეების ინსტალაცია; ■ როტაციული ძოვების დანერგვა.	X					ადგილობრივი მთავრობა; სოფლის მოსახლეობა; დონორი
2.2 სოფ. ჯიმიტში დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების განხორციელება: ■ დასარწყლებელი მოწყობა ■ საჩრდილობლების მოწყობა ■ გზის მოწყობა ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/განხორციელება ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)		X	X	X	X	ადგილობრივი მთავრობა; სოფლის მოსახლეობა;
2.3 სოფ. კაჭრეთის დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების განხორციელება: ■ სარეველებისგან გაწმენდა (წათიბვა, ამოძირკვა, მოჭრა) ■ დასარწყლებელი მოწყობა ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/განხორციელება		X	X	X	X	ადგილობრივი მთავრობა; სოფლის მოსახლეობა;

■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)						
2.4 სოფ. არაშენდას დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების გახორციელება: ■ სარწყულებლების მოწყობა; ■ ეკალ-ბარდებისგან განმეხდა; ■ საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/განხორციელება; ■ როტაციული ძოვების დანერგვა; ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ).		X	X	X	X	ადგილობრივი მთავრობა; სოფლის მოსახლეობა;
2.5 სოფ. კარდენახის დერადირებული საძოვრების მდგრადი და აღდგენითი ღონისძიებების გახორციელება: ■ საჩრდილობლების მოწყობა ■ ბალახის საფარის გაუმჯობესება ■ დერადირებული საძოვრის ძოვების გეგმის შემუშავება/განხორციელება ■ ადგილობრივი მოსახლეობის ტრენინგი ძოვებასთან დაკავშირებული საქმიანობების შესახებ (საძოვრების მდგრადი მართვის არსებული საუკეთესო პრაქტიკა, ძოვების გეგმის შედგენა, მონიტორინგი, ა.შ)		X	X	X	X	ადგილობრივი მთავრობა; სოფლის მოსახლეობა;

7. საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელება/ მონიტორინგი

საძოვრების მართვის გეგმის მონიტორინგის მიზანია მართვის გეგმის შესრულების/პროგრესის შეფასება. საძოვრების მართვის მუნიციპალური გეგმების შესრულების მონიტორინგი და შეფასება ხორციელდება სამოქმედო გეგმის მიხედვით.

საძოვრების ხარისხობრივი მდგომარეობის გრძელვადიანი მონიტორინგი უნდა განახორციელოს მიწის მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნულმა სააგენტომ საძოვრების შეფასებისა და მონიტორინგის სახელმძღვანელოს შესაბამისად. მონიტორინგის ეს მეთოდოლოგია ეყრდნობა ინფორმაციის სხვადასხვა წყაროს და შეესაბამება UNCCD-ის რეკომენდაციებს მიწის დეგრადაციის ნეიტრალური ბალანსის მიღწევის მონიტორინგისა და შეფასების შესახებ. მუნიციპალურ დონეზე საძოვრების შეფასება და მონიტორინგი ხორციელდება ყოველ 5 წელიწადში ერთხელ.

ყოველწლიური მონიტორინგი: ყოველი წლის ბოლოსთვის საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო მოამზადებს განხორციელებული ქმედებებისა და ღონისძიებების ანგარიშს საძოვრების მართვის გეგმის მე-5 თავში განსაზღვრულ და დაგეგმილ ქმედებებსა და ღონისძიებებთან მიმართებაში. აღნიშნული ანგარიში წარმოადგენს შუალედური სამოქმედო გეგმის განხილვა-განახლების საფუძველს, რომელიც, თავის მხრივ, წლიური ბიუჯეტის განსაზღვრისა და წარდგენის საფუძველია.

საძოვრების მართვის ეფექტურობის 2.5-წლიანი ინტერვალით (შუალედური) მონიტორინგი: საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელების მე-2.5 წლის შემდეგ საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო განახორციელებს საძოვრების მართვის გეგმის ეფექტურობის შეფასებას. საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო შეძლებს, ზუსტად შეაფასოს მართვის ეფექტურობის პროგრესი და მიღებული გამოცდილების გათვალისწინებით მოახდინოს საძოვრების მართვის გეგმის ქმედებებისა და ღონისძიებების ადაპტირება.

საბოლოო შეფასება: საძოვრების მართვის გეგმის განხორციელების მე-5 წელს საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო განახორციელებს მენეჯმენტის გეგმის დეტალურ შეფასებას. საძოვრების მართვის მუნიციპალური ორგანო შესაბამისი ექსპერტიზის და ორგანიზაციების ჩართულობით განახორციელებს საძოვრების შეფასების ანალიზის (რომელიც წარმოადგენილი იქნება მდგრადი მართვისა და მიწათსარგებლობის მონიტორინგის ეროვნული სააგენტო მიერ), მიზნებისა და ქმედებების განხილვას. საძოვრების შეფასების ანალიზის, მიზნებისა და ქმედებების განხილვის შედეგები წარმოადგენს ახალი, მომდევნო 5-წლიანი საძოვრების მართვის გეგმის შემუშავების საფუძველს.

დანართი 1: მოსახლეობის რიცხოვნობა ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების და სქესის მიხედვით (წყარო 1: საქსტატი, 2014; წყარო 2: გურჯაანის მუნიციპალიტეტი)

ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების დასახელება	ორივე სქესი (2014)	მამაკაცი (2014)	ქალი (2014)	კომლი (2024)	მოსახლე (2024)
გურჯაანის მუნიციპალიტეტი	54,337	26,352	27,985	23,662	63,899
ქ. გურჯაანი	8,024	3,728	4,296	3800	10100
არაშენდის თემი	1,913	967	946	1085	2132
არაშენდა	1,109	559	550	700	1,200
დარჩეთი	409	206	203	180	450
ზიარი	44	23	21	160	350
ფხოველი	...	...	...	30	87
ქოდალო	346	177	169	15	45
სოფელი ახაშენი	2,420	1,165	1,255	750	3300
ახაშენი	2,420	1,165	1,255	750	3300
სოფელი ბაკურციხე	2,574	1,226	1,348	1135	3175
ბაკურციხე	2,574	1,226	1,348	1135	3175
სოფელი გურჯაანი	3,738	1,832	1,906	1354	4520
გურჯაანი	3,738	1,832	1,906	1354	4520
სოფელი ვაზისუბანი	2,862	1,426	1,436	1200	3000
ვაზისუბანი	2,862	1,426	1,436	1200	3000
ვარნაძიანის თემი	1,700	821	879	554	2100
ვარნაძიანი	1,529	741	788	54	200
კახიფარი	171	80	91	500	1,900
სოფელი ველისციხე	4,508	2,175	2,333	2200	5500
ველისციხე	4,508	2,175	2,333	2200	5500
სოფელი ვეჯინი	2,935	1,441	1,494	468	1330
ვეჯინი	2,935	1,441	1,494	468	1330
სოფელი ზემო კაჭრეთი	671	335	336	280	1000
ზემო კაჭრეთი	671	335	336	280	1000
სოფელი კალაური	1,976	968	1,008	800	2510
კალაური	1,976	968	1,008	800	2510

სოფელი კარდენახი	3,873	1,929	1,944	2200	4470
კარდენახი	3,873	1,929	1,944	2200	4470
სოფელი კაჭრეთი	1,958	927	1,031	1777	2500
კაჭრეთი	1,958	927	1,031	1777	2500
სოფელი კოლაგი	1,046	512	534	400	1300
კოლაგი	1,046	512	534	400	1300
სოფელი მელაანი	1,079	535	544	440	1255
მელაანი	1,079	535	544	440	1255
მუკუზნის თემი	1,362	642	720	695	2200
მუკუზანი	919	430	489	480	1,500
ზეგაანი	443	212	231	215	700
სოფელი ნანიანი	506	251	255	290	760
ნანიანი	506	251	255	290	760
სოფელი შაშიანი	2,342	1,146	1,196	930	2630
შაშიანი	2,342	1,146	1,196	930	2630
სოფელი ჩალაუბანი	897	420	477	411	950
ჩალაუბანი	897	420	477	411	950
ჩუმლაყის თემი	3,922	1,948	1,974	1264	4320
ჩუმლაყი	3,651	1,811	1,840	1,150	4,000
ყიტაანი	271	137	134	114	320
სოფელი ძირკოკი	1,120	551	569	430	1410
ძირკოკი	1,120	551	569	430	1410
სოფელი ჭანდარი	1,678	824	854	550	2000
ჭანდარი	1,678	824	854	550	2000
სოფელი ჭერემი	28	13	15	9	77
ჭერემი	28	13	15	9	77
სოფელი ჯიმიტი	1,205	570	635	640	1360
ჯიმიტი	1,205	570	635	640	1360

გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP), პოლიტიკის და მართვის კონსალტინგ ჯგუფის (PMCG), საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო. 2022. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის ხედვისა და საშუალოვადიანი პრიორიტეტების დოკუმენტი (2024 - 2027)

CENN. 2020. მიწის მდგრადი მართვა ყაზბეგის, დმანისის და გურჯაანის მუნიციპალიტეტებში

RECC, 2023. გურჯაანის მუნიციპალიტეტის სათიბ-საძოვრების შეფასება. ავტორი: მაია ზუმბულიძე

RECC, 2024. საქართველოში არსებული სათიბების/საძოვრების რეგიონალური განაწილების, ინვენტარიზაციისა და მართვისთვის სქემა

RECC, 2022 (ა). საძოვრების მდგრადი მართვის ეროვნული პოლიტიკის კონცეფცია.

RECC, 2022 (ბ). საძოვრების ინვენტარიზაცია/შეფასება და ძოვების შესაძლებლობების მეთოდოლოგია. ავტორი: ნიკოლას შარპი

RECC, 2022 (გ). გურჯაანის მუნიციპალიტეტში საძოვრების ინვენტარიზაციის მონაცემების შეგროვებისა და მრავალფაქტორიანი შეფასების ტექნიკური ანგარიში. ავტორი: გიორგი არაბული

RECC, 2022 (დ). ნანიანის პილოტ პროექტის საძოვრების და ეკოსისტემის აღდგენის გეგმა

საქართველოს მთავრობა, 2019. განკარგულება №2328 მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნული დოკუმენტის თაობაზე

საქართველოს გარემოს დაცვის და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო, 2019. საქართველოს სოფლის მეურნეობისა და სოფლის განვითარების 2021–2027 წლების სტრატეგია

საქართველოს მთავრობა, 2014. დადგენილება №343. საქართველოს ბიომრავალფეროვნების სტრატეგიისა და მოქმედებათა გეგმის დამტკიცების შესახებ

